

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felfelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNS ÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A hang.

Budapest, április 21.

(v.) Tudunk mi ám amugy is. Ha a főudvarmester sajtója a mi lojalis hangu fejtegetéseinkre durva és otromba támadásokkal felel, nem szívesen bár, de készségesen szolgálhatunk neki mink is válogatott grombaságokkal. Nehogy e tekintetben kétségeik legyenek a főudvarmesteri pennáknak, hát kósztolóul odadobtuk nekik ma reggel *Válasz* című közleményünket. Sportnyelven szólva: ugy hiszszük, játszva levertük az ő rekordjukat. Hát már most rajtuk áll, ezental mi legyen: emberségtudó vitatkozás-e, avagy pokróckodás. A mosdóhoz fogjuk szabni a törülközőt, az adjon istenhez a fogadj istent. Tessék választani.

Csak egyet ne higgyenek a főudvarmestertől sugalmazott lapok: azt, hogy akár izléstelenségeikkel, akár brutalitásaikkal rémületet sikerül majd gyakorolniuk a közvéleményen. Minden kihágásukat nyomon fogja követni a megforlász. Ugyanaz a hang fog innen feléjük csendülni, amelyen ők szólnak ide mihozzánk. A mi közönségünk, amely jó izléshez, elegáns vitához, lendületes bár, de ildomos hanghoz szokott, megérti és méltányolja majd a hang megváltozásának okát. Tudni fogja, hogy ez az új hang nem a mi hangunk, hanem csak visszhang arra a törekvése, mely grombasággal akar terrorizálni. Ha egy magyar publicista, aki ellenfeleivel szemben s köztük báró Bánffyval szemben is mindig lojalis volt, pusztán azért, mert nem rajong az ischli klauzuliért, a főudvarmester által felhízalt sajtóban pummerli-kutyának s utcasarki rimának nevezetük, akkor a közönség szívesen megadja a fölmentvényt azért a szokatlan hangért, amely például a

mi *Válaszunkból* kidördült. Azt elvégre megérti mindenki, hogy amikor egy részeg paraszat támad rá az emberre, azt nem lehet glaszékeztűs kézzel leütni; amilyen a garázdalkodás, olyan a védekezés. Természetes továbbá az is, hogy a jogos önvédelemben az ember tulmegy a támadás határain; aki nekünk rohan, azt több erővel ragadjuk torkon, mint amennyit ő fejt ki ellenünk, mert különben nem tudnók ártalmatlanná tenni.

Ugy hallottuk, hogy a főudvarmester csak fizeti a maga lapjait, de nem dirigálja, vagy legalább nem *mindenben*. Ezt szívesen elhiszszük; nincs miért feltennünk báró Bánffy Dezsőről, hogy helyesli tulbuzgó újságainak ripók-segeit. Uri embernek ilyesmiben nem telhetik kedve, kivált ha az ő rovására íródik. De hisz éppen ezért mondták a főudvarmesterek az ő jóbarátai és az ő lojalis ellenfelei, hogy átkozottul rossz uton halad. A világról sem kívánjuk mi tőle, hogy szeresse a mostani állapotokat. De azt igenis követeljük, hogy jöjjön le maga a küzdő porondra, mondja el férfias nyíltsággal kifogásait s álljon helyt nézeteiért. Ha nem volt hajlandó beletörödni a bukásába, ment volna át az ellenzékre; ha akadtak volna hívei, hát ezekkel együtt, ha nem, hát egyedül. Ezt a tiszteletreméltó dacot a magyar közvélemény honorálta volna. Jól esett volna az országnak látnia, hogy ime van itt egy ember, aki ha rosszat tett is, de meggyőződésből tette s most késsz nyílt sisakkal folytatni a küzdelmet meggyőződéseért. A báró ur nem az ellenzékre ment, hanem a főrendiházba. Tehát nem állott félre, hanem elbujt. Elbujt a főudvarmesteri állásba, hogy legyen honnan áskálódni. Nem erő volt ebben az eljárásban, hanem csak fuffang. Pedig a közvéle-

ménynek csupán erővel lehet imponálni, fuffanggal nem.

Azt sem tartjuk megrovandónak báró Bánffy Dezsőben, hogy meg akarta bontani a szabadelvű pártot. Ebben a tekintetben is csupán a módszer hívja ki a gáncsol. Ki mit akar, azért vállaljon felelősséget. Tessék akár a parlamentben, akár — ha úgy tetszik — a sajtóban a többség szétrobbantásáért küzdeni; de tegye azt a főudvarmester egyenesen, őszintén, a saját neve alatt. Bizonyítsa be a közvéleménynek, hogy a szabadelvű párt egysége a közügynek veszedelmét jelenti s mondja ki, hogy e meggyőződéséhez képest ez egység megsemmisítésére fog törekedni. Akkor aztán vagy melléje áll a közhangulat, vagy nem. Az első esetben nyert játéka van; a másodikban elbukik ugyan, de férfias bátorságáért még elestében is megkapja a borostyánkószort. Am a főudvarmester ur nem kapacitálni igyekszik a közvéleményt, hanem becsapni. Ő maga hallgat, de beszél helyette a sajtója. Beszél sok boldonságot, beszél sok otrombaságot, de beszél olykor veszedelmes dolgokat is. És nincs kit megfogni akár a boldonságokért, akár az otrombaságokért, akár a veszedelmes dolgokért. Ha zuzni, bontani, csóvát dobálni, felforgatni kell, akkor itt van Bánffy Dezső; ha felelni kell mindezekért, akkor Bánffy Dezső nincsen sehol, hanem van helyette egy újság, amely azt állítja, hogy a főudvarmestert még látásból is alig ismeri. Ez az, amit mi elhibázott methodusnak nevezünk. Ez az, amit nem vesz be sehogy a nyílt és lojalis küzdelmet szerető, de minden alatomoságot őszön szerint kerülő magyar természet. És ez az, ami sehogy sem méltó báró Bánffy Dezsőnek sem multjához, sem jelenéhez.

Ne bujjon a főudvarmester ur egy újság

TÁRCA.

ROKOKO-IDYLLEK.

A legyező.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

Alig merem a kezembe venni... Olyan törékeny, olyan lenge! Törékeny, mint a Watteau-bergérek dereka, mint az az egész mesterkelt, bájos világ, és lenge, akár egy menuette-dallam, vagy az a mosolyba vesző, szellemes semmisség: a rokokó-szerelem...

Magamra hagytak itt a kastély ódon szalonjában. Egy kifakult, selvem karosszékben ülök az ablaknál: odalent a parkban bágyadtan alszik el a forró nyári délután... Alig merek hozzányulni. A falakról már tiltólag néznek le szentségtörő újjaimra a mult századbeli hajporos dáma-k. Istenem, hol vannak azok a játsszi nő kezek, melyek egykor e kis legyezővel csillapították szerelmes hevüket? Hol azok az évődő ajkak, melyek ugy lecsókolták a szélét suttogó vallomásúkkal?... Az elmúlt másfél század sárga öregséggel vonta be ezt a legyezőt, s tudja az Isten, mégis olyan örökifju az szerelmes mivoltában. Kifakultak már a színei, de azért esodálatos elevenséggel él ott a közepén az a miniatűr kép, az a szinte odalehelt pasztorál.

Ezt a picit festményt nézegetem én. Kedves medaillon-formába van foglalva, melyet köröskörül amorettek tartanak. És olyan ez a keret, mint valami bűvös ablak, melyen át a Watteau világába pillantok. Egy előkelő keret látok, — bokrai és sétányai olyan ildomosak, mintha csak Le Nôtre tervezte volna őket. Balra egy Barátság-

templom görögös oszlopai fehérlelenek elő a haloványzöld berekből s esókolódzó galambok röpöknek körülötte. A háttérben egy Trianon-szerű kastély homlokzata látszik s fortélyos távlatlalt innen indul ki az a fő-állé, mely az előtérben olyan tetszetős köröndd szélesedik. A sétány fái udvariasan megnyíratkozzák s hosszu két faluk mélyedéseiben márványszobrok rejteznek. Egy mithologikus szökökut vizsugara mértani pontossággal száll a magasba... A köröndön elől két alak áll. A hölgy, egy ezerszalagos rózsaszín bergére, az ur egy kékselyem marquis. Piros sarkak negédesen festenek a fehér porondon. A dáma félig háttal áll s vállán lát kacérl, de tán sajnálkozón mosolyog a gavallérra. Magas fehér parókája tetején divatos dísz pompázik: egy icpici vitorlás hajó... Nos és a gavallér? A kék selyem marquis halansul hajlik meg, de valami megtörtség, bánat van ebben a meghajlásban. Megadóan hajkja le parókás fejét s félig nyitott kezéből rózsák hullanak le a földre. Lá-bához simulva egy kis Amor sir mellette...

Micsoda fiatalos, pompás színek! Vajjon mit mondhat az az ifju bergére a marquisnak? Ifju bergére?... Közlebb hajlok a legyezőhöz. És első-dálkozom. Nini, hisz nem is olyan fiatal az a dáma! Még közelebről nézem meg. Ah!... Hisz csak a szalagok, a rózsaszín s a kacérl mosoly rajta! Idősebb dáma az — és a kék selyem marquis? Area ráncos, — hisz egy aggyasztán ez! Lehetőség-e, o szerelmesek csak-ugyan öreg emberek volnának? Csitt! ne mondjuk ki ezt a szót. Az a boldog kor nem ösmerte a vénséget; abban az illatos, mesterkelt világban nem voltak öreg emberek. A rokokó divat selyemszalagjai és parókája alatt mindenki fiatal maradt s szépségflastroimai eltüntették még az are áruló ráncait is. Ösmeretlen volt akkor a halál kellemetlen és illetlen fogalma. E marquis és bergére sohse baltak meg, — legfeljebb csak udvariasan kimentek a szalonból és többet nem

tértek vissza — — Növekvő érdeklődéssel nézem a két alakot. Oh de szép lehetett valaha az az öreg dáma! A sok szerelmes emlék még mindig valami csintalan bájt kölesőnöz a hervadt babaarenak. Mosolya oly gonosz és mégis oly naiv még mindig!... Csodálkozni látszik a gavallér bánatán. Vajjon mit mondhatott neki? Önkénytelen sajnálni kezdem a szegény marquist: olyan megtörtten áll ott, rózsáit olyan reménytelenül ejti ki kezeiből! Nem tudok még semmit, nem hallok még a hercegné szavát, de már is érzem, hogy valami olyan szellemes semmisséget sughatott annak a bus öreg gavallérnak, amely egyszerre elhervasztotta egy egész hosszú élet rajongását...

Vajjon mit sughatott neki? Szinte a fülemhez tartom már a legyezőt, hogy jobban halljam... Aztán óvatosan megbillentem a kezemből. Micsoda álomba ringató, ódon illat!... Ugy érzem, a rokokó park fái felől száll felém o szellő. S félig behunytt szemmel belebámulok a kastélyhoz vezető fasor távlatába. Onnan sétáltak felém az öreg bergére s az öreg gavallér. Milyen hosszu az az allé!... Ösmerik azt az édes érzést, mikor az ember addig néz egy miniatűr, míg végre nem tudja, hogy maga lett-e olyan picivé, mint azok az alakok, vagy azok a picit emberek nőttek meg akkorá, mint ő?... Nem tudom már, hogy volt, — ahogy azon a hosszu allén végig mentem, miért is siettem annyira? Tán azért, hogy elejibe kerüljek az elmúlt perceknek, — hogy utólrjem annak a rokokó-délutánnak a regglét... Kiösmérem már magamat a parkban: ott oldalt a bokrok mögött van a rózsáliget, — ott állt reggel a marquis, mikor megkapta a hercegné levelét...

A marquis ott állt a rózsák közt és mosolygott. Ezer bimbó pihogott körülötte a májusi verőfényben s ifjusággal és szerelimmel illatozta őt körül. Magas kora dacára tán azért is maradt

mögé, hanem álljon a maga talpára. Vagy törődjék bele sorsába, vagy pedig izenjen nyíltan hadat annak, ami ellen küzdeni kíván. Bontson *szélsőt* őszintén, ne pártot alattomosan. Ha vezetni akarja az országot, ne vezesse félre a közvéleményt. A szerkesztőjének pedig mondja meg, hogy tanuljon emberséget s együttgyű durvaságaival ne kompromittálja se a kényeres gazdáját, se a kényerestársait.

BELFÖLD.

Államtitkárok kitüntetése. Széll Ignácot, a belügyminisztérium adminisztratív államtitkárát a király, hírszerint, magas rendjelle tüntette ki azoknak a nagy érdemeknek az elismeréséül, amelyekkel hosszú hivataloskodása alatt szerezte. A kitüntetés teljesen a *felsője saját elhatározásából* történt, ami jelentékenyen fokozza az értékét. Az uralkodó kegyének ilyen spontán és kivételesen szép nyilvánulása egy igazán kitűnő férfit ért, akinek érdeméről csak szerénysége nagyobb. Csendes munkásságával mindenek becsülését és elismerését, szimpatikus egyéniségével mindenek szeretetét érdemelte meg Széll Ignác. Semmiféle rendjel sem ékesítheti jobban, mint azok a kiváló tulajdonságok, amelyek ékesítik. Mintája a tisztviselőnek és a férfinak egyaránt. Ennek a legmagasabb helyről jövő elismerése bizonyára széles körökben fog melegebbé kelteni. Valószínűleg Széll Ignác kitüntetésével egyidejűleg fogja a hivatalos lap publikálni *Jakabffy Imre* kitüntetését is, aki általános, megérdemelt tisztelettel környezte bagyja el díszes állását. Ő is erősen rászolgált arra, hogy távozásakor az uralkodó különös kegyének külső nyilvánítása kísérje.

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután *Rátótra* utazott, de már hétfőn visszaérkezik a fővárosba, hogy résztvegyen a költségvetés főrendiházi tárgyalásaiban.

Az új belügyi államtitkár. Értesülésünk szerint *Gulner Gyula*nak ma reggel kézbesítették belügyi államtitkárrá történő kinevezését, mire ő tudatta a képviselőház elnökével, hogy ennek következtében lemond az *abonyi* választókerületét nyert képviselői mandátumáról. *Perccel Dezso*, a képviselőház elnöke ma délután hivatalosan értesítette az abonyi mandátum megüréséről Pest megye alispánját, felszólítván, hogy a központi választmányt hívja össze az új választás kitűzése végett.

Mint értesülünk, *Pestvármegye* törvényhatósági bizottsági tagjai nagyszabású lakomát rendeznek *Gulner Gyula* tiszteletére, aki a megye életében érdemes és elsőrendű szerepet játszott éveken keresztül s aki iránt Pest megye törvényhatósági termében

ő meg szívében oly iljunak és szerelmesnek, mert annyira szerette a természetet s főként a virágokat. Híres kerész volt s ő dícselkedhet a legszebb rózsákkal egész Franciaországban. Távolságra Versailles életét, falusi magányában ez illatos lúgas volt minden gyönyörűsége. És istenem, már mily régóta! Hosszu negyven esztendeje...

Ott állt bimbói közt és mosolygott. Legszebb napja volt ez esztendejének, — minden évben a napon kiválasztotta legszebb rózsáit s egy óriási bokrértába kötve felkötötte, örökké ugyanarra a címre, Versaillesba. Titokzatos mosolylyal most állította össze hagyományos bokrértáját... Szólitgatta, batorította a bimbókat egyenkint: hádd vállalkozzanak maguktól a legszebbek a szerelmes áldozatra!... Mikor azonban már ki voltak szemelve a virágmartirok mind s arra került a dolog, hogy kezébe vegye az ezüst-ollót, — akkor, nem tehetett róla, elérzékenyedt az öreg marquis.

Vajon eszébe jutott-e neki valaha, hogy a hercegné anyai idő óta sohse kutatta névtelen hódolója kilétét? Nem, az ily hü és félénk lelkének nem jut eszébe efféle haszonleső gondolat. Ő csak arra az estére gondolt, mikor negyven éve egy trianoni pásztorjátékon meglátta a hercegnét — és minden tavaszán örököződedben virult ez emlék benne. Meglátta ott az udvar legszebb pásztorkirálynőjét és megszerette ama gyönyörű lelkét végtelenségével, akik az életben csak egyszer tudnak szeretni. A régenstől kezdve Richelieuig hogy körülrajongták a leghíresebb hódítók! Hogy remélhetett volna ő velük szemben, — ő, a félénk és hallgatag költő-marquis? Nem is re-

éppen úgy, mint künn a vidéken a közigazgatási tisztviselők körében mindenkor nagy tisztelettel és szeretettel viseltettek.

Miniszteri döntés az elkeresztelesről. Egy anyakönyvi felügyelő utbaigazítást kért a belügyminiszteről arra nézve, hogy helyesen járt-e el az az anyakönyvvezető, aki *református atyától és katolikus anyától született* völegényt *reformátusnak* irt be a házassági anyakönyvbe, noha az illetőt *katolikus pap* keresztelte? A miniszter a fölvetett kérdést úgy döntötte el, hogy az anyakönyvvezető *helyesen járt el*, mert a törvény határozza meg a gyermekek vallását, még pedig úgy, hogy a fiuk az apa vallását követik. Ha az anyakönyvi kivonatból megállapítható, hogy a völegény apja református, akkor ő is református, akárki keresztelte. A jelenlét esetében *elkereszteles* történt, amiről az anyakönyvvezető hitelesen meggyőződött és így helyesen jegyezte be a völegényt reformátusnak.

Bánffy Dezso a protestáns néppártól. A főudvarmester lapja ma újra megszólaltatta báró *Bánffy Dezsőt*, ezuttal a „protestáns néppárt” dolgában.

Bánffy Dezso, — így szól a közlemény, — nagy országos csapásnak tekintette a klerikális néppárt megalakulását, mert ez nem olyan pártalakulás volt, amelynek keretében minden magyar ember esetleg helyet foglalhatott volna. Magyarországon csakis olyan pártnak van létjogosultsága, amelyik egyrészt magyar irányú, másrészt országos, általános jellegű. Ez az utóbbi jelleg teljesen hiányzik a néppártból, melytől eszen exkluzív felekezeti párt, tehát már jó előre távol tartja magát a nemzetnek nagy integráns részét. Az ilyen pártot nemzetbontó, tehát nemzetrontó. Az ilyen pártból már jó előre ki lehet mondani az ítéletét, hogy ártalmas. Az ilyen pártot, bármit akarjon is egyébként elérni, már azért magáért, hogy partikuláris, exkluzív nemzetbontó párt: kihallgatás nélkül kell eltiltani.

E klerikális néppárttal szemben aztán egy protestáns néppártot létesíteni már nemcsak csapás lenne az országra, de följérne a legnagyobb nemzeti szerencsétlenséggel. *Bánffy Dezso* nem tud elképzelni súlyosabb bünt annál, mint ha valaki egymással szembe akarná állítani a magyarokat a szerint, amint katolikusok, vagy protestánsok, vagy zsidók.

Igaz, a klerikális néppárt éppen ezt akarja megtenni. Amde e pártnak cselekedete mégsem eshet ily teljes beszámíthatás alá abból az egyszerű okból, hogy a klerikális néppárt országbontó terveit sohasem fogja megvalósíthatni. Tervei mindig csak tervek lesznek maradni, mert a katolikus világ a maga egészében sohasem fogja magát a klerikálisok által a magyar nemzet testéről letépteni, sohasem fog más vallású magyar testvéreinek ellenségévé válni. A klerikális néppárt tehát sohasem fogja tervelt büntet bevezetheti és így nemzetbontó cselekedete a politikai büntetőjog szempontjából mindig csak a bűnkisérlet állapotában fog megrekedni.

Egészen más helyzetet teremtene a protestáns felekezeti irányú politikai alakulás. Ez bevezetett büntet változtatná át a klerikális néppárt bűnkisérletét. Ezért tart *Bánffy* abszolút lehetetlennek és képtelennek akármi módon protestáns exkluzív politikát.

mélt ő semmit, — mélyen érző szívében reménytelen született meg ez a szerelem. Más ember fut vonzama tárgya után: neki, mikor szenvedélye tudatára ébredt, csak egy gondolata volt, — eltilkolni azt úgy, hogy senki meg ne tudja, főleg pedig eszményképe nem... Szüvedett még egy darabig Versaillesban s aztán falusi magányába menekült. Ott élt azóta emlékének és virágainak. A környéken úgy hívták: a „hőbortos marquis”, mert ugyszólván senkivel sem érintkezett... Negyven év alatt azonban mégis elégszer meglátogatták őt régi barátai. E régi barátok ki akarták verni belőle szerelmét s mindazt a sok rosszat elmondta neki, amivel a hercegné egy híressé tette magát az udvari botránykrónikában. Felsorolták előtte összes kedveseit, a régenstől s az ifjú királytól kezdve a gárdatisztekig s a török követig... A hü marquis eleinte tombolt s a párbajozott e herek hallatára, de aztán csak szánakozólag mosolygott az aljas rágalmon és várt... Tehát mégis várt volna valamire? Igen: ha akkor szégyenlősen menekült is előle, hitte, hogy a hercegné észrevette őt a trianoni ünnepélyen, — hitt ő az igaz szerelem diadalában és a hűség jutalmában. S mentől tovább és hűvebben várt, annál méltóbbnak tartotta magát előjövendő jutalmára. Hitte, hogy el fog jönni egy nap, mikor a hercegné végre dönt udvarlói felett s belátja, hogy egyedül ő méltó szerelmére, magától neki adja szívét. Majd eljött egy nap, mikor levelet kap tőle, melyben hivatja magához...

Épp az első rózsát nyeste le a marquis, mikor a hercegné levélét megkapta. Kiesett az ezüst

Az igaz, hogy vannak ma protestáns sérelmek, de ezek nem olyan jellegűek, hogy csak csekély jóakarattal is ne lehetne azokat kiküszöbölteni. E jóakaratra szükség van a kormánytól úgy, mint a társadalomtól. *Bánffy Dezso* nézete szerint Széll Kálmán, aki egyéni hajlandóságai szerint liberális ember, még idejében észre fogja magát venni és nem fog térd adni olyan irányzat tulnekedésének, amely irányzat nemcsak a protestánsokat sértheti, de velük együtt agrodalomba ejtethet minden liberális, hazafias katolikus embert is.

Bánffy Dezso véleménye szerint, ha Széll Kálmán kormánya nem akarná vagy helyesebben szólva: adott keretei miatt nem tudná a klerikális velleitásokat elnyomni, még e miatt sem kell a liberális társadalomnak kétségbeesnie, mert ezek a viszonyok csak átmeneti jellegűek. Nem éppen politikai értelemben gondolja ezt így, mert bármilyen minisztérium vagy párt kormányozza is az országot, a nemzet testének egészséges elvevenerje a társadalmi és felekezeti villongások idegen anyagát e testből mindig hamarosan ki fogja dobni.

*Bánffy Dezsó*nek ez az egész nyilatkozata úgy tűnik föl előttünk, mint védekezés annak részéről, akinek lapja nap-nap után a felekezeti szenvédeyekeket kavarja föl. Csakhogy ez a védekezés se nem szerencsés, se nem őszinte. Ennyit egyelőre a kétszintű nyilatkozatból, majd lesz módunkban még visszateérni reá.

A törvényhatósági tisztviselők inkompatibilitása. A törvény értelmében senki sem lehet egyszerre több törvényhatósági bizottság tagja és ha valakit ez a jog több helyen, vagy több jogcímen is megilletne, nyilatkozni tartozik arról, hogy hol kívánja ezt a jogát gyakorolni. A törvényhatóságoknak azok a tisztviselői pedig, akik hivatalból tagjai a bizottságnak, már csak ezért sem lehetnek tagjai más megye, vagy város törvényhatósági bizottságának. Megfontoltáig eddig mégis, hogy ilyen tisztviselőket más törvényhatóságokban megválasztottak bizottsági tagnak és gyakorolták is jogukat a törvény hibás értelmezése következtében. Ezt az abuzust most megszüntette a közigazgatási bíróságnak egy döntése, amely kimondta, hogy az alapszám, a 10- és aljegyzők, tiszti 10- és alügyészek, árvaszéki elnökök és ülnökök, főorvosok, főszolgabírák, pénztárnokok, központi számvevők, levéltárnokok, a rendezett tanácsú városok polgármesterei, az állami építészeti hivatal főnöke; városi törvényhatóságokban a polgármester, fő- és aljegyzők, rendőrkapitányok, tanácsnokok, tiszti 10- és alügyészek, árvaszéki ülnökök, főorvosok, főmérnökök, pénztárnokok, számvevők, közgyámok és levéltárnokok más megyékben és városokban törvényhatósági jogot nem gyakorolhatnak.

Válassz. Ilyen című mai entreffletnek a *Magyar Szó* következőleg nyugtázta:

A *Budapesti Naplóban* ma *Válassz* címen a politikai entrefflet-között néhány olyan sor jelent meg, melyeknek aligha volt más rendeltetésük, mint annak a demonstrálás, hogy magyar újságban sehol és soha úgy gorbombáskodik nem tudnak, mint a *Budapesti Naplóban*. Erről a tényről tudomás vesztünk. A gorbombással versenyre nem kelhetünk, de mivel a néhány sor címe: *Válassz és nem Gorbombásod*, ennél fogva be kell várnunk a *Válassz*, mely a nagy bevételben nyilván az írótollában rekedt.

olló a kezéből s megháborodva bámult maga elé. Negyven év nagy idő, de ezalatt a várakozás olyan állandó állapotává vált félénk lelkének, hogy most színt azt hitte: *korán* éri ez a méretetlen boldogság!... Szegény marquis! készületlen találta az öröm s egészen elvesztette a fejét. Alig volt annyi ereje, hogy kiadja cselekedetnek a parancsot a fogadtatásra. Aztán támolyogva sietett fel a kastélyába.

Az ő oltára volt az az egész kastély, — az ő titokban beszerzett képei díszítették a falakat mindenfelé. Ezelős mosolylyal járt föl s alá a termekben; megnézte, rendben van-e minden?... Oh rendben volt ott minden: készen a pásztorkirálynő fogadtatására, ki végre hű pásztorához tér... Lázás izgalommal húzta ki íróasztala fiókját s vette ki onnan annyi száz szonettjét: majd megmutatja neki őket... Egyiket-másikat el is olvasta, de nem volt túlrele hozzá. Minduntalan a piros pecsétetes levelet rántotta elő jabolja alól s annak a szavait nyelte. Lehet itt tévedés?

„*Mon cher Marquis*. Ne ijedjen meg. Egy nagyon titokzatos ügyben nagyon titkos látogatásra megyek önhöz: gondolkodjék rajta, addig is, míg megérkeznek a

Duchesse de Flamarens.”

Oh nem, nincs itt tévedés! — ilyen gyöngéden csak ő irhatott! Mi lesz most?

Jutalmat nyer a hűség mégis, mert hisz a hercegné nem hivatja őt, ahogy várta, hanem minden reményen fölül saját maga jön el hozzá!... Megdöbbsent a boldogságtól. De nem volt sok ideje a gondolkodásra.

Nagy díszbe öltözött fel. Gondosan illesz-

MOLL SEIDLITZ POR
felülmúlhatatlan házi- és gyomorbetegségeknél, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéremű eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fűzalomcsillapító bedörzsölés, csúsz, közhvény és egyéb meghűlési bajoknál. A rakományban olommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható, MOLL készítmény kéremű.

KÜLFÖLD.

Törökország és Amerika. Az amerikai-török konfliktus e pillanatban az összes nemzetközi diplomáciai világot a legélelkebben foglalkoztatja. Attól tartanak, hogy az incidens előre nem látható mérvet öltethet. Most az a kérdés, hogy Amerika Konstantinápoly vagy egy kis-ázsiai kikötő előtt fog-e flottatüntetést rendezni. A nemzetközi szerződés szerint Törökország beleegyezése nélkül hadihajónak nem szabad a Bosporusban átmenni. Mint Bécsből nekünk jelentik, az odaváló intéző körök felfogása szerint az európai hatalmak az esetre, ha Amerika ezt az átvonulást ki akarná erőszakolni, közös eljárásra fognak egyesülni, hogy Amerika e szándékának végrehajtását lehetetlen tegyék. Leginkább érdekelt ez ügyben Oroszország. Az európai hatalmak mindenekelőtt tiltakozni fognak Amerika kísérlete ellen.

A háború.

Budapest, április 21.

Lord Roberts offenzívájának megkezdése bizonyára vártni fog még magára egy ideig, ha a váravárt lönyag teljes épségben és használhatóságban érkezett is meg. A roppant eszések nemcsak megdagasztották a folyókat és járhatatlanná tették a gázlókat, hanem megakasztották a vasúti összeköttetést, sőt általában járhatatlanná tették az utakat, amelyeket mocsarokká és sártengerré változtatott Lord Roberts tehát elhagyta előrenyomulását, annyival inkább, mert a megváltozott talajviszonyokkal szemben, egészen újra kell szervezni a szállító-szolgálatot is. Londoni lapok jelentései szerint Lord Robertsnek nyolcadfél gyalog-hadosztálya, 4 lovasdandárja és 2 lovasított gyalogsági dandárja van együtt az Oranje víztől északra. Ezek közül az első hadosztály (Methuen) Kimberleyben van, a harmadik és a nyolcadik meg a tizediknek egy dandárja részint Bloemfonteinből délre van kiküldve az összeköttetés fenntartására, részint utban van Wepener felé, e város fölmertése végett. Bloemfonteinben és közvetlen közelében tehát Lord Robertsnek csak három-négy gyaloghadosztálya s három-négy lovasdandárja van, vagyis összesen 25—30.000 ember. A boerok főereje — 10.000 ember 15 ágyúval — még egyre Wepener környékén áll, Roberts hadseregének a jobbszárnyában.

A háborúra vonatkozó mai tudósításaink a következők:

London, április 21.

A helyzet Wepener körül homályos. Tegnapi jelentések, hogy a 8. és 3. hadosztály és a boerok közt tüzéségi csatározás folyt, mely az angolokra nézve állítólag minden veszteség nélkül végződött. A boerokat egy oldalmozdulattal

tette fejére legszebb parókáját s aztán szivdobogva állt ki az ablakhoz.

Mikor meglátta a fák lombjai közt a hordszék aranyos tetejét, melyen amorettek tartottak hercegi koronát, egyszerre igazán ifju lett. Szívéhez kapott s lefutott a kastély kapujába. De milyen szerenese, hogy még nem ért oda a hordszék! Mert nagyon kifáradt már a futásban! Lihegve igazította meg jabolját. Há! Istennek még ideje volt, hogy daliásan kihuzza magát.

Nem is hallotta a tarka-barka fullajtár jelentő szavait. Az ezüst sujtásos legények letették terhüket s nyílt az aranyos ajtó. Oly mély bókkal nyujtotta a hercegné elé kezét, hogy nem is látta az arcát. Mikor felpillantott, el se esodálkozott, hogy ugyanaz a bergere áll előtte, ki elől negyven éve megszökött Trianonból. Szegény marquis! Ó boldog volt, az ő meggyengült szeméi nem látták a festők alatt azokat a ráncokat, melyekben annyi kaland emléke rejtezett.

— Ah Madame, ha tudná, mily boldoggá tett! . . .
— Monsieur de Roquelaure, sugá a hercegné negédesen, ne vesztegessék a szót! Kísérjen el eme kies alléba, hadd mondjam el önnek titokzatos látogatásom célját.

— Madame, mormogá a marquis, és hangja reszketett, — ne tartson szerénytelennek, ha azt mondom: sejttem. . . .

Egy faun szobrához értek. A hercegné évdöve kacagott fel.

— Nos, marquis, vallok önnek.

M. de Roquelaure alig állt a lábán.

— Nem a gavallérhoz, nem a marquisához jövök —

állásaik elhagyására kényszerítették. Azt hiszik, hogy a boerok minden harc nélkül vissza fognak vonulni. A wepeneri kerületben az angol gyarmati csapatoknak eddig 125 halottjuk és 15 sebesültjük van. Buller tábornok a Ladysmith és a Sárkányhegység közt lévő farmok személyzetét időleges hadiszolgálatra behívta. Methuen tábornok egy hosszú társzekér oszlopát Boshof közelében mintegy 2000 boer megtámadta, de az angol fedezeti csapatoknak sikerült az ellenséget mindaddig visszatartani, míg a társzekerek elvonultak.

Pretória, április 21.

Wepener 18-án erősen bombázták, de a város tartja magát. Boshoftól északra keletre heves ütközet volt Delarey elcsapatai és egy angol csapatostály közt. Az angolokat visszaűzték.

Maseru, április 21.

Wepenernek a boerok által való körülzárása egyre tart. Ugy látszik, hogy a boerok el vannak határozva, hogy a felszabadító csapatok megérkezése előtt a helyőrséget megadásra kényszerítik. Ma reggel Dewetsdorpból lövéseket hallottak. Egy commando ma Wepenerből gyorsan odasietett. Ugy látszik, komoly ütközet van küszöbön. (Reuter.)

London, április 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Ma Dewetsdorp közelében esata folyt, amelyben főleg a tüzésérg vett részt. A két ellenfél nagy távolságról lövöldözött egymásra. Az angoloknak kevés veszteségük volt.

London, április 21.

Roberts tábornagy jelenti Bloemfonteinből mai kelettel: A Rundle hadoszlop tegnapi Dewetsdorptól négy mérföldnyire délnyugatra érintkezésbe jutott a boerokkal. A boerok erős, a vidéket domináló állást tartottak megszállva. Yeomanrik és lovasított gyalogság egy másik hadállást kerítettek hatalmukba, a mi lehetővé teszi Rundle hadoszlopának, hogy a boerokat elűzze és hadállásukat elfoglalja.

Ma Rundle hadoszlopa elindult s e pillanatban megtámadja a boerokat. Az angolok részén tegnap egy tiszt és 9 ember megsebesült.

London, április 21.

A Reuter-ügynökség levelezője, aki a 8. és 3. hadosztály táborában van, egy táviratban, melyet Bloemfonteinben át küldött, azt jelenti, hogy a Dewetsdorp mellett tegnap vívott ütközet déltől estig tartott. A boerok ágyúit időlegesen elhaggtatták. A becsúsnac csapatok négy mérföldnyi kerületben uralják a dombokat. A boerok hadállása erős.

London, április 21.

A Daily Mailnek jelenti Ladysmithből tegnapi kelettel: Natálban a boerok már megkezdik a guerrilla-harcot. Nemrég néhány ötven-száz főnyi

csapat dél felé indult és a Biggars-hegynek Oranje felé eső oldalán angol őrjáratokra bukkant. A Daily Telegraphnak jelenti Ladysmithből tegnapi kelettel: Illetékes helyen azt mondják, hogy a boerok nehéz ágyúkkal visszavonulófélben vannak. A jövő héten elején az angoloknak szabad utjuk lesz az előnyomulásra.

London, április 21.

A Daily Telegraphnak jelenti Bloemfonteinből 19-iki kelettel: Őrjáratok jelenti, hogy a boerok Bloemfonteintől keletre tizenöt mérföldnyire előőrsöket és kisebb csapatokat állítottak fel, amelyeknek vonala a Modder-folyótól a Kaffir-folyóig terjed.

A Morning-Postnak jelenti Bloemfonteinből 19-iki kelettel, hogy dél felé a vasúti összeköttetés most meg van szakítva, mert a víz elmosta a vasúti töltéseket feltöltéseit.

A Timesnak jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel, hogy Pretzmann tábornokot egész Oranje katonai kormányzójává nevezték ki.

London, április 21.

A Morning-Postnak jelenti Bloemfonteinből 17-iki kelettel: A töltések alá vannak mosva, a Modder folyó és a Rit folyó gázlóján nem lehet átkelni. A Chabron folyó 30 lábbal áradt és még mindig árad. A Bloemfonteinbe vezető utak olyannyira el vannak izsaposodva, hogy a kocsi nem juthatnak be a városba. Ennélfogva Lord Roberts előrehaladása lehetetlen, mielőtt az utak meg nem javulnak. A csapatok szervezése feltétlenül szükséges.

Boshof, április 21.

Egy Methuen tábornok csapataihoz tartozó hadierő, amely Zwartkopfonteinnel egy elötölt állást szállott meg, tegnap parancsot kapott, hogy induljon vissza Boshofba. Amíg a csapatok visszavonultak, 2000 boer három ágyúval hevesen megtámadta őket. A gyarmati csapatok és a yeomanrik egy hadosztály megszállotta egy kopját és sakkban tartotta az ellenséget, amíg a főerő a podgyázscsapattal szerencsén elvonult. A brit csapatoknak csekély veszteségük volt. Azt hiszik, hogy a boerok vesztesége súlyos, mert a kopje közelében 200 yardnyira nyomultak volt elő.

London, április 21.

Karrensiding mellett a boerok folytatták támadásaikat, de a harc csak csatározásokra szorítkozott.

Ladysmith, április 21.

Ma reggel Sundayriver irányában vagy egy óra hosszat tartó szakadatlan tüzéses hallatszott.

London, április 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Oorlogpoortból e hó 19-éről: A 8. és 3. hadosztály ma előrenyomult és délután Dewetsdorptól néhány mérföldnyire, azon a helyen, melyet a boerok elhagytak, tábort ütött. Az angol járőr ma ellenséges csapatokat látott,

— Ah Madame . . .
— Hanem — — Flamarens hercegné mélyen bókol.

— Hanem? . . . ismétlé a marquis elfuló hangon.

— Hanem — Franciaország első kertészéhez! Búszke ugy-e? Hja nagy az ön hire marquis! Épp erre vitt az utam, hát nem állhattam ellent a csábításnak, hogy meg ne nézzem az ön rózsáit.

— A rózsáimat? . . .

— Igen, képzelmé, eszembe jutott, hogy egy, hogy is mondjam? . . . egy naiv tisztelóm még fiatalom óta — vagy tiz éve, marquis! — minden évben csudaszép rózsacsokorral örvendeztet meg. Nem furcsa? Kapitán már vagy . . .

— Negyvenet! . . . sóhajtá a marquis ártatlanul.

— Hogy mondtá? — csacsogott a hercegné — igen, igen, legalább negyvenet . . . Nos hát, azt akartam megtudni, hogy az én szalonomban vagy az ön kertjében nyílnak-e a világ legszebb rózsái?

A rózsák közé értek. A hercegné szeretetreméltó felületességgel dicsérte a virágokat. A marquis tehetetlenül állt mellette s dadogva, busan felett kérdéseire. Csak akkor tért magához, mikor az inas mély meghajlással átadta a hercegnének a kész nagy bokrétát.

— Marquis — kiáltá Madame de Flamarens — hisz ön varázsló! Nem értem . . . Hisz ez az én évi bokrétám!

— Igen Madame, a negyvenegyedik.

A hercegné kijött a szerezpéből.

— Hogyan, Monsieur, ön ismer engem?
A marquisnak könnyek szöktek a szemébe.

Egészen összeesett.

— Hogy ismerem-e? Ah, Madame, ha megengedné, hogy most én . . . én valljak . . .

(E percben értek ki a köröndre. Ott állanak a legyezőn az előtérben s én abból a messze világból egészen tisztán hallom a szavukat.)

— Ha tudná! . . .
— Mit édes barátom?

— Hogy mennyit szenvedtem! Negyven éve láttam meg önt azon a trianoni ünnepélyen . . .

Emlékszik?

— Nem, édes barátom, mondá a hercegné részvétellel.

— Megláttam önt s annyira szerettem, hogy sohse mertem volna önnek megvallani, Madame . . . Madame de Flamarens méltatlankodva csapta össze a kezét.

— Mily kár! Mért nem mondtá előbb?

— Madame, szentségtörésnek tetszett volna az nekem . . .

— Ah dehogy! . . . Marquis, ön helyrehozhatatlan hibát követett el!

— Hogyan, — tudott volna szeretni engem?

— Persze, édes barátom!

— Oh boldogság! . . .

— Kár, kár! Az önéd lettem volna, — csak úgy, mint a többieké! —

Óvatosan csukom be s teszem le a legyezőt. Vigyázni kell rá, — hisz olyan lenge, olyan törékeny az! Lenge, akár egy menuette dallama és törékeny, mint az a mosolyba yesző, szellemes semmisség: a rokokó szerelem . . .

melyek állítólag nagy tömegekben állnak itt. Néhány száz lövést váltottak.

Ugyanaz az úgynökség jelenti Maszaruból e hó 19-éről: A boerok akadálytalanul mozognak Wepener környékén. Boer osztrályok vonulnak minden irányba, ahonnan angol segílysapatokat várnak. Egész nap heves ágyu- és fegyvertüzelés folyik, melyet az ostromolt angol csapatok csak ritkán viszonznak. Újabb boer csapatok érkeztek. Azt hiszik, hogy az angolok vesztése itt eddig 25 halott és 110 sebesült. *Steyn* elnök elrendelte, hogy a boer csapatok továbbra is megszállva tartják a wepeneri, ladybrandi és wixburgi gazdag gabona-kerületeket, melyekből a boerok élelmiszer-szükségleteiket fedezik.

Lourenco-Marquez, április 21.

A Portugál szállítóhajó nyolcezer emberrel Lisszabonból ideérkezett.

London, április 21.

A Reuter-ügynökség jelenti Kimberleyből: A Beesuána-föld benszülőiteinek fölkeléséről szóló jelentés nem nyer megerősítést. A boerok a taumazi törzsfőnöktől ötszáz munkást kérnek a bányákba és a hollingi főnöktől marhák kiszolgáltatását követelik, melyek állítólag egy angol farmer tulajdonai. Ezeket a követeléseket visszautasították. Mindkét fél bizalmatlanul figyeli egymást.

Hága, április 21.

A délafrikai köztársaságok külön követsége ismétellen tanácskozott Asser államtitkárral. A tanácskozásokban résztvett Leyds és Müller is.

Hága, április 21.

A boer küldöttség hétfőn Párisba utazik, onnan pedig Havren keresztül New Yorkba megy. A berlini utazásról egyelőre letett a küldöttség.

Pétervár, április 21.

Ma több angol kereskedő érkezett ide, hogy az angol kormány megbízásából a délafrikai lovasság és tüzérség számára Oroszországban lovakat vásároljanak. Több orosz lótenyésztő kijelentette, hogy az angoloknak nem ad el lovakat. Pétervárról az angol kereskedők Dél-Oroszországba és Törökországba mennek.

London, április 21.

Long földművelésügyi miniszter Hullban beszédet mondott, amelyben Lord Robertnek az angol tábornokok fölött gyakorolt kritikájáról azt mondta, hogy a harctéren levő tábornokok fölött való kritika Robertnek saját ügye. A kabinet nem fog eltérni politikájától és ezt az ügyet Lord Roberts megítélésére bizza, mert teljesen bizik benne.

HIREK.

Markó József.

Öszintén szólván: a konstáblereken egyet-egyet ütni mindig jól esik. Ha véletlenül belekerülünk valami tumultusba, ők nádpálcával, vagy ha kellemetlen a kedvük, kardlappal ütnek bennünket közönséges civil bugrist. Abból egy keveset visszaadni nekik, szörnyen halás irnivaló, amitől e sorok szerény írója se idegenkedik. A publikum tudniillik javarészen liberális. Különösen az utca, a nyüzsgő, lelkesedésbe vesztett tömeg, amely a nemzetek természetes fejlődésének útján önkénytelenül az újat, a jobbat keresi. A rendőrség pedig konzervatív — s ugyancsak e sorok szerény írója például tanuja volt annak, hogy micsoda püfölés ment végbe az upjesti uton ennekelőtte öt-hat esztendővel, amikor a péklegények arra a szemtelenségre vetemedtek, hogy kijelentették, hogy ezután csak olyan műhelyben dágasztnak, ami nem hálószoza és az ahhoz tartozó egyéb mellékhelyiség is egyuttal, hanem sütőműhely. Hogy miért verték őket széjjel, máig sem tudom s nem tudja az a hatvan lovasrendőr se, aki rojtosra verte a nádpalcáját a péklegények hátán. A rendőrség féltékeny a multra. A rendőrség szomoruan látja, hogy nélküle is csak olyan a rend, mint vele s visszásírja azt a gyönyörűséges szép időt, amikor még a sбирrek rendőri parancsa a kanálisba taszították, a régi idők Pfeiffer Sándorjait és Bokány Dezsőt, akik elég merészek voltak ahhoz, hogy másképpen lássák a jövődő boldogulást, mint ahogy azt a korlátolt és csak egy osztály számára meg-

csinált törvény előírta. A rendőrség szomorú, mert roppant sok eszmizdatlót fog és kevés zsványt. Mert büroiban dolgoznak az urak és nem az élet számára. Mert a hasznos voltak bizonyítására kevés az alkalom és mert irtózatoss gyors röppenéssel száll el mellettük a világ és ők maradnak a régiek... És mert a zsurnaliszta urak — kutya egye a májukat — mindent észrevesznek, ami az ő bűnük és az általános nagy rendellenességek néminemű oka és föl nem jegyeznek semmit, ami arra vallana, hogy ebben az intézményben voltaképpen csak a szellem a hibás és nem az anyag. A hagyomány békót tesz a szegény bürokraták kezére, lábára, de az emberek itt is csak éppen olyan életrevalók, vagy élehetlenek, mint másutt. Emberek. Nem kell az ő rovásukra írni azt, ami az intézmény bűne. Nem, a zsurnaliszta urak ezt nem veszik észre és ime megénekeletlenül maradt Markó József is.

Az a szegény Markó József, aki e pillanatban valószínűleg még mindig jól bedur-rantott kályha mellett didereg az őrszobában vagy otthon a feleségénél és ki van teregetve körülötte székek hátára dobva a nadrágja, a zubbonya és egy olajos ronggyal a kardját pucolja, mivelhogy a hüvelybe beszívargott a Duna vize. Markó József, a derék Markó József, akinek a kedvéért hajlandó volnék tiz rendőr automatának megbocsátani a buta ütlegelést, amibe éppen csak úgy beljőn, mint a masina — ez a derék Markó József egy hordár hat esztendőös fiacskája után begugrott a Dunába. Gondolkozás nélkül, csak úgy hirtelenében, kardonas, s kihozta a kis fickót — aztán meg életre térítette. Tudja azt már Markó József, hogy mi annak a módja. Valahogyan, valamiféle okos módszerrel masszírozni, nyomkodni, döngönyözni kell a kis testet, míg egyszerre megmondolja magát a lusta tődő és magába szedi a levegőt. Aztán elment Markó József a legközelebbi kávéházba, bejelentette annak rendje és módja szerint telefonon az esetet, aztán megvárta, míg új rendőrt küldenek ki a posztjára, vigyázott, hogy rendben térjenek ki egymásnak a téglás kocsi s végül hazament esetleg kiheverni a fürdést, esetleg belehalni. Markó József, derék ember s ha valami közülünk való fekete kabátos ur megszoritani akarja a maga kezét, hát csak önmagát tiszteli meg ezzel. Markó József, csunya dolog az, hogy mi mérges, vitriolos cikkeket írtnak volna arról, ha maga brutális, ha maga a tucaat rendőr s nem vettük észre, hogy micsoda derék, helyénvaló szíve van magának, a mikor veszedelemről van szó. Mert hát vagy-vagy. Ha jobbra nézünk, vigyázzunk át balra is. És ha kitöltjük a magunk fekete könyvében azokat a rubrikákat, a mikkel a rendőrség meg van terhelve a mi polgári fölfogásunk szerint, írjuk tele azt a rubrikát is, a miben a törlesztésről van szó.

Ez az igazság.

Csak nehogy észébe jusson valakinek, hogy magának valami érdemkeresztet járjon ki. Iszonyuan visszaéltek mindezeidig a keresztelkekkel, nem is tudja már az ember, hogy melyik az igazi. Aki nem akarta megjutalmazni a kertészét, a kocsisát, kieszközölt neki valami keresztet. Aztán ha maga feltűzné a maga kis ezüstjét Markó József, még azt találnák hinni, hogy azért kapta, mert szorgalmasan verte a pékeket annak idején az upjesti uton vagy talán hogy lovász volt valami néppárti méltóságos urnál.

(Th.)

Budapest, április 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-én új előfizetés és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. *Taussig* lovag, az Osztrák-Magyar Államvasút Társaság elnöke, aki tegnap reggel érkezett Budapestre, ma este visszautazott Bécsbe. — *Veitch* Béla, az Osztrák-Magyar Államvasút Társaság magyarországi uradalmának kereskedelmi igazgatója a jövő hétfőn foglalja el hivatalát. — *Dr. Herzl* Manó egyetemi magántanár a berlini sebészeti kongresszusból ma Budapestre visszaérkezett.

— Udvari ebéd. A királynál ma Bécsben udvari ebéd volt, amelyben *Rupprecht* bajor herceg, a Bécsben időző főhercegek, *Podewils* bajor követ, *Moy* követ-ségi tanácsos, *Espinosa* és *Monteverde* spanyol tisztek, gróf *Goluchowski*, *Krieghammer* és *Kállay* közös miniszterek, *Koerber* osztrák miniszterelnök, gróf *Szchenyi* Gyula ő felsége személye körül miniszter, báró *Beck* vezérkari főnök, gróf *Czirák*y főudvarnag, gróf *Hunyady* főszertartásmester és más főméltóságok vettek részt.

— Stofánia utóda. A Fehér Kereszt országos jelenéház egyesület védnökségéről *Stefánia* özvegy trónörökösne, amint gróf *Lónyay* Elemérhez férjhez ment, nyomban leköszönt. A Fehér Kereszt elnöksége most új védnököt keres és erre a méltóságra *Mária Valéria* főhercegnőt, a király leányát, vagy *Klotild* főherceggasszonyt, *József* főherceg feleségét öhajlja meggyerni.

— A bécsi katonai parádé. Bécsből jelentik, hogy ott ma tartották meg a rendes tavaszi katonai parádét. A király tartott szemlét a helyőrség felett, amely gróf *Üchüll* hadtestparancsnok vezetésé alatt vonult ki a smelki gyakorlóterre. A király fogadására megjelentek: *Miksa* badeni herceg, *Vilmos György* braunschweigi herceg, *Ferenc Ferdinánd* főherceg, báró *Krieghammer* hadügyminiszter és az idegen katonai attasék. Ott voltak továbbá *Erzsébet* Mária főhercegnő, *Ferenc József* főherceg, *Thaya* kumberlandi hercegnő és gyermekei. *Ferdinánd* Károly főherceg ezredbe volt beosztva. Jelen volt a diplomáciai testület nagy része is. A király, aki tábornagyai egyenruhában *Rupprecht* bajor herceggel és fényes kísérettel jelent meg, amelyben a vezérkar főnöke és a főhadiszékek voltak. Megérkezésekor *Ferenc Ferdinánd* főherceget üdvözölte, ezután meghallgatta gróf *Üchüll* jelentését. A király ezután elvonagolt a csapatok előtt. Azután a csapatok léptettek el az uralkodó előtt, aki ismétellen megdicsérte a csapatokat. A király, akit a közönség lelkes ovációkban részesített, a szemle után visszatért Schönbrunnba.

— A Vatikán magyar lobogói. Érdekes történetet mesélnek azok a görög szertartású katolikus magyarok, akik nemrégiben Rómába zárandokoltak a pápa elé. A zászlóról van szó, Magyarország zászlójáról, amelyet nem igen respektálnak — úgy látszik — a Vatikánban se, csak ha külön föl hívják az intéző körök figyelmét rá. A zárandok csoport együtt ült a Belvedere nevű nagy étkezőhelyiségben, amely a Vatikán belsejében van. Még kétséges volt az is, hogy vajjon fogadják-e őket a pápa. Lázás volt a hangulat, kérdésekkel ostromolták a vezető férfiakat, de még azok se tudtak biztos feleletet adni arra a kérdésre, hogy mi lesz a nagy ut eredménye. Ebben a hangulatban vette észre a makói csoport, hogy a pápa képe fölött a falon két piros-fehér zászló van. Tehát osztrák színek, amelyekkel a magyarokat akarták megtisztelni. Figyelmeztették a zászlókra Szabó Jenőt, az elnököt. Szabó megjegyezte, hogy az amugy is igazított tömeg valami meggondolatlanúságot követ el, ha a figyelme a zászlókra irányul, azért hirtelen egy kis beszédet tartott a honfitársaknak. Körülbelül azt mondta, hogy vigyázzanak, mert a lobogókat valószínűleg az oláhok tüzettkék föl a pápa képe fölé, csak azért, hogy a magyarokat tüntetésre ingereljk. Ez pedig ártana az ügynek. Tehát türelem. — Azután figyelmeztette a pápai udvar küldöttét erre a közjogi tévedésre. Monsignore *Ungherini* köszönettel fogadta a figyelmeztetést s rögtön intézkedett, hogy nemzeti színűekkel cseréljk ki az osztrák zászlókat. Erre persze tüntetés következett. Hatalmas éljen.

— A walesi herceg utazása. Londonból táviratozzák, hogy a walesi herceg tegnap este Victoria-Stationba érkezett. A pályaudvaron Svéd- és Norvég-országi király, a yorki herceg, a dán és a belga követ fogadta. Megérkezésekor nagy néptömeg üdvözölte a herceget, aki Marlboroughhouseba menet is az egész uton lelkes ovációkban részesült.

— Gróf *Lónyay* Elemér és felesége e hó 26-án érkeznek Bodrog-Olasziba és május tizedikéig maradnak ott. Ezen a napon nyári tartózkodásra Kalksburgba mennek.

— A bihari nőegylet kiállítása. A biharmegyei jótékony nőegylet által rendezett kiállítás — mint nagyváradi levelezőnk táviratozza — ma nyitották meg. A kiállításon 106 műkedvelő szerepel festménnyel és kézmunkával.

— **Királyunk Berlinben.** Vilmos császár fáradatlanul buzgólkodik, hogy minél fenyesebben fogadja a királyi vendéget. Személyesen intézkedik mindenről s még a díszítések terveit is maga korrigálja. Tegnap meghallgatta *Kirschner* berlini főpolgármester és *Heffmann* városi tanácsos jelentését, az *Unter den Linden* utvonallának díszítési terveiről. A császár nagyjében hagyta a terveket, de néhány pontban változtatott rajtuk. Így a *Friedrichstrasse* torkolatát különösen jelezni kívánta, valamint a villamos lámpák oszlopainak díszítését is. Vilmos császárnak nagyon tetszett, hogy a díszítésre főleg virágot használnak s jökevőben jegezte meg:

— No majd örülnek a kertészek.

A tervek megtekintése után a császár a fogadtatási ünnepségek részleteit beszélte meg. Mikor a főpolgármester kérdezte a császárt, hogy miképpen kívánja: tartson-e ő üdvözlő beszédet, mint főpolgármester, vagy inkább egy előkelő hölgy bokrétát nyújtson a vendég uralkodónak, így válaszolt:

— Mindkettőt óhajtanám.

Igy tehát *Berlin* városa nevében *Kirschner* főpolgármester fogja üdvözölni királyunkat és leánya bokrétát nyújt át neki. Ez az üdvözlés a *Brandenburgi* kapu mellett emelendő tribünön lesz, ahonnan a két uralkodó a várkastélyba hajt.

Királyunk május hó harmadikán indul el Bécsből az északnyugati pályaudvarról. Május negyedikén érkezik Berlinbe, 4-én, 5-én és 6-án ott marad, este pedig visszautazik Bécsebe.

Berlinből táviratozzák, hogy *Szövény-Marich* László nagykövet ma este két napra Bécsbe utazik, hogy megköszönje a királynak az aranygyapjas-rend adományozását és hogy jelentést tegyen a berlini utról.

A király látogatásának programjáról még azt jelentik, hogy a *Ferenc* császár gárdeezrednél rendezendő ebéd a második napon lesz és azon mindkét uralkodó részt vesz, a harmadik napon a király az osztrák és magyar nagykövetségnek fog villasreggelizni. Az operai díszelőadásra *Lauff Burggraf* operájának záró tableauját adják. Az itteni osztrák és magyar kolónia a királyt a párisi téren fogja üdvözölni.

A berlini *Neueste Nachrichten* azt írja, hogy királyunk berlini látogatását több helyütt úgy értelmezik, hogy azt a Balkán-helyzet miatt táplált aggodalma eredményezte. Ezt állítja most a *Figaro* is. Lélektenileg érthető, ha a hármasszövetség felrobbantására most megkísérik azt, hogy *Ferenc József* király önkéntes elhárítását Ausztria-Magyarország megálázásaként akarják feltüntetni és az osztrák-magyar Balkán-politikára vezetik vissza. Ezzel a két uralkodó találkozásának politikai jelentőségét le akarják szálítani. A *Figaronak* ama megjegyzése, hogy a találkozás mindig meg fogja tartani politikai esemény jellegét, a *Neueste Nachrichten* megjelvi, hogy ez magától értetődik, de minden cly kísérlet, mely a látogatást speciális politikai céllal akarja összeköttetésbe hozni, ellenkezik a tényekkel. Az a levél, melyben *Ferenc József* király látogatását bejelenti, nem tartalmaz semmiféle politikai vonatkozást és csak arra szorítkozik, hogy *Ferenc József* a német császári párt és keresztfiát, a trónörökösét üdvözölni óhajtja. Ezzel egybehangzóan Ausztria-Magyarország részéről újra hangsúlyozták, hogy a látogatásnak semmiféle speciális politikai motívuma nincs.

— **Bécsi hus Budapest.** Hihetetlen és mégis igaz, hogy Budapestre Bécsből is hoznak húst. Hízott marhahúst, mivelhogy nálunk nem igen vágnak hizott marhát. Ezt abból a választásból tudjuk meg, amelyben a főváros tanácsa felvonta a kereskedelemügyi miniszternek arra a kérdésére, hogy nem lehet-e-e kiküszöbölni Budapest területéről a bécsi húst. A tanács azt mondja, hogy: nem. Nincs semmi törvény se, a minék az alapján meg lehetne tiltani a bécsi hús bevezetését és szükség is van az importra, mert olyan húst nem igen kaphatni Budapesten, amilyen Bécsből jön. Jó volna, ha a miniszter nem hagyta annyiban ezt a dolgot. Hogy a magyarországi marha húsát visszahozzák Budapestre, az legalább is elhatározás.

— **A király díszereje.** Bécsből jelenti egy táviratot, hogy gróf *Paar* főhadsegéd gróf *Üsküll* hadtestparancsnokhoz levelet intézett, melyben tudatja, hogy ő felsége meg van elégedve a mai tavaszi szemlében résztvevő csapatok különös jó és egyenletes tartásával és a jól sikerült elvonulásával.

— **Halálhíradás.** Felső-Gelléri *Antal* Lajos ügyvéd, volt 1848-49-iki honvédszázados elhunyt a hó 18-ánán Tatan, 81 éves korában.

— **A kiközösített Böcklin.** Ma a bajor képviselőház ülésén felkelt egy ur. *Lerno* nevezetű és azt indítványozta, hogy a kormány távolítsa el a müncheni pinakotékából *Böcklin* „Hullámok játéka” című képét. Ez a kép jó ösmérsűnk. Láttuk és élveztük a csodaszép tengervíz azur kékségét, a rengő hullámok könnyed, játékos csapódását. A vízben nerekid, tengeri istenek és istenasszonyok uszálnak, pajkos játéka elgyedve, de ruha nélkül. S ez az, ami a klerikális pártot véréig sérti. A klerikális párt ugyanis nem művészetet látott *Böcklin* képében, hanem meztelenségeket. Ez felfogás dolga, de jellemző. Baj már most csak az, hogy ez a klerikális párt másoktól meg akarja vonni a művészet élvezetét, mihelyt ez a művészet ruhátlanul jelenik meg. Az ember azt hinné, hogy valaki, aki egy *Böcklin*-képben semmi egyebet sem képes a maga fejével és a maga szívvel felfedezni, mint néki visszatetsző dolgokat, egyszerűen nem nézi meg az illető képét. Am nem így van, mert ezek az emberek macakos hadjáratot kezdenek a művészet ellen és a *lez Heintze* talán hívekre talál majd másutt is, ahol szintén nagyban üzik szemforgatásukat az ultramontanok. És ha egyszer elmetszik a *Böcklinek* fejlődésének útját, akkor ugyan ügyes képe lesz a művészetnek.

— **A kereskedelmi miniszter Fiumében.** Fiuméből táviratozzák: Két heti üdülés után ma délután érkezett vissza *Hegedüs* Sándor miniszter családjával Raguzából a Hungária gőzhajón. Utközben kiszállt *Lussinpolc*ban és *Cirkvenic*ben. A miniszter fogadtatására gróf *Szapáry* László kormányzó vezetése mellett *Gnál* Tibor és *Csejka* Ferenc miniszteri tanácsosok, *Hajnal* Antal és gróf *Wickenburg* osztálytanácsosok, valamint *Wallentits* polgármester, *Kuranda* Emil, az *Adria*, *Copatic* Zsigmond, a magyar-horvát társaság vezérigazgatója, több külföldi állam konzulja és a kormányzószázi, tengerészeti hivatal tisztviselői vonultak ki a kikötőhöz. Az üdvözlés után a miniszter és családja a kormányzó palotába hajtottak és este hat órakor elutaztak Budapestre. Vele együtt utazik a fővárosba *Szterényi* miniszteri tanácsos és *Vérlessy* Kálmán osztálytanácsos.

— **Muzeumi tisztviselők Párisban.** Párisban, a világrkiallítás nagy pavilonjában több kongresszus lesz, melyekben a magyarok közül is sokan részt vesznek. A Nemzeti Múzeum tisztviselői közül a kultuszminiszter jóváhagyásával a következők vesznek részt a kongresszusokon: a június 14-16-ig tartandó numizmatikai kongresszuson *Gohl* Ödön régiségtári asszisztens; a június 26-30-ig tartandó brmadik nemzetközi ornithologiai kongresszuson, amely folytatása a Budapesti 1894-ben tartott második kongresszusnak, dr. *Madarász* Gyula; az augusztus 16-18-ig tartandó bibliografiai kongresszuson dr. *Estesqr* László könyvtári asszisztens; az augusztus 16-28-ig tartandó geologiai kongresszuson dr. *Franzenau* Ágoston; az augusztus 20-25-ig tartandó XII. nemzetközi antropologiai és archeologiai kongresszuson dr. *Hampel* József, a régiségtár igazgató-őre; az augusztus 26-tól szeptember elsejéig tartandó ethnografiai kongresszuson dr. *Jankó* János, a néprajzi osztály őre, aki ezenkívül részt vesz az antropologiai és archeologiai kongresszuson is; a szeptember 3-8-ig tartandó „A népek vallástörténeti kongresszusán” és a szeptember 10-12-ig tartandó folklor-kongresszuson dr. *Szabó* Gyula könyvtári szerd-őr; végül az október 1-15-ig tartandó botanikai kongresszuson dr. *Filarszky* Nándor, a növénytan osztaiy helyettes-őre.

— **Angol mérnökök Budapest.** A magyar technikaiak külföldön elért nagyobb vívmányai, valamint fővárosunk nagyobbabszabású műszaki alkotásai mind több idegen szakembert vonz körünkbe. Tegnap Írországnak fővárosából, Dublinból és Észak-Angolország *Leros* városából ötök mérnökök az illető városok kikötőit kikent Budapestre azzal a megbízatással, hogy az épülőben levő ezynyilású dunahídat, amely egyedül álló a konstrukciójában, valamint a főváros világítási viszonyait tanulmányozzák. Mr. *R. Hammond* és *W. C. Dickenson* mérnökök előbb Rómanban, Trisztben és Bécsben jártak, ahol megismerelték a magyaránny központi világító villamos telepeket. Onnan érkeztek ma ide, hogy tanulmány tárgyává tegyék a Ganz és társa gyár elektroteknikai osztályának azt a telepét, amely a sydneyi, római triszti és bécsi villamostelepeket létesítette. A vendégek a legjobb benyomásokkal hagyták el a magyar metropolist.

— **A záróra.** Az aradi kereskedők köre, mint levelezőnk táviratozza, felirt a kereskedelmi miniszterhez az üzleti zárórak szabályozása végett. A kör konkrét javaslatot is tesz ez irányban. Óhajtsa az, hogy az üzleteket mindenütt már esti hét órakor, vasárnap pedig déli tizenkettőkor zárják, tekintet nélkül a városok népességére.

— **Riadalom a Vatikánban.** A Vatikánban — mint *Rómából* táviratozzák — tegnap nagy riadalmat okozott egy erős detonáció. A dörrenéssel egyidejűleg füstgomolyaghoz hasonló felhők szálltak fel a Szent-Péter templom bronzkapuja mellől. A templomban és a Vatikánban azt hitték, hogy bombamerénylet történt. A sváici őrség feyverbe lépett és rohamlépésben ment a veszedelem színhelyére, ahol óriási kőfalra hevert a földön. Mikor a felhő eloszlott, akkor látszott csak, hogy nem történt robbanás, hanem a nagy bronzkapu feletti oromzat, mely alighanem a tartós esőzés következtében meglazult, mindenesül lezuhant és megával rantotta VII. Sándor pápa óriási kőcimerét is. Valóságos csodaszamba megy, hogy emberéletben nem esett kár, mert a nagy kapun át ugyszólván szakadtalan a közlekedés. A dörrenés a pápát is fölzajlalta, de az őrség az ősz egyházfjedelmet gyorsan megnyugtatta, hogy nincs semmi veszedelem.

— **Uj pestisbacillus — uj szérum.** Alig néhány éve, hogy *Jersin* fiatal orvostanár felfedezte a pestisbacillust s erről a millenárís évben jelentést tett a budapesti orvostani kongresszuson. *Jersin* felfedezésével együtt elkészítették az uj szérumot is, amely sok pestisben szép sikerrel járt. Mégis feltűnő volt, hogy nagyon sok pestisbeteg éppenséggel nem reagált a szérumra. Ebből a tényből kiindulva *Kitasato* tókíoi bakteriológus tovább kutatott s mint most táviratilag jelentik, felfedezte a pestisnek egy másik bacillusát, amely merően olát a *Jersin*-féle bakteriumtól. A régi szérum nem hat rá s *Kitasato* innen magyarozza meg a beoltott betegek aránytalan nagy halandóságát. A japáni orvos elkészítette a maga szérumát is s reméli, hogy e két ellen-szerrel meg van oldva a pestis biztos leküzdésének kérdése.

— **A franciák földrajzi ismeretel.** Világszerte híresek arról a franciák, hogy két dolgot nagyon fölületen tanulnak meg: az idegen nyelveket és a földrajzot. Erre vall az a mulatságos kis történet is, amelyet most elevenít fel egy francia lap abból az alkalmából, hogy *Kotohito* japáni herceg meglátogatta a kiállítást. A doloz az 1867-iki kiállítás előtt történt. Akkoriban egy japán küldöttség járt Párisban, hogy három szabad kikötő dolgában tárgyaljon. Arról volt szó, hogy Franciaország válasszon ki három japáni kikötőt, ahol szabadon kereskedhetnek s viszont a japániai három francia kikötőt válasszanak. A tárgyalás nagyon udvarias hangon folyt le.

— **Válasszanak önök —** szölkta a japániai, — mi majd önök után választunk.

A francia külügyminiszter megjelölt három kikötőt: *Yokohamát*, *Jeddót* és *Han-Yangot*. A japáni küldöttek nem szölkta semmit, hanem elutaztak. Kévéssel utóbb a japán külügyi hivatal értesítette a franciákat, hogy elfogadják az ajánlatot; ök a maguk részéről *Havre*, *Marseille* és — *Southampton* kikötőkben állapodtak meg. A párisi diplomaták oldalukat fogták neveltükben:

— Hiszen *Southampton* Angliában van, ti naiv lelkek!

— Azt nagyon jól tuduk, — felelt a japáni követ, — de *Han-Yang* is Koreában van.

— **Tíz éves találkozó.** Erényi *Ullmann* Jenő és *Braun* Dezso felkértek volt iskolatársukat, kik velük az 1889-1900-iki iskolásvét a budapesti V. kerületi (Márkó-utca) kir. katolikus főgymnáziumban végezték, hogy a tíz éves találkozó idejének megállapítása végett címüket velük tudassák.

— **Református konvent.** Az ev. ref. konvent végrehajtó bizottsága ma kezdette meg üléseit *Dokus* Ernő elnöklete alatt. A bizottság, amelynek 245.699 korona kőzisaip áll rendelkezésére, elhatározta, hogy ez összegből 58.283 koronát tőkesít, a többit misszió-, gyámintézeti-, tőkesegélyezésre, egyházak egyszerűs mindenkori segélyezésére fordítja. Különös érdek-lődés és általános megnyugtatótást kellett a bizottság elnökének az ev. ref. lelkészek kongruaiára vonatkozó, a kérdést egész terjedelmében megvilágító jelentése.

— **Házasság.** *Holzer* Lajos, a vásárpánztár főpénztárnoka holnap délben vezeti előrtárhoz *Jugár* Emil, a *Nicholson*-gépgyár főtisztviselőjének leányát, *Hajnalkát*.

Dr. *Günzler* Márkus kun-majsai gyakorló orvos eljegyezte *Feuer* Jozsef kisasszonyt, *Feuer* Adolf kun-felgyőznai nagykereskedő leányát.

Bauer Manó bajai királyi aljarasbíró e hó 23-án délelőtt 10 órakor vezeti előrtárhoz a bombatéri templomban cabai *Horvath* Ferenc számtanados leányát *Gizellát*.

Korányi Béla, gyári tisztviselő Budapesten eljegyezte *Grünstein* Antónia kisasszonyt, özvegy *Grünstein* Helena asszony leányát Nagy-Szombaton.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnre Payerbachtól. Tulajdonos: Dr. *Konrad*. Gyönyörű, napos, szélől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászati — Intézet vizgyógyászati számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlach városkízi telefon 2. sz. Prospektussal és árlistával szolgál az igazgatóság.

— **Agy. Fűrdő. Leves. Kenyér.** Egy piros cédula négy sarkáról irtuk ide ezt a négy szót. Arról van szó rajta, hogy mi mindent ad a Hajléktalanok Menhelye annak, aki lefizet este tíz fillért és pihenni akar tiszta, nyugodalmos ágyban roggalig. Tíz fillért tudniillik, mert le szállították a pihenő árát. Eddig hat krajcárért lehetett végigaludni az éjszakát, de nem kaptak a vendégek se kenyeret. Se levest és igen könnyen megeshetett az, hogy némely hajléktalan- napon éppen csak hajlékra tellett a vagyonkájából, kenyérré már nem. Ezen változtatni kellett. Csak nem feketik le úres gyomorral az a nagyon szegény szerencsétlen, akinek még egy vacok se adott a sorsa, amiben meghuzza magát, vagy egy szalmazújt, a maga saját szalmazúját, amin végignyitózhatassék. Egy humánus egyesület, amely valóságos fufanggal találja ki azt, hogy hogyan segítsen a vendégein, akik pedig nem valami uri népek, hanem szegények, rongyosak és éhesek — és nem is valami háládatosak, mert akitől a befaló falatot és a fedelet is megtagadta a nyomorúsága, az fáslelkű, megtaplósdott szívű nép, aki elveszi a kenyeret és belefekszik az ötkrajcáros ágyba, de nem érzi magát lekötözöttnek. Az egyesületnek már négy háza van. A legkisebb a publikuma annak, a melyiket a II. kerületben, a szegényház-utcában építettek meg. És ennek egészen különös az oka. A rendőrség elűzte a szegény embereket innen. Folyton razzizott, addig zaklatta azokat a szegény embereket és asszonyokat, amíg kimaradtak és inkább lefekszenek valami sarokba az épülő házak alatt vagy künn a külső vidékeken, mintsem hogy bemenjenek a meleg ágyba. Van egy házuk a külső váci-uton, egy másik a Rottenbiller-utcában s egy pedig a VIII. kerületben az alföldi-utcában. Az egyesület vagyona ez idő szerint 135.728 forint. Nem sok pénz ahhoz a feladathoz, amit az egyesület szolgál s különösen nem sok most, amikor előbb lett a hálás és öt krajcárért még kijár a leves is és a kenyér is.

— **A rektorok dísztagsága.** Az általános egyetemi segítő egyesület legutóbbi közgyűlésén dísztagjává választotta Ponori Theurenk Emilt, a tudomány egyetem, és Kisfaludi Liphay Sándort, a műegyetem rektorát. A remekműví díszlevelet ma délután nyújtotta át az ifjúság küldöttsége a rektoroknak, akikhez Zsembery István elnök intézett üdvözlő beszédet.

— **Pető Lipót.** A demokratikus társadalomnak nagy ünnepe van, valahányszor a munkát ünneplik. Holnap este ilyen igazi nagy ünnep lesz a Vigadóban: a Franklin-nyomda személyzete és a fővárosi nyomdászok jubiláris-ünnepséget rendeznek Pető Lipót, a Franklin-nyomda főszékhelyi tiszteletére. Ötven esztendő munkásságát jutalmaz ezáltal a kartársak elismerő szeretete. A jubiláns félszázad óta dolgozik az ólombetűk világában, és a kultúra s a tudomány sok-sok írásának a terjedéséhez járult hozzá munkájával. A nyomdászok testületi ügyeiben szintén kivette a részét a fáradozásból. Most hódol előtte a legfelsőbb elismerés, a munkásmester elismerése. Este nyolc órakor kezdődik a jubiláris ünnepély, Pető Lipót félszázados munkásságának méltó glorifikálása.

— **A tapintatlan miniszter.** A franciák szocialista minisztere, Millerand nagy bakot lőtt a minap. *Loubet* elnök meglátogatta a kiállítást, s ez alkalomból tiszára sűrűtek a pavilonok közt minden utat. Ezt a nagy munkát díszre méltó buzgalommal végezték az első génio-czred katonái. Természetesen, meg is kellett jutalmazni a katonákat ezért a szolgálattért. Kaptak is a rendes zsoldon kívül napi hetvenöt centimeot. Meg voltak elégedve vele, nagy volt köztük az öröm. Most következett azonban a tapintatlanság. Millerand miniszter összehívta az ezred tisztjeit, megköszönte a szivességüket, s följárlott nekik napi tíz frank külön jutalmat azért, amiért közlegényeik sűrűtek. A tiszték végighallgatták a miniszter beszédét, de egymásközt megegyeztek abban, hogy a legnagyobb méltatlankodással fogják visszatartani ezt a borralót, amelyet — a közlegényeik munkájáért kaptak. Be is mentek Picardhoz, a kiállítás igazgatójához, s kijelentették neki, hogy nem fogadják el a pénzt. Az igazgató szaladt a miniszterhez, aki belátta, hogy tapintatlanság követett el. Ugyancsak ő is simította el a dolgot, amennyiben visszavonta a miniszter ajánlatát és a tíz frank helyett a kiállítás egész tartamára érvényes belépőjegyekkel rekompenzálta az önzertes tisztokat.

— **Frankl Leó szülőháza.** Óbudán a Lajos-utóban áll az a kis földszintes ház, ahol Frankl Leó, a francia kommun magyar származású minisztere született. A szocialisták emléktáblát rendeltek a

kis ház falára s az emléktáblát május elején leplezik le. Erre az ünnepélyre vidékről is sok szocialista jön a fővárosba.

— **Napoleon feleségének a kézimunkája.** Dr. Rosenwasser Miksa tarcali orvos történelmi értékű emléket adott át a Zemplén című lap szerkesztőségének, hogy játékosan és kulturális célokra értékesítse. Az emlék Mária Lujza királyi hercegnő, Napoleon francia császár későbbi feleségének a kézimunkája, amely hitelességét bizonyítja egykorú irással együtt került a tarcali orvos tulajdonába. Mikor a győzelmének francia hadsereg elől az udvar Bécsből menekülni volt kénytelen, Mária Lujza királyi hercegnő is vele volt s előbb Egerben, később Kassán tartózkodott. Kassai tartózkodása emlékére „hálás emléklő” a föltűnő kedveskedésekért” himeztet tulajdon kezével és a himzést később 1811-ben Bécsből, az akkori borsodi főszolgabíróval Eröss Józseffel elküldötte a sajtóügyi tiszteletes ur nejének, Drakosnéknak. A himzés, égszín-kék selyem-alapon, esendéletet ábrázol: Vihartól tépelt cserfa alatt vizsla fekszik figyelő helyzetben, a vizslával szemben dőlőg kakas áll az ágon. A műdarab mint a hozzácsatolt egykorú irás tovább magyarázza, eredetben az akkori divat szerint készítés volt, de a tulajdonos testvérek kettő vágták. A műdarabnak tehát csak felerésze került meg. A felső szögletben levő csiráságok — mondja az egykori irás — az idegen kezek későbbi művei s csakugyan nem is illenek bele a művészi koncepcióba és lerának a himzett műrekről. Dr. Rosenwasser azért adta át a Zemplén szerkesztőségének, hogy ahhoz értő gyűjtőnek adja el, vagy pedig sorsolassa ki. A kapott összeg felerészét a sátoralja-új helyi árhabáz alapjának, felerészét pedig a tarcali kisdudorv-alapnak ajánlotta föl az adakozó.

— **A biciklitolvajok ellen.** Egy párisi bicikligyáros pompás ötlettel főzte le — legalább egy időre a biciklitolvajokat. Ezek az urak tudvalevőleg rendszerint úgy működnek, hogy rápatannak a ház előtt álló vasparipára és elszáguldanak vele. A bicikli gazdája aztán kiabálhat utánuk. A párisi gyáros találmánya igen egyszerű. Az ember megáll egy ház előtt, a kapuhoz támasztja biciklijét, de előbb egy kis kulcsal egyet fordít a biztonsági gépezeten. Azzal megy a dolgára. A tolvaj megjelenik, ráül a gazdátlan kerékpárra és elindul vele. Alig fordul kettőt-hármat a kerék, a nyeregből lassan, de biztosan kiemelkedik egy hegyes acélszög, s ezen ül a legalább is kellemetlen. A tolvaj kénytelen megállni és sebesülten távozni. Az ötlet jó, csak hogy két baja van: az egyik az, hogy ezt a tolvajok három hét alatt kitanulják. A másik baja az, hogy feledékeny emberek is vannak a világon. Mert ugyan mit csinál az ember, ha — amikor visszaül a biciklijére — elfelejti lecsavarni az ördögös kis készüléket? ...

— **Lavotta sirja.** Nyolcvanadik esztendeje lesz az idei nyáron, hogy a magyar tánczene és hallgatónóta mestere, Lavotta meghalt. Tállya község temetőjében nyugszik a híres nűvész. Sok ideig jellelenül állt a sirja, míg végre egy tisztelője vas-obeliszket emeltetett a sirja fölé a következő felirattal:

Nemes Lavotta János híres magyar hangműves és nemzeti nóták szerzője felett a hangművészet mesterségének megtiszteltetése, ki meghalt 1820-ik esztendőben, életének 50-ik esztendejében. A magyar muzsika egyik kedvelője által emeltetett Szatmárból 1831-ik esztendőben.

Itt nyugszik a maga idejének Orfeusza.

Remek temek!

Isten veletek!

A sir körül vasrácsot készítettek a derék tállyai bonleányok vagy tizenöt év előtt, de ma már pusztulóban van a rács is, meg az obeliszk is. Az évtördülőre, amely augusztus tizedikén lesz, bizonyára gondoskodik majd a siremlék felújításáról a hallgató nótákért hálás magyar közönség.

— **Adakozás.** Imre Irénke Kolozsvárról ma 2 koronát küldött címünkre a tüdőbetegnek szanatóriuma javára. Rendeltetés helyére juttatjuk.

— **A tudomány halottjai.** Pétervárról táviratozzák: *Majkov*, az orosz tudományos akadémia elnöke ma reggel meghalt.

Párisból táviratozzák, hogy Milne-Edwards Alfonz zoológus, a párisi múzeum igazgatója elhunyt. Milne-Edwards utóda volt atyjának, Milne-Edwards Henriknek, a brüggei származású híres tudósak, akinek tanszékét a gyógyszeriani főiskolán 1876-ban foglalta el, 1891-ben pedig a múzeum igazgatását vette át tőle. Milne-Edwards Alfonz 1880 és 1883 közt résztvett a Travailleur és Talisman tengeri expedíciójában a Közép-tengeren s a keleti Atlanti-óceánon.

— **A vízóra nem halt meg, csak alszik.** Nemrégiben a főváros közgyűlése alaposan elbánt a vízórával. A tanács tudniillik rá akarta erőszakolni Budapest városára a vízórát, ami minden egyebet csinál, csak vizet nem mér. Az volna a földadata, hogy mint a gáz és villamos vezetékre alkalmazott órák mutatják az elfogyasztott mennyiséget, úgy mutassa meg a hatóság az adatoknak a hitelessége annyira nyilvánvaló, hogy a közgyűlés valósággal kikacagta a tanács vízórát javaslatát s amikor szavazásra került a dolog, egyetlen egy városatya, egy műegyetemi professzor szavazott a vízórák mellett. S a vízóra azért mégis él. Beszempeszték például az egyetem épületébe is és ennek a vízkronométernek a számítása alapján kapta meg az egyetem a főváros vízzám-láját. Szóll pedig az hatezerharminchét koronáról. Ennyi pénzért még egy katedrát lehetne rendszeresíteni, a főváros azonban azt mondja, hogy az óra gyönyörűen kettyeg s követeli a pénzt. Már meg is kapta. A kultuszminiszter utalványozta a nagy summát, de irt pár sort is az utalvány mellé, amiben azt kérdezi, hogy ha a vízóra teljesen megbízhatatlannak bizonyult, mi jusson követel a főváros ennek a rossz szerzőm-nak a tanúságára ilyen nagy summát az egyetemről. A miniszter leiratának az a része, amelyben ez a kis szemrehányás foglaltatik, így hangzik:

A vízóra köztudomás szerint megbízhatatlan. Erről sok adat gyűlt már össze és annyira hiteles adat, hogy maga a vízvezetési igazgatóság sem tudta az adatokat megcáfolni. Hiszen hogy mennyit ér a vízóra, bizonyítja a közgyűlésnek az a határozata, hogy nem engedte meg a vízóra kötelező behozatalt. A vízóra megbízhatósága szempontjából is kifogásolni lehetne tehát az egyetemről kért összeget. De ezt nem tekintve, figyelembe kellene vennie a fővárosnak, hogy az egyetlen kulturális intézet és ha az állatorvosi főiskola, azon a címen, hogy kulturális intézet, olcsóbban kapja a vizet, akkor ugyanezt a tudományos egyetem is követelheti a maga számára. A miniszter végül arra kéri a fővárost, hogy az egyetemről vitesse el a vízórát.

Most már a miniszter panaszja is föl van róva a vízóra rovására. Egy kegyelmes panasz talán többet ér majd, mint azé a sok közönséges tekintetes uré, akiket már sikerült megkopszítani a vízóra jóvitából.

— **Fogyasztási szövetkezetek kongresszusa.** A párisi kiállítás alkalmából július 16—18-ig fogják megtartani a párisi kiállításban, a kongresszusok csarnokában a fogyasztási szövetkezetek nemzetközi kongresszusát. Elnöke Gide Károly, főtitkára Tuties E. Utóbbihoz küldendő (Rue Cing-Arches) a tagsági nyilatkozatok és tudakozódások. A kongresszus a következő kérdésekkel fog foglalkozni:

1. A területi szervezkedés haszna; 2. a kereskedelem támadásai elleni küzdelem; 3. azon hatások tanulmányozása, amelyeket a közönségre a fogyasztási szövetkezetekben való vásárlás tesz; 4. közös program megállapítása valamennyi fogyasztási szövetkezet számára; 5. a közös tartaléktörvény haszna és felhasználásuk módja. A fogyasztási szövetkezetek kongresszusa körül csoportosul idő tekintetében a többi, hasonló tárgyú kongresszus is, így a termelő-szövetkezetek kongresszusa július 11—13-ig; a munkás-osztályrendszerrel foglalkozó kongresszus július 15—18-ig; a nemzetközi szövetkezeti ügy kongresszusa július 18—22-ig.

A kereskedelmi miniszter a kongresszusokra dr. Navrátil Ákos miniszteri fogalmazót küldte ki.

— **Végrehajtók emlékirata.** A magyarországi bírósági végrehajtók februárban tartott országos értekezletének határozatából Budapestre egybehívott végrehajtó-bizottság a Radnóti Adolf által kidolgozott emlékiratot ma nyújtotta át az igazságügyi miniszternek. Radnóti Adolf geszvári és Somlyó V. Ignác nagyszőlősi végrehajtók az emlékiratot átnyújtván, Radnóti a miniszterhez intézett beszédében kifejtette, hogy a végrehajtókat az emlékirat megszerkesztésében éppen a miniszter által hangzottot főirányelvek vezették. Az igazságszolgáltatásnak célja, a közönség érdeke ezzel együtt a végrehajtók létér-

dekének összhangba hozatala. A miniszter szívesen fogadta a különíttséget és biztosította jóakarátáról, mondván, hogy a bírósági végrehajtók ügyét szíven viseli és az emlékiratban foglalt minden helyes és célszerű eszmét szívesen illeszt majd az alkotandó törvényjavaslathoz keretbe.

— **Nothnagel fia — öngyilkos.** Bécsből jelentik nekünk telefonon, hogy *Nothnagel* egyetemi tanár fia, dr. *Nothnagel* Valter, a kinostári jogügyi igazgatóság fogalmazója, ma Práterben agyonlőtte magát. A fiatal ember tragikus sorsa iránt Bécsben széleskörű részvétet nyilvánul, nemcsak közisztületben álló apjára való tekintettel, de azért is, mert ismerték a szerencsétlen ifjú fényes tehetségeit és a jogi irodalom terén kifejtett munkálkodását. Még csak 26 éves volt, de bevartottak szerint már legközelebb kineveztek volna prágai egyetemi tanárrá. Barátai úgy mondják, hogy szerelni bánatában lett öngyilkossá.

— **A belvárosi templom eltolása.** Multkor elmondták, hogy a belváros szakbályozása folytán a belváros régi templomát le akarják rombolni, bár ez Budapest legrégebbi műemlékeinek egyike, sőt néhány Árpád-korbeli részletet is tartalmaz. A belváros közönsége meg akarja menteni templomát s úgy akar a bajon segíteni, hogy a templomot vagy a régi piarista-gimnázium helyére, vagy a Városház-térre amerikai módszer szerint eltolatja. Az eltolás azonban többféle nehézségekbe ütközik. Mert a környék nivójának fölemelése következtében a templomot nemcsak eltolni, de fölemelni is kellene. Mindenekelőtt pedig nagy kérdés, vajjon a több száz éves épület megbírja-e a tolatás és emelés kettős proceszusát. Mielőtt ez irányban véglegesen döntenének, megvárják, hogy mennyiben fog sikerülni a Mesterutcai iskolának az eltolása, másrészt a Margit-szigeti fürdőépületnek két méterrel való fölemelése. Ha a két vállalkozás sikerül, úgy a belvárosiak föltétlenül a templom eltolása mellett fognak kardoskodni.

— **Apad a Duna.** A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna az egész szakaszon néhány alvidéki helységet kivéve szépen apad úgy, hogy most már sehol veszedelmőt tartani nem kell. A fővárosnál a víz folyton apad, s mai magassága 488 centiméter. A csatornákat szivattyuzó lokomobílokat a fővárosi főmunkásmérnöki hivatal már leszereltette, s ma valamennyit elszállíttatta újpesti raktári telepére.

— **Két szerelmi dráma.** A hatvani főszolgabíróról ma távirat érkezett *Palugyay* Bertalan kispesti lakoshoz, amelyben az áll, hogy *Palugyay*nak a felesége egy hatvani fogadóban tegnap délután agyonlőtte *Willpurger* Lajos kispesti fiatal szobrászt s azután önmagát. Az asszony azonnal meghalt, a fiatal szobrász pedig a halállal vívódik. *Willpurger* Lajos huszonkét esztendő, érdekes arcú, csinos fiatal ember. Atyja többszörös háztulajdonos és fiát szobrászra képezette. A fiatal ember nemrég ismeretséget kötött *Palugyay* Bertalan kispesti lakos negyvenkét esztendő feleségével. Két héttel ezelőtt a férj, aki foglalkozására nézve gyári művezető, gyanakodni kezdett a feleségére. Tegnapelőtt *Palugyay* hazament s meglepetve látta, hogy a felesége nincs otthon. Az asszonnyal együtt eltűnt százhusz forintnyi készpénze s száználvalóval forint értékű mindenféle arany és ezüst értéktárgya. Mindjárt arra gondolt, hogy a felesége megszökött. Ezt a gyanuját megerősítette az a fölfedezés is, hogy a fiatal szobrász szintén eltűnt Kispestről. Üldözni akarta a szökevényeket, de sejtelve sem volt arról, hogy merre vették útjokat. Ma aztán a hatvani főszolgabíró hivatalos távirata mindent megmagyarázott. Táviratilag tudatta az esetről a főszolgabíró *Willpurger* Lajos szülőit is. *Palugyay*né előbb a fiatalemberre lőtt s azután önmagát lölte agyon. *Palugyay* Bertalan, a szerencsétlen férj és a fiatal szobrász szülői ma a távirat vétele után Hatvanba utaztak.

— **Hosszafutal titokzatos szerelmi dráma foglalkoztatja.** Két hete egy elegáns fiatal pár jött a faluba és magánlakásban vonult meg. A husvéti ünnepeken meglátogatta őket egy éltesebb férfi. Husvét után elutazott a látogatójuk és másnap reggel a fiatal pár holttestere akadtak szobájukban. A szerencsétlenek öngyilkosságok követtek el. Kilitűket a hatóság még nem tudta megállapítani.

— **Bosszuálló inas.** *Bartalics* Imre Remetehegyen lévő nyomdájában ma délután *Hajdu* József inas erősen összetűzött *Auer* Vince nyomdászszéddel, aki, mint hogy a műhelyben tilos a dohányzás, elvette *Hajdu* dohányját. Ebből azután nagy veszekedés támadt, miközben az inas beszaladt főnöke szobájába, ahol lekapta a falról a flóbert-pisztolyt és rá-

lőtt *Auer* Vincére, aki a lábán szenvedett könnyű sérülést. A bosszuálló inas ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **A féltékeny férj bosszuja.** *Sátoralja-Ujhely*ről táviratolva levelezünk, hogy *Szabó* József mozdonyvezető ma reggel a mezőlaborci vasuti állomáson leszurta *Stefánics* Lajos mozdonyvezetőt. A szerencsétlen embert az állomásfőnök lakásába vitték, de mire az orvos megérkezett, *Stefánics* már halott volt. *Stefánics* tiltott viszonyt folytatott *Szabó* fiatal szép feleségével és ez volt az oka a gyilkosságnak.

— **Hogyan csinálják Afrikában a civilizációt.** A fehér fajok nyíltan magasabbrendűeknek mondják magukat a föld többi embereinél s büriki színének arisztokraciájára támaszkodva ráerőszakolják művelődésüket a föld többi népeire. Ezt civilizálásnak hívják. Hogy ennek olykor minő borzalmas a képe, arról a belga képviselőházban hajmeresztő leleplezéseket tett egy képviselő.

Lorand haladópárti képviselő a Kongó állam kormányát azzal vádolta, hogy tudomása volt azokról a kegyetlenkedésekről, amelyeket Mongaltában az ottani kereskedelmi társaságok ügynökei és *Lothaire* parancsnok elkövettek.

Lorand felolvastott egy levelet, melyben az van elmondva, hogy egy belga tiszt katonái által 1300 szerencsétlenek vádolta le a kezét. Az irat, mely egy társaság főigénykötőitől származik, azzal véreződik, hogy az egész ekvatoriális ország emberi csontokkal van borítva. *Lorand* azt követelte, hogy a belga kormány erőlyesen lépjen közbe.

Favereau külügyminiszter igen langyosan válaszolt *Lorand* beszédjére. Kijelentette, hogy a Kongó állam Belgiumra nézve teljesen idegen, tehát nem avatkozhat az ügyeibe és nem is lehet az ottan történő dolgokért Belgiumot felelőssé tenni. A Kongó állammal kötött egyezmény értelmében csakis pénzügyi és kereskedelmi dolgokban lehet az ottani kormánytól fölvilágosításokat kérni. Azt azonban jelentheti, hogy a Kongó állam kormányja szigorú vizsgálatot indított a kegyetlenkedések ügyében és mindent megtett arra nézve, hogy ezek ne ismétlődhessenek. Megtiltotta ügynökeinek, hogy a kereskedelmi társaságok szolgálatába álljanak, továbbá megtiltotta, hogy fegyverüket más esetekben használhassák, csakis önvédelem esetén.

Az ügy evvel még nincs elintézve, mert egész Belgiumban nagy az izgatottság a leleplezések miatt.

A *Kölnische Zeitung* e leleplezésekre vonatkozólag azt mondja, hogy meg kell állapítani az anyagi és erkölcsi felelősséget, bármennyire is nyúlják az fölfelé. A belgák a hatalmak bizalmát elvesztették és a Kongó-Államok kötelessége és joga számot követelni. Belgiumtól meg kell kérdeznünk, hogy a Kongó területnek birtokában akar-e maradni vagy sem. Mert a jelenlegi gazdálkodást a művelt világ nem tűrheti tovább, alapos vizsgálatot kell elrendelni s ennek eredménye szerint az 1890-iki szerződéses hatalmaknak esetleg újból tanácskozásra kell összeünnökök.

— **Szerencsétlenül járt kerékpáros.** *Tinkó* Tivadar huszonkét éves cukrászszéddel tegnap este az *Andrássy*-úton biciklizett. A sebes hajtás közben az Oktogon-tér sarkán elbukott és oly szerencsétlenül zuhant le, hogy agyrázkódást szenvedett és fejét is összezúzta, bal szemét pedig kitépte. A segítségül hívott mentők éleveszélyes sebeit bekötötték és azután gazdájának *Andrássy*-út 6-ik szám alatt levő lakására szállították.

— **Tolvaj a honvéd-ágyraktárban.** A honvédség központi ágyraktárának a kászai dűlő mentén lévő telepén az éjjel *Hirsu* Ferenc honvéd állt őrt. Egyszer csak észrevette, hogy a kerítés körül lévő nagy ládák között valaki ólalkodik és — amennyire a hold fénye mellett látható — valami batyut cipelt. Az éjjeli őr rákiáltott, mire a tolvaj batyuját eldobva egy, a kerítéshez támasztott létrához futott és gyorsan átátszaga a kerítésen — elmenekült. *Hirsu* utána lőtt, de a golyó célt tévesztett. A fegyverőrre nére fölriadt az őrség, de a tolvaj már nem találták meg. Az éj homályának leple alatt elmenekült. A visszahagyott batyuban lepedők és ágyneműek voltak, amelyeket az egyik raktárból lopott el. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **A vén kapitány.** Párisi tudósítók táviratolva, hogy *Dreyfus* Alfréd *Carpentras*-ból a genfi-tó környékére érkezett s a tó balpartján fekvő *Cologny*-ban bérelt villát. A napokban családja is *Cologny*-ba érkezett. A genfi lapok tudósításai szerint *Dreyfus* nagyon megüregedett, haja egészen szürke lett s görnyedten jár. A megpróbáltatásoktól megtört ember hat hónapig maradt *Cologny*-ban s teljesen el akar vonulni a külvilág elől.

— **Helyreállított vasuti töltés.** A pozsony-marcheggi vonalon a dévény-újfalusi állomásnál az április 10-iki nagy esőzés folytán megrongált vasuti töltés helyreállítását tegnap befejezték, s az ottani második vágány ma a forgalomnak ismét átadott. A morvavölgyi vasuton Malackánál ugyanakkor bezsákadott vasuti hid szintén elkészült ma és átadott a rendes forgalomnak.

— **Gyilkosság a vasuti kupében.** *Odessából* táviratolva, hogy a *Charkow*-ból jövő vonat egyik első osztályú szakaszában borzalmas gyilkosság történt. Az odessai állomáson egy hölgynek és egy kis lányának a holttestét találták meg az illető szakaszban. A holttesteken törzsuralmától származó véres sebek voltak, amelyek kétségelenné tették, hogy a szerencsétlen utasok gyilkosságnak estek áldozatául. Az idősebb hölgy *Goycz* Olympia tanítóné, akit lányával együtt gyilkoltak meg utközben.

— **A gleichenbergi szeszon.** *Gleichenberg* szeszonja már májusban megkezdődik. A világhírű gyógyfürdőt az idén jelentős újításokkal nyitják meg. A lakások tiszták és mérsékelt árúak. Egyébként mindenről szívesen ad fölvilágosítást a fürdő kezelősege. A fürdő mai számunkban található hirdetését olvasóközönségünk szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Egy öreg ember titka.** Rendkívül érdekes történet az életből jelent most meg a 18-iki kiadásban. Az előbbi kiadások a roppant keserűt miatt elfogtak. Ki ezen, egy meggyógyult beteg rendkívül tanulságos elbeszélése iránt érdeklődik, megkaphatja egy 10 filléres bélyeg beküldése után *Feller* V. Jenőfő, *Stubica* 104. szám.

— **Ös-Budavárában** lazasan folynak a munkálatok a kúszóbban álló megnyitáshoz. Lépton-nyomon nagy átalakítások, célszerű új változások készülnek. A bérletjegyek csakis április 25-ig jegyezhetőek elő.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** tápereje, könnyű emészthetősége és teljes szag- és izmélkülisége miatt örvend nagy kelendőségnek. Üvege 2 korona. *Zoltán* B. gyógyszerárban Nagy-Korona- és Hold-utca sarkán.

A sport mint nevelő.

Vannak emberek, akik a disztinkciónak hőbortosai. Nem lehetnek meg a nélkül, hogy úgynevezett nuanceokat ne surjanak az egymás mellé való teljesen összeillő dolgok közé. Ez a disztinkció szenvedélyük kézzelíti őket arra, hogy a sport egyes nevei között lélektani különbségeket keressenek. Disztinkciónak nemes és nem nemes sport között, amikor pedig minden sportnak csakis egy pszichikai hatása van. Az állhatatosságot fojlesztés az emberben. Jól vigyázzunk: csakis pszichikai hatásról van szó. Hogy fizikai hatása a sport különféle ágának más-más, az nyilvánvaló dolog. Hiszen a testrészeket más-más módon veszi igénybe és az izomzatot más-másképp foglalkoztatja. De lelki hatása a sportnak csakis egy van: állhatatossá, céját tudóvá neveli az embert.

El se hinnők, hogy a céltudatosság milyen ritka erény és milyen hatalmas energia. Csak akkor ismerjük föl, ha — nincs módunkban fölismerni. Ha azt látjuk, — hogy nem látjuk. Hogy társadalmunk jórésztben hiányzik, hogy egész osztályok keserve-sen nélkülöznek.

A sportot ezért mint az állhatatosság nevelőjét nagyra tartom. Nem a passziók, hanem a kötelességek szempontjából nézem. A sportnevelés nem az ural hajlamok nevelése, hanem a következetesség és véle a kötelességtudás iskolamestere. Az angol nép talán csak azért a következetesség mestere, mert az állhatatosság iskolájában, a sport iskolájában nevelődött. Helyes dolog tehát, hogy a sportnak a magyar nevelés rendszerében most akkora helyet juttatnak. Hanem a sporton kívül is minden, ami a következetes cselekvés tanítója, nevezetesen népnevelő szempontból. Annak tartom például az osztályorszájakot is, amely középosztályunkat bizonyos állhatatosságra szoktatja. A szerencsét a nagyon valószínű és nagyon sok fönyeremény formájában állítja az ember elé és megmagyarázza neki, hogy ott, ahol olyanok a nyereségek, ki lehet és ki kell várni a nyereségek sorát. Az, aki, mivel egyszer nem nyeri, lemond a sorsjátékan való részvételről, nem gondolkozik, hanem csak türelmetlenkedik. Éltasítja a szerencsét, amiért nem ma jött, hanem csak holnap készült be. Az osztály-sorsjátékokban résztvevők ezt országzszerre belájták és belenevelődnek az állhatatosságra. Igaz, hogy sok ezer, tizezer, százezer koronák ennek az iskolának a jutalmai, s hogy egész sor olyan ember jár közöttük, akiknek állhatatosságát *Fortuna* asszony vagyonna jutalmazta meg, de hát talán kellett is, hogy ilyen iskola sorakozzon az állhatatosság nevelői mellé — nálunk, ahol még a sportnak is küzdenie kell, hogy az emberek a következetesség táboraiba verbuljan. Legyen bár igaz, hogy az osztályorszájaknak könnyű volt nevelővé lennie, denique: nevelt. Es ez a fődolog.

Zetta.

(x) **Akácia-poudre**, fehér, rózsá, vagy krém színben 1 korona. **Akácia-arokréme** 2 korona. **Akácia-szappan** 1 korona. E kiváló araszépitő és tisztító

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.
Kieszközöl szabadalmakat, finandiroz találmányokat és beajetro-moz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főkatár: Krieger Gy. gyógyszerár Budapest, Kálmántér.

(x) **Vásároljon osztályosjegyet Lukács Vilmos** bankházánál Bpest, V., Fűrdő-u. 10. Ára egy ezresnek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nak 1 kor. 50 fl.

(x) **Egger mellspasztillája gyorsan és biztosan** hat köhögéssé, rekedtséggé, elnyálkásodásná. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 50 kr. és 1 frt (próbadoboz 25 kr.). Fő- és szétküldési raktár: Nádor-gyógytár Budapest, Váci-körút 7. sz.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Dogdán József** kocsigár Budapest, IX., Páva-utca 7-12., városi raktár VIII., Múzeum-körút 10, II. udvar. Kész uri hintók és gyászokosok, kitűnő minőség, a legutányosabb árak. Javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Halálos párbaj.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Keckemét, április 21.

A keckeméti Fő-utcán ma pontban déli tizenkét órakor sebes vágatással robogott végig egy kocsí. A csendes utcákon alig jártak már emberek. A toronyban deit harangoztak s tavasszi verőfény ömlött végig a házakon. Nyugodalmat, békeséget déli hangulat...

A kocsis ütötte a lovakat s az a szép, fehér arcú asszony, aki a kocsiiban ült, egyre türelmetlenebbül szólt oda s kocsisának:

— Siessen, siessen!

A kiskereskedők, akik a boltjaitban sütkéreztek, bámulva néztek a robogó kocsit után, láták a halovány, izgatott asszonyt. Ismerték. Mások mosolygós, elegáns asszony volt, két rózsás gyermekkel szokott sétálni s a férje karján úgy lépdelt, mint a nagyon boldog és nagyon büszke asszonyok szoktak. Szép ura volt, magas, termetes katona, előkelő ember, régi grófi család sarja.

Az egyik kiskereskedő most kíváncsian ment át a szomszéd boltoshoz.

— Hova mehet ez ilyenkor?

— Igen. Házi toaletten. És olyan izgatottan. Talán valami szerencsétlenség érte? Az urát...

A toronyban abahagyták már a harangozást, az utca megint csendes lett.

A tulsó oldalról most átjött valaki. Valami kopott, öreg munkás, aki a kaszárnyába járt dolgozni. Most onnan jött vissza. Megállt a két kereskedő előtt.

— Hallották már?

— Nem. Mit?

— A Bissingen grófot, a huszárkapitányt agyonlőtték.

— Agyonlőtték?!

— Agyon. Az urak nem férnek a bőrükbe. Sok jut nekik a jóból s azt hiszik valami praktikaival a halálból is föltámadhatnak. Emészti egymást, ölik egymást. Rálépnek egymás lábára és...

— No mondja hamar, ki lötte agyon?

— Ki? Hát egy másik ur. Azt mondják a huszárok, hogy valahol összeszólalkoztak, valami badarságot beszéltek egymásról, talán azt, hogy az urnak elment az esze. Ez aztán már elég volt nekik, összemertek, kiálltak a pikétre s az egyik agyonlőtte a másikat. Ugy hívják őket, hogy ez a párbaj! Párbaj ám, annak az asszonynak meg a két kis árvájának... No mondom, hogy nem férnek a bőrükbe ezek az urak:

Az öreg még ott állt egy percig, aztán megemelte a kalapját s azt mondta:

— Dicsértessék...

Tovább kocogott...

Keckeméten tegnap pontban déli tizenkét órakor végzetes kimenetelű pisztolypárbajt vívott egymással a tizenharmadik huszárezred két tisztje. Gróf Bissingen Ottó huszárkapitány állt szembe ezredének egy másik tisztjével, régi bajtársával és jó barátjával Békássy Ernővel, a tizenharmadik huszárezred főhadnagyával. Bissingen gróf kapitány mindössze egy év óta tartózkodott Cegléden, ahol a keckeméti ezred egyik századának volt parancsnoka. A fiatal, alig 35 éves ember nemrégiben nősült, feleségül vett egy

szép előkelő leányt *László Nora* grófkisasszonyt. Házasságuk boldogságát csak növelte két gyönyörű kis gyermekük születése.

Ezt a szerencsés eseményt, melyben minden megvolt, ami békeséget és boldogságot ad, tegnap egy kis szóváltás zavarta meg. Olyan ártatlan, lényegileg semmis szóváltás, amely a legjobb nevelésű és a leghigadtabb emberek társaságában is elő szokott fordulni s amelyre csak egy nagyon gyengén, nagyon észszerületlenül szervezett társadalom szabhatja ki a halálbüntetést. A két katonatiszt a tegnapi szöghare után ma a keckeméti Rudolf-huszárlaktányában találkozott egymással. Jó barátok voltak, régi pajtások s talán miközben felállították őket, arra gondoltak, hogy az életben olyan saktat kell komédiázni az embernek.

A segédek felállították az ellenfeleket. Gróf Bissingen részéről *Prevost* huszárezredes és *Hensigne* főhadnagy, *Békássy* főhadnagy részéről pedig *Kóloszy* és *Vécsy* kapitányok jelentek meg a párbaj színhelyén. Az orvosi teendőket dr. *Abay* főorvos és dr. *Berényi* ezredorvos végezték. Pontban féltizenkettő volt, mikor a segédek megadták a jelet és egy másodpercel későbbben gróf Bissingen *holtan terült el* a porondon.

Békássy főhadnagyt illette az első lövés, amely a kapitányt nyaki főtüterén találta. A kapitány összerogyott s azonnal kiszenvedett.

A városban futó tüzként terjedt el a párbaj híre. *Békássy* főhadnagy iránt is általános a részvét. Mindenki sajnálja őt, aki a véletlen intézése folytán, egypár heves szó miatt, egyik legjobb barátjának okozta halálát.

... Ezek után pedig újból megíródik egy pár vezércikk, jótékony és emberbaráti intézetek állást foglalnak a párbaj ellen. Ugy rémlik, eltart az akció egy hétig.

Aztán megint jönnek az áldozatok!

A tábornok fürdőködje.

— Megütközések. —

Aki olvasni szokta a lapok ama rovatait, amelyek sok egyéb kuriózumok között híres emberek apró különödségeit is közlik, bizonyára ismeri *Warren* angol tábornok fürdőködjét. A Délafrikában feltűnő kevés sikerrel harcoló tábornoknak nagy kedvtelése a fürdés, úgy, hogy mindenüvé elviszi magával a fürdőködjét, s nincs az a véres ütközet, amelynek napján ő ne fürdött volna. Ezt némely közlések mint rendkívüli, bámulatba ejtő dolgot színezik ki, s nagyon csodálkoznak azon, hogy valaki szeret a fürdeni. Nem mondom, hogy a fürdés szeretete mindenikre néve kötelező, de nem tudok csodálkozni azon, hogy valaki szeret fürdeni. De miután — ugylátszik — illik az ilyen gyakori tisztálkodási műveleteken megütközni, én is meg fogok ütközni itt egynémely ilyen furcsa sajátsságon.

Ime megütközéseim:

I.

+ **A miniszter zsebkendője.** Furcsa dolgot olvasunk egy irancia heilapban *Millerand* miniszteréről. A szocialista miniszternek valóságos szenvedélye a zsebkendő-használat. Bármily fontos állományban foglalatoskodik is, mindig magával viszi egy zsebkendőt. Barátai azt mondják róla, hogy zsebkendőjét még a színházba is magával viszi. Sőt egy ízben az is megtörtént vele — ezt volt komornyikja beszéli — hogy amikor egy nagy kiállítás megnyitására utazott el, két zsebkendőt csomagoltatott be táskájába.

II.

+ **Chamberlain és a fésű.** Egy angol folyóirat oly dologról ad hírt, amelyet el se hinnénk, ha a folyóirat szavahihetőségéről nem volnánk meggyőződve. Ez a revü ugyanis azt újságolja, hogy *Chamberlain* angol gyarmattügyi miniszter minden reggel megfésülködik. Erre a célra egy kis eszközt használ, amelynek sok foga van, s amelylyel haját előlről hátrafelé végigsimítja. *Chamberlain* nem tud megvárni a fésűtől, olyannyira, hogy ha az egyik eltörik, másikat vesz helyette. *Chamberlain* nemcsak a reggeli ütközödsénnél hódol ennek a szenvedélyének, hanem napközben is. Legbensőbb barátai gyakran látják, hogy mielőtt udvari ebédre ment, — megfésülködött. A miniszter ezért a külön szokásáért köztrefa tárgya Angliában.

Stb.

A hazai tanszerekről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, április 21.

Dr. Brózik Károly jónak látja becses lapja e hó 8-iki számában lánzsát tőni a tanszerek készítése terén való áldásos versenyszabadság érdekében s e közben egy helybeli kiadócaeg prókatoraként vehemens támadást intéz ellenük. Engedje meg, tisztelt szerkesztő ur, hogy alulírott, mint a folyó hó 3-ikán megjelent cikk írójá, dr. Brózik ur egynémely tévedését helyreigazíthassam s az alábbiak közlésével a helyzet tisztázásához hozzájárulhassak. Távol lévén a fővárostól, ezt előbb nem tehettem.

Nem akarjuk fészegetni, hogy éppen dr. Brózik ur hivatott-e a kérdés további fonatát kézbe venni, a nélkül, hogy ezzel tudományos képességét lekevesebbé is érinteni akarná, ha tagadhatatlan, hogy nem sokkal vízi előbbre a hazai tanszeripar ügyét, ha alig, hogy befejezte az egyik művön való közreműködést, nyomban munkatársul szegődik egy versenykiadvány készítéséhez s az előbbeni kiadó atlaszát arra sem tartja érdemesnek, hogy a saját realiskolájában bevezesse.

Sérelmeink komplexusából csak az új középiskolai atlaszra vonatkozó pontot vette munkába, éppen mert a többit mind el kell ismernie, lévén éveken keresztül munkatársunk s amelybe betekintést nyerhetett mindama nehézségekbe, amelyekkel intézetünknek meg kellett küzdeni.

Ami pedig azt az atlasz illeti, már 1898. őszén vita tárgyát képezte a Magyar Földrajzi Társaságban egy itteni cég javaslata C. Diercke és E. Gaebler nagy iskolai atlaszában (George Westermann braunschweigi cég kiadása) magyar nyelven való kiadása iránt. A Földrajzi Társaság nehézségeket támasztott és feltételeket szabott, hogy az atlasznak legalább egy része készítettessék belföldön. Első cikkünkben erről az atlaszról van szó, amelynek előszavában tényleg hangsúlyozzák, hogy német iskolák használatára van szánva s tényleg tartalmazza a felsorolt térképeket, amelyek iskoláink részére semmi érdekelk sem birnak. Ezt az atlasz gondolatát dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár ur is, midőn e sorok írójá előtt nemrégiben kifejtette, hogy a szerkesztés azért nem vállalta el, mert a kiadó nem vállalt garanciát arra nézve, hogy eredeti magyar mű lesz. Egy újabb és jobb eredeti magyar atlasz barki kiadhat és senkinek sem lehet ellene kifogása. De vajon hallgatna-e a mi helyünkben dr. Brózik ur, ha egy itteni kiadó így szól hozzá: add át nekem valamennyi kiadványodat kizárólagos elővásárlásra, mert ha nem teszed, német verseny falterképeket hozok piacra s kiadom Diercke-Gaebler német atlaszát is? Mert ezt kívánták tőlünk, de természetesen, hogy 10 évi kiűződés és a rengeteg tökebefektetés után a dologba bele nem mehettünk. E tények tudatában nem gyanusítottunk senkit sem, csak védjük magunkat a lepezett külföldi verseny ellenében s üzleti existenciánkat küzdünk, annak utána, hogy tetemes áldozatokkal itten egy ilyen speciális intézetet létesítettünk. E sorok írójá 1889-ben több nagyobb magyar cégnek ajánlotta egy ilyen intézet alapítását, ezek között dr. Brózik ur kiadóának is, de felve az óriás befektetési költségek-től, egyik sem volt erre hajlandó.

A közoktatásügyi minisztérium a történelmi falterképek és kézi atlasz kiadására szintén több itteni céget szólított fel, a nélkül, hogy akadt volna vállalkozó, éppen mert a ráfizetés előrelátható volt. Mi mégis kezünkbe vettük a dolgot s ezért külön miniszteri köszönetet is kaptunk és tényleg e kiadványainkra határozottan ráfizetünk. Gróf Csáky Albin a miniszteri tőreálól való megválása alkalmával leiratot intézett hozzánk, melyben elismerte, hogy a magyar kultúra előmozdítására irányult működések között mi buzgó és szakavatott munkatársak voltunk, a milleniumi kiállításakor pedig „utórró munkásságért” kaptunk nagy érmet. A honvédelmi miniszter szerződésileg bizta ránk az új katonai iskolák használatára szükséges összes kéziatlaszok kiadását. Mindezek után alig sikerült el dr. Brózik urnak működésünket kisebbiteni s továbbra is védenünk kell a közoktatásügyi minisztériumtól szerződésileg nyert jogainkat. Ki viselné el hallgatagon, ha például a minisztérium a szegény iskolák érdekében előírja nekünk, hogy Európa iskolai falterképe 10 koronánál többbe nem kerülhet s aztán későbbben megjelenik a német versenykiadvány — a Gaebler-féle, — approbálják és 27 korona 60 fillér bolti árral kerül forgalomba, pedig mindössze csak 10 centiméterrel nagyobb, mint a miénk. S minthogy minden könyvkereskedő inkább a drágább térképet terjeszti, — mert több a haszon mellette — előmozdítja az ilyesmi hazai tanszeripart?

Az pedig, hogy egyes helybeli könyvmozdócegek alkalmazói, megrendelésre elkészítik ezt vagy azt a térképet, való igaz, hisz' ilyenkor a szükséghez képest felagradnak 1-2 térképmetszőt (nem kartografusokat), akiket aztán a munka végeztével elbocsátanak, de ismétljük, hogy hazánkban egyetlenegy intézet sincs (az állományodat sem véve ki), amely, mint a miénk, állandóan 25-30 személyt foglalkoztatna speciálisan térképeszeti munkával s egyik intézet sem dolgozik a miénken kívül 10 éve megszakítás nélkül saját kiadványain s nincs egy sem, amely csak egy tizedrészét is fel tudná mutatni kartografiai kiadványainak, amiket mind a saját költségünkön készítettünk. Raktárunkban 1500-nál több litográfiai kő (eredeti vésetek és rajzok) van felhalmozva.

Most pedig rá kell térrünk dr. Brózik ur szencziós lelepezésére, hogy középiskolai földrajzi atlaszunk csupán másolata a Kozenn atlasznak. Hát ez merőben téves állítás. Középiskolai atlaszunk eredeti s teljesen új mű, melyet előbbi társunkkal, Hüzel

Edővel együttesen adtuk ki. Ennek bizonyosságul csak a két atlasznak egymástól eltérő térképnyagságát kell megemlítenünk, a Kozenn atlaszban 22/27 cm., a mienkben 26/27 cm., már most miként lehetett volna minden egyes térképnél a 4 cm.-t a magasságnak hozzáadandó? A mi atlaszunkban a térképek mértékei is nagyobbak mint Kozenné, amelyeknek könyvalakja 26/18 cm. nagysága, míg a miénk 32/22 cm. Dr. Brózik ur megfelelően arról, hogy a térképek nagyságát, mértékeit s általában a felolendő anyagot a miniszteriumban külön e célra tartott ankét állapította meg, ahol éppen ő volt az előadó. Bárki személyesen meggyőződést szerzett arról, hogy ezen atlaszhoz több száz eredeti vázlat van raktárunkban s hogy ezeknek az elkészítése 56.000 koronába került. Ha intézetünk fennállásának első éveiben egyet-mást Hölzel Ede segítségével kellett elkészítenünk, ezt mindenkor bejelentettük a miniszteriumnak. S még jelenleg sem csupán az üzleti hasznát keressük, ezt bizonyítja, hogy a középiskolai atlaszhoz az új tanszervek megfelelően nyolc új kiegészítő térképet készítettünk Magyarországról (ugyanazeket készítették Brózik ur is az ő atlaszához), s ezekből már mutatványpéldányokat is küldtünk szét. Májusra remélhetőleg elkészülnek. Az atlasz árát azonban mivel sem emeltük.

Nagyon örülnénk, ha dr. Brózik urat helyesen értettük meg, az az, hogy nem a Diereke—Gaebler-féle atlasz fog magyar nyelven megjelenni s hogy az ő atlaszát nem fogják Braunschweigban nyomni, mert egy nagybbszabású eredeti magyar atlasz csak üdvözölünk lehet. Reméljük, hogy dr. Brózik ur e viszonyainkat nem fogja rossz néven venni, dacára mostani kötelezettségeinek s hogy bizonynyal emlékszik még saját szavaira, amiket a sorok írójának mondott a történelmi falitérképek kiadásakor: „Csak azon csudálkozom, hogy képes ilyen magas honoráriumokat fizetni.“

Végül köszönetet mondunk tisztelt Szerkesztő urnak, amiért e soroknak szives volt helyet engedni. Minthogy pedig úgy véljük, hogy az érdekelt közönség az előadottak után a dolgok állását helyes megvilágításban láthatja, további polemikába nem bocsátkozunk.

Kogutowicz és Társa
Magyar földrajzi intézete.

FŐVÁROS.

(*) **Regále-kártalanítás.** A főváros és az állam nem tudtak megállapodni, hogy a várost 1893. évre milyen alapon részesítse az állam a regálejvedelemből. A pénzügyminiszter először azt vitatta, hogy 1898-ra egyáltalán nem illet meg a várost részesedés. A közgyűlés kétszer is fölírta a miniszterhez s erősebb akcióra is készült. A pénzügyminiszter azonban elismerte, hogy a fővárost 1898-ra is megilleti a részesedés, de nem a régi törvény szerint leszámolás alapján, hanem az új törvény alapján általános összeg illeti meg. A miniszter ma küldött leiratában ezt hivatalosan is kijelenti és 1899. év végéig fizette a várost. A város e szerint 1898-ra is, 1899-re is megkapta a 740.676 forint részesedést. Együttal megengedte a miniszter, hogy a további részesedést a város 123.446 koronás havi részletekben vegye föl. A konfliktust tehát elintézték, mert a városnak nem lehet többé kifogása a miniszter álláspontja ellen. A város így körülbelül huszonezer forinttal többet kap, mint amennyit követelt.

(*) **Választások.** A tanács ma délután tartott rendkívüli ülésében megválasztottak:

Számvetésosokká: Rakaiti Mór, Zombory Gyula, Páfi János és Jambor József.

Számvetésalók lettek: Szombathelyi György, Tóvis Károly, Deák Géza, Hajnos Sándor, Wabrosch Károly, Gecsonyi Aladár, Viola Emil, Tarnóczy Imre és Pfeiffer József.

I. osztályú számszítéklé választottak: Madarász József, Zámory Aladár, Kada Árpád, Erceghy Béla, Kriesfalvi Lukács, Kecskeméthy Gyula, Scheder Gyula, Doktai István, Polányi Dénes, Vagó Mihály, Kornya Demeter, Leybold János, Palovics Miklós, Vihar Károly, Bárczy Gusztáv, Szediacek Rezső, Neubauer Gusztáv és Eörsi Nagy Géza.

II. oszt. számszítéklé lettek: Kovaltsik Amát, Szemere Oszkár, Karner Kálmán, Dencs Adolf, Szentpéteri Ferenc, Vargha István, Gácsi János, Weichardt Kálmán, Turcsányi Endre, Lukács Pál, Merenyi János, Gadányi József, Földesi István, Horty Géza, Roth Árpád, Winter Sándor, Purebe Győző, Hegedűs Gyula, Benes Lajos, Purth Ernő, Szvoboda József, Pruckler Frigyes, Lukács Károly, Ullrich Gyula, Németh Béla, Szabó Lajos, Kiss Ernő és Pankuch Gyula.

Számsegédék lettek: Réthy Pál, Clauser Mihály, Szilágyi Lajos, Zlinszky István, Esztergályos Adolf, Andor Ede, Kozary Gyula, Pató Balint, Szabó Béla, Csaplóros Ferenc, Dancs Szilveszter, Pártényi Gyula, Bartos Károly, Body Sándor, Toperczer János, Wappler Ede, Angelus Béla, Bösze Gyula, Hölle Lajos, Szabó Béla, Cserhalmi Jenő, Gallina Frigyes, Honfy Lajos, Ifj. Baumann Antal, Holló Ferenc, Boronkay Kornél, Wiesner Ignác, Kirtós Károly, Wirnhard Géza, Bosnyakovits János, Spanly Adolf, Petzrik Jenő, Strósz István, Sella Emil, Mészáros János, Henszlmann Béla.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Villars dragonyosai.** Félmelesen üres ház előtt adták elő ma este vagy hat évi pihentetés után *Maillart* keccses és dallamos vig operáját: *Villars dragonyosai*. Vajjon hányan nézték volna végig ezt az előadást, ha ott nincsenek az ujságírók, az inténdás, a szabadjegyes színészek és a közreműködők rokoni? ! Családoknak, ahol a rossz gyerekeket a sötét kamara magányosságával szokták megfenyegetni, figyelmébe ajánljuk az *Operaház* nézőterét; ide tessék elhozni ijesztős végett a nebulókat! A magányos csarnok különben diskrét találkozhelyül is beválik, amire föl hívjuk a szerelmes párok figyelmét. Valamint jól teszik az idegrogosok is, ha emberkerülő betegeiket, akiket a tömeg nyugtalanít, az *Operaház* előadásaira küldik. Arról pedig nem is kell szólnunk, hogy mostanság, amikor a politikai összeesküvések ismét divatban vannak, ez a magányos és diskrét csarnok kinálkozik legalkalmasabb találkozhelyül azoknak az érdektársaknak, akik a nyilvánosság előtt összetartozásukat titkolni akarják. — Ezek után pedig adjuk át a mai előadást a holnap nyilvánosságának. Három új szereplő mutatkozott be a dalmi régi ensemblejének keretében. *Friget Rózsit Palóczné*, az *Operaház* újonnan szerződtetett tagja játszotta, aki a mult szezonban a *Népszínházban* nem igen tudott érvényesülni. Bizonyára több a hangja és az ének-művészete, mint amennyit az első fellépés lámpalámban ma elárult, mert különben nem szerződtethették volna. Pedig az ő lámpalámbán nagyobb volt a közönség; mikor a fiatal művésznő csaknem bele-sült, distonált, ingadozott, énekel, nem énekel, — a csekély számu hallgatóság halálos félelmet állott ki, mialatt *Palóczné* elfogulatlan mosolylyal siklott át a kellemetlen helyzetben. Ez az elfogulatlanság különben a talentumnak lehet a jele, amelyről következő fellépéseiben kell bennünket meggyőznie az új énekesnőnek, aki ma csak egyéniségének bájával tudott hatni. — *Georgettot Váradi* Margit énekelte sok zenei biztonsággal és temperamentummal; azonfelül pedig ugy vettük észre, mintha hangja tömörségben egyre erősbülne. *Sylvain* szerepében *Kertész* hallatta fiatal erőtelj csillogó tenorját, amelynek egyáltalán nem használhat a forszírozás; nagyon szép sikere volt. A többi szerep a régi jó kezekben volt.

(—ly.)

** **Nemzeti Színház.** Az *Aranyemberben* Noémit játszotta ma este *Feld* Irén kisasszony, a Nemzeti Színház vendége. És szép sikerrel birkózott meg a fiatal művésznő a sok-sok szimentalizmussal. *Feld* Irénnek meleg és színekben bővelkedő az organuma, a játékában pedig a természetes, üde tónus érzéssel párosul. Gondolkodik e mellett, és az iskolai meg az iskolán kívül divó sablonoknak egyaránt ellen-sége. Mindezt ma igen szépen értékelte a közönség; egyik jelenésében nyílt színen is megtapsolta a művésznőt. Egyébként elismerő tapsokban és virág-adományokban ma is bőven volt része a vendégnek. A fiatalabb színészgenerációból egy határozott tehetség válik ki: ezt mondja a művésznő mai sikere.

(H—u.)

** **A mágna-kaszinó és a Jászai-esték.** A Nemzeti-Kaszinó nagyon hamar és nagyon gavallér módon belátta, hogy amennyiben tüntető jellege lett volna annak az elhatározásának, hogy bérelt helyeit a *Vigszínházban* felmondja *Jászai* Mari fellépésének estéire, ez nem válik vala be szerencsés tüntetésnek. Csakhamar segített is a dolgon. Elállott a szándékától, már a második *Phédra*-estén élt a bérelt jógával és sértetlenül fenntartja a jövőre nézve is. Minthogy a felmondás hiba volt, ez persze okos és derék dolog. És ezen a ponton is minden rendben van.

** **Kettős paródia.** A Szulamit-paródiák egymásra gyártódnak. Most azonban készül egy kettős paródia, amely Szulamit kisasszonyt és Bar-Kochba urat együtt kezdi ki. Az új fajta paródiának ez a teljes címe: *Új Szulamit vagy Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia.* A szerzője *Feld* Mátyás, aki a paródiák terén már jelentős rekordokat ért el a Városligeti Színházban. Az újdonságot májusban mutatja be a Városligeti Színház, amely ebben a kettős paródiában reméli nyári slágerét.

** **Jászai Mari mint Nióbe.** Kedden, folyó hó 24-én *Paulton Nióbe* című népszerű bohózatát hosszabb pihentetés után felelevenítésre kerül a *Vigszínházban*. A címszerepét *Jászai* Mari játssza; ez az egyedüli bohózat szerep, amelyben a művésznő már fellépett. A bemutatás számba menő előadás iránt, a jegyek tömeges előrelváltásából is ítélve, rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A bohózatban *Jászai* Marin kívül *Nikó L., Hunyady M., Varsányi J., Nógrády J., Hegedűs, Balassa és Tapolczai* játszik.

** **Fihari Ákos gyásza.** A *Vigszínház* új tagját, *Bihari* Ákost, alig hogy első sikerét aratta a fővárosi közönség előtt, nagy csapás érte. A *Phédra* második előadása közben táviratot kapott Berlinben tanuló technikus öccsétől, aki azt tudatta vele, hogy öngyilkossá lesz, miután nincs semmi keresete. Csak a premiert várta meg — így szólta a távirat — és most már nyugodtabban hal meg. A megrendítő távirat hatása alatt játszottá végig szerepét *Bihari*, aki aztán előadás után Hegedűs Gyulával kétségbeesetten jártá végig az összes rendőr-állomásokat, hogy ha lehet, megmentse öccsét. Hasztalan volt azonban a szerencsétlen művész minden intézkedése, — éjfélt után megjött a főkapitánysághoz is a távirat, hogy *Bihari* öccse Berlinben egy szállóban agyonlőtte magát. A vigasztalhatatlan művész még föl sem oszudott a súlyos csapás hatása alól, amikor tegnap újabb táviratot kapott hazulról, amely édesanyja beteg ágyához hívta. *Bihari* édesanyja ugyanis halálos beteg lett szerencsétlen fia öngyilkosságának hírére. A nehezen sujtott művész iránt pályatársai körében nagy a részvét.

** **Phédra harmadszor.** *Jászai* Mari holnap vasárnap este játssza *Phédra* harmadszor a *Vigszínházban*. A nagyhatású előadást a jövő hét folyamán csütörtökön, 26-ikán megismétlik. Erre az előadásra holnapról, vasárnapról kezdve váltathatók meg előre a jegyek a *Vigszínház* pénztáránál és a jegyirodáknban.

** **A Nemzeti Színház új tagja.** Amikor gróf *Festetics* Andor a Nemzeti Színház igazgatója lett, felesége született *Dömjen* Rózsa visszavonult a színpadtól, amelyen *Tolnai* néven mint a Nemzeti Színház tagja is több estendőn át működött. Most, hogy gróf *Festetics* Andor pár nap múlva megszűnik a Nemzeti Színház igazgatója lenni, neje ismét visszakerült a Nemzeti Színházba, amelynek július 1-től kezdve új tagja.

** **Hírek a Népszínházból.** *Népszínmű-repriz.* *Vidor* Pálnak régi jeles népszínműve, az *Ingyenlélő*, amely a mult hét műsoráról *Blaha* Lujza gyöngékedése következtében lemaradt, a jövő héten csütörtökön kerül színre. E darabban lép fel három hónapig tartó betegsége után először *Vidor* Pál, a Népszínház kiváló művésze. Ez alkalommal a színház személyzete nagy ovációban fogja részesíteni a népszerű kollegát és főrendezőjét. Ugyancsak az *Ingyenlélő* ez előadásán lép föl először betegsége után *Blaha* Lujza asszony is. Az *Ingyenlélő* utoljára 1898. novemberében került színre a Népszínházban s csütörtökön adják 58-szor a főszerepeket *Blaha* Lujza, P. Lukács Juliska, Csatai Zsófia, Siposné, Kápolnai Irén, *Vidor* Pál, Németh József, Szirmai, Kies Mihály, Tollagi Adolf, Horváth Vince, Kenedich és Ujvári. — A *Kadétkisasszony jutúlenma*. *Mader* Raul és *Pásztor* Árpád operetteje, a *Kadétkisasszony*, mely a Népszínház ez idei szezonjának nagy vonzerejű darabja volt, a jövő héten, szerdán kerül színre *huszonegyedik* az első előadás szerepeltetésében a fő női szerepekben *Kury* Klárával és *Bárdi* Gabival. A darabot először ez évi január 10-én adták. — A *Kis alamuszi új szereposztással*. *Ifj. Bokor* József operetteje, a *Kis alamuszi* hosszabb pihentetés után a jövő hét szombatján kerül színre negyvenötödik-szer a Népszínházban. Ez estén *Chateaux* Renárd szerepét *Ámon* Margit, Mary szerepét pedig *Kápolnai* Irén játssza először a Népszínházban, a többi szereplő a régi.

** **A Nemzeti Színház nyugdíjtétéze** tegnap Fenyessy Ferenc főispán előkete alatt tartott ülésében elhatározta, hogy évi rendes közgyűlést e hó 30-án tartja meg.

** **Pozsonyi színészet.** Évek óta nem ünnepeltek *Pozsonyban* magyar színészt úgy, mint tegnapelőtti bucsufellépte alkalmából dr. *Dalnoki* Győzöt, a szép hangú baritonistát és az operai előadások főrendezőjét, aki szeptember elsejétől kezdve a budapesti *Népszínházban* lesz a tagja. Az összes magyar és német lapok külön cikkekben méltatták a jeles fiatal művészt, aki olyan rövid idő alatt kedvence lett a legelőkelőbb pozsonyi társasköröknek, ahol a zene kultusza már régi hagyomány. Nagy dicsérrel emlékeznek meg fényes és meleg baritonjáról, distingváltnak ének-művészetéről, rajongó kötelelesség-tudásáról és rendezői avatottságáról. A bucsuelőadás — *A nürnbergi baba* került színre — több óriási babérokoszorú kapott és az est folyamán sok ünnepelésben volt része. Mint vendégek részt vettek az előadásban az ünnepelt művész édes atya; *Dalnoki* Béni, *Operánk* jeles tenorburfója, *Hegedűs* Ferenc és *Gábor* Neily.

** **Kapuzárás előtt.** A Kisfaludy Színház ma este *Véli* Miksa *Kapuzárás előtt* című vígjátékát mutatta be. A darab kezdőember próbálkozása, ügyes és biztató kísérlet. A közönség a vígjátékot rokon-szenvelve fogadta és a szereplőkkel együtt a szerzőt is sokszor a lámpák elé tapsolta. *Boér* Elza, a szép hangú opera énekesnő, mint tehetséges színész nő tünt fel.

** Jahn Vilmos meghalt. *Jahn Vilmos*, a bécsi opera volt igazgatója — mint *Bécsből* táviratozták — ma reggel nyolc órakor hosszas szenvedés után meghalt. Jahn 1835. november 24-ikén Hofban, Morvaországban született. Korán kifejlődött benne a zenei érzék, már kilencéves korában, mint énekesfiu lépett be az olmtüzi metropolita-templomba és szóló-énekesként képeztek ki. Egyidejűleg a gimnáziumot is látogatta, de csakhamar otthagyta a könyveket és elindult művészközpontjára. 1872-ben Magyarországon Temesváron lépett először a világot jelentő deszkákra. A temesvári színháznál *mindenesnek* szerződtek. Jászott hőszerelem szerepeket, Hamletben a szellemet, azonkívül bariton-énekes szerepeket, sőt néha kontrabasszistának is beállt a zenekarba. Volt ő felügyelő, rendező, sőt egyszer beugrott a zenekar karnagya helyébe. Ekkor ismerte föl az igazi hivatását. Nemsokára rábizta az igazgató *Stradellának* betanítását, ami mindkettőjük meglepődésére sikerült. Temesvári Amsterdamba került Jahn. 1887-ben olasz társulatokkal utazgatott, míg végül Prágában telepedett le. 1864-ben a wiesbadeni opera vezetője lett. 1881-ben Bécsbe került, ahol 1897-ig az operának volt az igazgatója. Az intézet vezetése alatt igen virágzott. Az olasz zene, Mascagni, Leoncavallo, Bécson nagy közönséget vonzott az operába. A legtöbb újdonságot maga tanította be és mesteri előadásokat produkált. Később betegessége következtében kémiaimé kellett magát, utódja aztán Mahler lett. Életének egyik érdekesebb epizódja Luccának, a hírneves énekesnek a felfedezése. Rendkívüli munkássága egészségét aláásta, szembaja is támadt, és hosszú ideje szenvedett, míg most a halál megváltotta. Ma délután ravatalra teszik az elhunyt hült tetemét és hétfőn temetik el.

** Hírek az Operából. Az Operaházi újdonságnak, *Stern Armin* „Zulejka” című balletjének holnap, vasárnap lesz a harmadik előadása Balogh Szidi fellelével béreltfollyamban (64. sz.). A ballett előtt a *Parasztbecsület* kerül színre Diósy né H. Berta, Payer Margit, Valent Vilma, Larizza és Mihályi közreműködésével.

** A Városi Színházban holnap vasárnap két félhelyőru előadás lesz. Délután fél 4 órakor *Az új honpolgár* kerül színre, este 7 órakor pedig *Szigeti népszimnő* *A vén bakancsos és fia huszár*, *Németh József*, a Népszínház kitűnő komikusának vendégjátékával. A többi főszerepeket Sz. Pajor Emilia, H. Csillag Amália, B. Várnai, Lőrinczi, Kovács, Föld Mátyás, Bihari Béla, Nagy, Fehérvári, Szentes, Szentmiklóssy, Décsi, Szatmári és Somlár játsszák.

** Az aradi új nyári színház. Arad város közgyűlése ma megszavazta az épülő nyári színház villamvilágítási berendezésének költségeit. Az összes költségek 90.000 koronára rúgnak, az egyéb berendezést is beleértve. Az állandó színházat június 1-én nyitják meg. Ez alkalomra Dálnok Nagy Lajos alispán prológot ír.

** A Krisztinavárosi Színházban május hó 18-án kezd meg *Makó* Lajos jól szervezett társulata az előadást, *Rostand Cyrano de Bergerac*ját, melyet *Abrányi* Emil fordított magyarra. Az első előadás jövedelmét *Makó* igazgató az Otthon írók és hírlapírók köre javára ajánlotta föl.

** Kisfaludy-Színház. A *Kisfaludy-Színházban* holnap vasárnap két előadást tartanak. Délután 3 1/2 órakor félhelyőrukkal a *Próbaházasság* kerül színre. Este 7 1/2 órakor rendezés árakkal a *Nebántsvirág* adják. — Szombaton e hó 28-ikán lesz a bemutatója a *Nyomorultak* című énekes szimfóniának, melyben a színház egész személyzete közreműködik. — A *Nebántsvirág* pénteki előadásán *László* Eliza kisasszony játssza Denise szerepét mint vendég.

** Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Vasárnap délután: *Gringovre*. A szelburdi. Este: *Kameliás hölgy*. — Hétfőn: *Romeo és Júlia*. — Keddén: *Konstantin abbé*. — Szerdán délután: *Bánk bán*. Este: *A nők barátja*. — Csütörtökön: *Folt, amely tisztít*. — Pénteken: *Shakespeare* (először). — Szombaton: *Shakespeare* (másodsor). — Vasárnap délután: *Stomfay család*. Este: *Shakespeare* (harmadsor).

Magyar királyi Opera: Hétfőn: *A biblisis ember (Déri Jenő* fellelével). — Keddén: *Bajazzók (Signorini Ferenc* vendégfellelével). — Szerdán: *Carmen (P. Bartolucci* Viktória vendégfellelével). — Csütörtökön: *A nürnbergi baba, Zulejka*. — Pénteken: *Tell Vilmos (Signorini Ferenc* vendégfellelével). — Szombaton: *Bohémek*. — Vasárnap: *Jó éjt Pantallón ur! Zulejka*.

Vigszínház. Hétfőn: *Mozgó fényképek*. — Keddén: *Niobe (Jászai Mari* fellelével). — Szerdán: *A férfi vadászni jár*. — Csütörtökön: *Phaedra (Jászai Mari* fellelével). — Pénteken: *Niobe (Jászai Mari* fellelével). — Szombaton: *Couliisset ur*. — Vasárnap délután: *Phaedra (Jászai Mari* fellelével). Este: *Az arany kakas*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Kadétkisasszony*. Este: *Székítő katoná*. — Hétfőn: *Kis szükevény*. — Keddén: *Szép Heléna*. — Szerdán: *Kadétkisasszony (23-ódször)*. — Csütörtökön: *Ingyentűk*. — Pénteken: *Eleven örök*. — Szombaton: *Kis alamuszi*. — Vasárnap délután: *A csillag fia*. Este: *Felhő Klári*.

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Asszonyregemelt*. Este: *Veronka*. — Hétfőn: *Veronka*. — Keddén: *Veronka*. — Szerdán: *Veronka*. — Csütörtökön: *Kleopátra (Abrányiné-Wein Margit* vendégfellelével). — Pénteken: *Szulamit*. — Szombaton: *Veronka*. — Vasárnap délután: *New-York szíve*. Este:

Kleopátra (Abrányiné-Wein Margit vendég fellelével). — Hétfőn: *Szulamit* (100-adszor).

Úránia Színház. Vasárnap délután: *Spányolország*. Este: *Valencia*. — Hétfőn: *Valencia*. — Keddén: *Valencia*. — Szerdán: *A nőképző műkedvelői előadása*. — Csütörtökön: *Valencia*. — Pénteken: *Valencia*. — Szombaton: *Valencia*.

** A Parasztbecsület a Telefon Hírmondóban. Ma, vasárnap ese a *Telefon Hírmondóban* a magy. kir. Operaház előadása lesz hallható. Még pedig Mascagni örökszép operája, a *Parasztbecsület* és a *Zulejka* ballet zenéje. Akik szeretik a klasszikus zenét, ha végig hallgatják ez operát követeltést, igen kellemes estét szereshetnek ezáltal maguknak. Az operai előadás után még katonai- és cigányzenét közvetít a Hírmondó 11 óráig.

Veronka.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, április 21.

Message operettje, a *Veronka*, amelynek ma este volt a bemutatója a Magyar Színházban, néhány évvel ezelőtt, egy nemesebb operett-izlésnek a korában, mikor a mi közönségünknek még nagy érdeke volt a szövegkönyvbéli és zenei szubtilitások iránt, kétség-telenül nagyobb és zajosabb sikert arat vala, mint a milyet ma aratott.

Az operett közönsége ma a vaszkosabb eledelekhez van hozzászoktatva. Az operettet az utóbbi években mindinkább a variété-színpadok alantasabb színvonala felé terelték s mióta nálunk ezenfelül még az angol táncoperett is divatba került, azóta egy igazi, zajos operettsikerhez mulhatatlanul szükséges, hogy a komikusok egyuttal bukfeneket tudjanak vetni, a primadonnáknak pedig a mellett, hogy graciózusak és bájosak tudjanak lenni, akkora tüdejük legyen, mint — hogy gyöngéden fejezzük ki magunkat — egy vizilovacsának, hogy megbirják az örületes táncos-énekeket.

A szubtilis, finom operett-kornak már néhány év óta a végére jutottunk. Vagy ismét ott tartunk talán, hogy — visszatérünk hozzá? Bizony nagyon óhajtottó lenne!

A *Veronka* ezek közé a szubtilis operettek közé tartozik. A szövegírói, *Vanloo* és *Duval* urak ellen, ugyan az a kifogásunk, hogy ezuttal nem valami nagyon erőltették meg magukat a szövegkönyvík alapötlete dolgában. Egyszerűen hozzányúltak a kipróbált régihez, sőt mondhatnók — ósrégihez. Száz meg száz szövegíróknak adott már tárgyat az a jószívű fiatal pár, amely egymásnak van szánva a nélkül, hogy ismerné egymást s amelyben vagy a leány, vagy a fiatal ember (már a szerint, amit a szövegíró szeszélyének jobban megfelel), meghódítja magának a párját, hogy aztán a harmadik felvonásban az egymásé legyen.

A *Veronkában*, isten tudja hányadszor, újra találkoznak az ifjú párosokkal. Ezuttal Helene de Solange és Florestan de Valaincourt a neve; a leány egy bájos udvarhölgyecske, a fiatal ember egy eladósodott gróf 1840-ből, a polgárkirályság korszakából.

A *Vanloo* és *Duval* urak szövegében, de Solange kisasszony megtudja, hogy neki szánt jövendőbelije viszonyban van egy Coquenard nevű virágkereskedőnek a feleségével s hogy őt, a „kis libát”, csak azért akarja elvinni, hogy megmeneküljön az adósok börtönéből. Kapja hát magát és beöltözködik virágárszánynak s így hódítja meg magának a neki szánt vőlegényt, — a mire mérget mertünk volna venni, hogy így lesz.

A nem túlságosan ötletes szövegkönyvtől azonban nem tagadható meg, hogy egyszerűségében sok a kedves és megkapó s ha az izlésünk nem lenne már tultraffinált, (mondjuk ki magyarában: megrottott), akkor ebben az idylli történetekben még gyönyörködni is tudnánk.

A minthogy sok helyütt gyönyörködtünk is benne. Gyönyörködtünk benne annál a finom szűvésű, maliciózus muzsikánál fogva, amelynek *Message* egyik igazi mestere. Nem szükséges ezt az urat most felfedezni a mi közönségünk számára; nem egy szebbnél-szebb operettjének tapsolt már a budapesti közönség a *Veronkában* ugyanazzal az előkelő komponistával találkozunk, aki soha semmiféle koncesszió nem tesz a banalitásnak, mindig a legválasztékosabb izléssel dolgozik s akinek az invenciója kifogyhatatlan a jellemző, szingazdag és melódizmus motívumok megtalálásában. A *Veronkából* is bőven lehetne idézni azokat a szerszámokat, amelyek egy a finomabb operettre kedvezőbb korban „sláger”-számba mennének. Hogy egy néhány ilyen említés: *Veronka* küplé: „Hadd higgye a világ, hogy kis liba vagyok...”, „Reggel óta járva, kelve...”; a hinta-duett, Denise menyasszonydala stb. Az olyan kompozíciók, mint ezek, remélünk engedik, hogy az operett-izlés rövid időn vissza fog kanyarodni a nemesebb izlés felé, amelytől csak ideig-óráig lehetett eltéríteni. Ezt hisszük legalább!

Az előadás lelke Helén de Solange személyesítője, *Ledofsky* Gizella, a magyar operetszínpadnak ez a zseniális, finom művésznője, aki ének és játék dolgában is már ma a legelsők közé tartozik s akit a közönség minél jobban megismer, annál jobban a kezébe fogad. Veronkája is arról a zsenialitusról adott tanúbizonyságot, amelytől minden alakítása csakugy duzzad a közönség méltányolja tehetségét, arról meggyőződhet ma esti zajos sikere is. Gyönyörű énekhangjával alig tudott a közönség betelni s volt énekszáma, amelyet négyezer meg kellett ismételnie. Külön említést érdemel egy *Delibes*-féle betét-száma, amelynek művészi előadásával a harmadik felvonásban keltett zajos tozást. *Ledofsky* kisasszony mellett *Rádhonyi* Florestanja volt a legstilszerűbb és a legkorhibebb. *Margó* Zelma (Coquenardné) és *Inke* Gizella (Denise) kisebb szerepeikben a legjobbat igyekeztek nyujtani. Pompás alakot csinált egy szerelmes vén grófnéből (Ermenance) Sz. Szilassy Rózsa, ez a jeles operett-komika, a kiből hamisítatlan komikai véna lakozik és soha nem válik izléstelenő. Ezt azért említjük különösen, mert szinte csodálkoztunk rajta, hogy azt a küplét, amelyet ma este énekel (Óreg asszony, nem vén asszony), nem — utasította el magától. Jó humorral játszott ma este *Sziklai* (Coquenard), akinek nincs egyéb baja, mint hogy hajmeresztő szabadságokat vesz magának a színpadon a jó izlés rovására. Ilyen szeretlen túlzásokba esett több ízben ma este. Nagyon mulatságos és jóízű volt *Rózsahegy* egy udvari lakáj szerepében és *Füredi* is jó alakot csinált egy tönkrement mágnásból lett végbajtóból. A staffageból a színen jölesően váltak ki *Déry*, *Gombaszögi*, *Fenyvesi* és *Varga* kisasszonyok.

Az operettet *Donát* karmester dirigálta, ez a nagy jövőjű dirigens, aki a *Message*-partitúra legfinomabb szépségeit is kidolgozta a zenekarból.

Az operett s különösen az első két felvonása nagyon tetszett. A szereplőket sokszor és zajosan hívták.

A *Veronkát* két nagytehetségű fiatal íróársunk fordította: *Makai* Emil és *Molnár* Ferenc. Az első sokkal nagyobb tekintély az operett-fordítás terén, semhogy most külön dicsősrünk kellene. A *Veronka* verseit is azzal a tökéletes technikával és finom izléssel fordította, amelylyel mindig dolgozik. Ettől a finom munkájától erősen elütött a *Óreg asszony*, nem vén asszony küplé, amelyről örömmel hallottuk, hogy nem az ő keze munkája. A szövegkönyv prózáját *Molnár* Ferenc dolgozta át azzal az ötletességgel és eszprítvel, amely ezt a kiváló talentumot minden irásában jellemzi.

M—s.

Ámor az iskolában.

— Szerzők a darabjukról. —

Budapest, április 21.

(Az *Amor az iskolában* című operett szerzői, akik alább a darabjukról nyilatkoznak, tizenöt évesek és foglalkozásukra nézve diákok. A fiataláguk semmi esetre sem szól az operett kiválósága, de annál inkább a hétfői premiérek érdekessége mellett. Ezek után a legfőntalabb magyar szerzőket illeti a szó.)

Ha a *Budapesti Napló* nem is honosította volna meg azt az elmes szokást, hogy az új darabok előadása előtt megszólaltatja a szerzőket, — becses lapjuk minapiránk célzó tréfás cikkét még sem hagyták volna felelet nélkül az *6-budai fiatalok*. Mert az *6-budai fiatalok* — mi tagadás? — mi vagyunk.

Hát írunk valamit a darabunkról is, meg, mert sok szó esett róla, a fiatalágunkról is.

A bukástól való félelem ellen mi diákok, bár már rég edzve vagyunk, most mégis derekasan „drukkolunk”, mert az iskolában a sugó gyakran kisegít, a rossz darabon azonban — sajna — a sugó sem segíthet.

Meg aztán tudjuk, hogy a színpad más deszkából van összeróva mint az iskolapad. És nincs az a könyörtelen tanár, kinek szekundája felérne a közönség szigorú kritikájával.

Most pedig felállítjuk azt a szokásos alternatívát, hogy vagy sikere lesz e kis operettünknek vagy elbukik. De itt is előnyben vagyunk diák voltunknál fogva. Mert ha darabunk rossz, akkor mintha hallanók az enyhítő körülményeket:

— Én istenem! Mi is telhetik tizenöt esztendő diákoktól?

Ha pedig a darab beüt, akkor... No akkor a darab fog beszélni a szerzőkről. És így nem kell a szerzőknek irti a darabjukról.

Quod erit demonstrandum.

Magyar Bertalan.
Frank Rikárd

MŰVÉSZET.

□ **A király szobrai és József főherceg.**
Ponori *Theureux* Emil egyetemi rektornak abbéli javaslatára, hogy Pázmány Péter és Werbőczy István szobrai *Klotild* főhercegnő két barokkstíliú palotájára el kerüljön, általános helyesséssel találkozik. *József főherceg* is teljességgel magáévá tette, s hogy menyenyire érdeklődik megvalósítása iránt, bizonyítja *Theureux* báró intézett következő telegramja:

Már levele érkezése előtt a két szobor felállítására végeztet átíratom ment a miniszterelnök-höz ugyanazon értelemben, hogy a magyar királyi tudomány-egyetem kívánja.

József főherceg.

□ **Tanulók a műtermekben.** A közoktatásügyi miniszter a középiskolák igazgatóinak meghagyta, hogy a művészeti oktatás érdekében kövessenek el minden lehetőt. Ezóta látogatja a tanulóifjúság rendszeresen a műtárlatokat és művészeti gyűjteményeket. A VIII. kerületi középiskola felső osztályosainak növendékei pedig *Pelladgh* László tanár vezetésével ma délelőtti sorra látogattak a *budai várbarabáti műtermek* és a szobrok mintázását, öntését és sokszorosítását tanulmányozták, miközben *Holló Barnabás*, *Tóth István* és *Jankovits Gyula* szobrászok szolgáltak a tanulóknak szakszerű magyarázatokkal.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **Új Idők.** A párisi világiállítással foglalkozik az *Új Idők* legújabb száma. Nemesak írásban, de sok érdekes képen is bemutatja a huszadik század első kiállítását. *Szka* folytatja regényét, *Lenovál* Laura novelláit, *Gardonyi* Geza verseit, *Wolfer* Pál parbeszédesei jelenetét irt. *Herceg* Ferenc a Nemzeti Színház igazgatójáról, *Beóhny* Lászlóról irt cikket. A múlt hét kiváló színzari eseményeiről beszámol a *Színházi élet*, azonfelül *Puspöky* Graacian elmondta az aranygyopjas rend keletkezésének történetét. A képez sorában ott látja az olvasó *Tull* Ödön iestményét, mely a tavaszi ábrázolja, két képet *Kallós* szobrász műterméből és azonfelül a hétnek számos aktualitását megféléli rajzokban.

□ **Budapest környek.** Gyakorlati kalauz kiadandók, turisták és a természet kedvelői részére. *Ira* dr. *Thüring* Gusztáv. Kiadja a Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya. 80 képpel és 12 alaprizzal. Ara díszes vaszonkötésben 5 korona. A kalauz, melyet dr. *Thüring* Gusztáv, a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója és a Magyar Turista-Egyesület központi titkára irt, a főváros egész környekét a közönségek gyakorlati igényeinek megfelelőleg tüzetesen és vonzónan ismerteti. 300 oly kirándulást irt le, melyeket Budapestről fél, egész vagy másteli nap alatt lehet megtenni. A munka becsült emeli, hogy a szorosan vett Baedeker-szerű közleményeken kívüli a vidék történelmi és természeti névezetösségeinek kimerítő leírását is nyújtja.

□ **Szerelmek könyve.** Költemények, gondolatok, szerelmi nyelvek, levélminták, felköszöntők és társas játékok vannak *Dura* Maté ügyesen összeállított Szerelmek könyvében. A csinos könyvet az Athenaeum adta ki.

EGYESÜLETEK.

(**Országos Magyar Iskolaegyesület.**) Az *Országos Magyar Iskolaegyesület* ma delután tartotta évi rendes közgyűlést *Gerlóczy* Károly elnöklete alatt. Az elnök melegen üdvözölte a megjelenteket; tudatta, hogy az egyesület tavaly is megtett mindent, ami — szerény anyagi viszonyaihoz mérten — a magyar nyelv terjesztésére, a nemzeti érzés fejlesztésére alkalmas. *Tóth* József királyi tanfelügyelő az egyesület övodáiról tette meg jelentését, s örömmel konstatalja, hogy az övodák sikeresen működnek, az övönök fáradozása elismerést érdemel, a gyermekek száma elegendő, s a magyar beszéd szépen terjed. A környekbeli idegenajku községek közül telhelőleg támogatják az egyesület magyarosító céljait. Kéri végül nehány övönöknek állásában való véglegesítését, amibe a közgyűlés hozzá is járult.

A közgyűlés *Tóth* Józseffnek önzetlen fáradozásáért hálás köszönetét fejezte ki.

Az évi jelentés, melyet ifj. *Gerlóczy* Károly egyesületi titkár terjesztett elő, az elmúlt év eredményeiről az idén sem adhat oly örvendtes hírt, mint a minőt a felügyelő bizottság és a tisztikar fáradozatlan működése megérdemelt volna. Ha a társadalom jobban támogatná, szélesebb keretben működhetne, mert utj övodák létesítéséhez, berendezéséhez, új munkáskaszinók felállításához anyagi erő szükséges, ennek híján mindenképp le kellett mondani s ha az egyesület a múlt évben a magyarsági tereken mégis lendíthetett valamit s meglévő intézményeit fenntarthatta, sőt azok egynémelyikét — mint például a munkáskaszinókat — fejleszthette: ez az egyesület rendelkezésére álló, még mindig szerény anyagi eszközöknek, a takarékszágnak és a tagok társadalmi befolyásának köszönhető. Az egyesület által fenntartott övodák való-

ságos nemes versenyzést folytattak a magyaros nevelés tereén. A múlt évben Harasztiban, Visegrádon, Békásmegyeren, Solyamaron, Sziget-Becásán, Sziget-Szt.-Mártonban, Sződön, Pest-Híderkuton tartott fenn övodákat. Az előző években felnöttek számára rendezett magyar nyelvű tanfolyamot tavaly az egyesület nem léptette életbe, mert kevesen jelentkeztek rá, De 321 korona 3 fillért fordított a nem magyar ajku. de a magyar nyelvben előhaladást tanusított szegény és jóviselőtl tanulók jutalmazására. Két munkáskaszinó, az egyik az V., a másik a III. kerületben, a fejlődésre képesnek bizonyult.

A közgyűlés a jelentést a számadásokkal együtt tudomásul vette s megállapította egyúttal az 1900. évi költségvetést, melyben a bevételek és kiadások 20,200 koronával szerepelnek. A nemzeti kaszinóknak az egyesület részére tett millenári alapítvány kamatait az idén *Petróty* Thekla békásmegyeri övönő kapta meg; az elnök szép buzdító beszéd kíséretében a mai közgyűlésen nyújtotta át a jutalmat a fiatal övönőnek. *Vörösmarty* Mihály születésének közeledő 100-ik évfordulója alkalmából az egyesület elhatározta, hogy a nagy költő születése napján, minden esztendőben jutalmakat osztogat *Vörösmarty* szülőhelyének, *Kapolnás-Nyék* községnek iskoláiban. Végül abban állapodott meg a közgyűlés, hogy az *Andrássy-ér* et az idén *Tatay* Adolffnak adja ki, aki az egyesület érdekében különösen az ö-budai munkáskaszinó javára lelkes működést fejtett ki s azonkívül 25 esztendő óta megtoremtője és vezetője volt az ö-budai kisdödővásnak s három teljesen felszerelt övodát adott át a fővárosnak. A felügyelő-bizottság lapjainál niből megválasztottak: *Dr. Heinrich* K-né, *Jászai* Mari, *Verebé* Károlyné, öv. *Verebé* Beneké, *Sándor*, *Bemacky* Lajos, *Hindy* Kálmán, *Kasler* Péter, *dr. Schweitzer* Ötő, *Szray* Pál, *zabó* Endre, *Zseny* József, *dr. Tatay* Adolff. A közgyűlés befejezte: *Benedek* Sándor közgazgatási itézőrő indítványára jejjzőkönyvi közzönetet szavaztak az egyesület buzdó elnökének: *Gerlóczy* Karolynek.

Nyiltér.

Mauthner Ödön
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedése
Budapest, VI. Andrássy-ut 23.
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 33.
A 226 oldal tartalmú árjegyzékét kívánatra a cég ingyen és bérmentve küldi meg.

József főherceg ö csász. és kir. fensége kérészetéből.

A főhercegi szt.-margitszigeti kérészetet vagy 21 év óta fedezi Uraságnál magzsükségletét. Főleg nagy szükségletünk volt évente pázsitfűmagban és hogy ez miként vált be, arról a Margitszigetnek világszerte ismert pompás pázsitja tesz tanuságot. De nemesak a fűmagok, hanem a virágmagvak, gumók stb. is, melyeket Uraságod a sziget részére szállított, mindig a létező legjobbak voltak. Szállításai megérdemlik az öszinte, igaz elismerést és a midőn ezt szívesen kifejezem, maradtam

Szt.-Margitsziget, 1899. dec.
Magyar György,
főkertész.

Biztos sikerű gyógyulás
érhető el a természetes gyógymóddal dr. *Palócz* intézetében, Budapest, Kerepesi-ut 10. Prospektus ingyen. Phototerapia Finsen tanár szerint.

„Gleichenberg gyógyhely“ lásd hirdetését.
Orvosi állásokra mindenkor legtöbb pályázatot közöl a „Közegészségügyil Kalauz“. XXII. évf. Elősz. egész évre 12 korona. Mutatószám ingyen. Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6.

Siófok Balatonfürdő
Megnyitás június 2-án.
A társasági szállók szobái már most előjegyezhetőek. Felvilágosítással szolgál
a „Siófok“ Balatonfürdő r. t.
Budapest, V., Arpád-utca 11.

A római zarándoklatban
részvevő és a
párisi világiállításra
utazó t. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy olasz és francia pénzemekben, melyeket napi árfolyamon számítunk, állandóan nagy készletet tartunk és külföldre szóló utalványokat (cheque) s hitelleveleket mindenkor igen jutányosan állítunk ki.
Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank váltó-üzlete
Budapest, Dorottyá-utca 6.

Szt. Lukácsfürdő
Nagy kőnes-leptűrdő, melynek 300 m-ter a yászu termése és forrasmedonében az ásványvíz naponta négyezer maguit. Minőségű gyógy- és itatófürdő. Kétféle szállók. Vendéglő saját üzemben. Olcsó árak. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Kleinoscheg-Elysee
a Szeged Párisi
(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDEK.

— (Festvármegye közgazgatási bizottsága) május 10-iken délelőtti tíz órakor tartja meg rendes havi ülését a vármegyeháza dísztermében. Az ülésre szóló meghívókat ma küldték szét a bizottság tagjainak.

— (Népgyűlés az Iparpártolás érdekében). Marosvásárhelyt az ipar pártolására alakult *Székelv Szövetség* husvét másodnapján a megye és város közönségének élénk részvétele mellett, népgyűlést tartott. *Mikó* Árpád főispán lelkes és buzdító megnyitóját után felszólaltak *Füep* Albert királyi tanácsos, nyuzalmazott tanfelügyelő, ki az iparpártolási mozgalom célját és hatását ismertette. — *Szakáts* Péter iparkamarai titkár a külföldi versenyről és a hazai ipar méltatlan sorsáról beszélt; *László* Gyula iparkamarai másodtitkár a Székely Szövetségbe való beépésre buzdította a közönséget. A több ezerre menő közönségre, melynek soraiban előkelő bölgyek is nagy számmal voltak, mely hatást gyakoroltak a lelkesítő felszólalások, élénken tüntettek az eszme mellett s fogadkoztak, hogy az idegen iparikkéket mellőzni fogják. A *Székelv Szövetség* hasonló népgyűlések tartására a többi székelvi városokat is fel fogja szólítani.

— (A székelvhi protestáns egyházkerület) *Zelenka* püspök memorandum alapján elhatározta, hogy illetékes helyen lépéseket tesznek aziránt, hogy a protestánsok is megkapják az öket megillető hányadot amsz adományokból, melyekben az állam a katolikusokat részesítette.

SPORT.

.. Football. Érdekes Football mérkőzés volt ma delután az Erzsébetkirályné-uti versenypályán a magyar Football Klub 1. oszapatja és a hadseregi vívőverseny alkalmából itt időző bécsujhelyi katonai torna- és vívó tanfolyam 1. oszapatja közt. A mérkőzés, mely íránt különösen a tisztikar érdeklődött nagyon, igen szépen folyt le, s a bécsujhelyiek győzelmével végződött 3 goalal. Összjáték dolgában nem mutattak sokat a győztesek, inkább a nyerső dolgozott náluk, néhány csinos labdamenetük mégis figyelmet érdemel. Győzelmük teljes volt a budapesti csapat fölött; csak az enyhíti ennek vereségét, hogy

a bécsujhelyi torna- és vívó tanfolyam atlétái a legkiválóbbak közé tartoznak.

A Budapesti Torna-Egyesület nyári játszóhelyét, amely a Margit-körút és a Vörösmarty-utca sarkán van, ma nyitották meg nagy közönség jelenlétében. Ott kitűnően berendezett lawn-tennis-pálya van. A lawn-tennisen kívül azonban még más társasjátékokat is fognak rendezni. Vasárnaptól kezdve a játéktér reggel 7 órától estig marad nyitva. A rendfenntartására és a kezdőknek a játékokba való bevezetésére napbiztosok lesznek hétfőn: *Marsovszky Miklós*, kedden: *Höföld Henrik*, szerdán: *Argay János*, csütörtökön: *Demény Károly*, pénteken: *Kosutány Béla*, szombaton: *Vanek László* és vasárnap felváltva *Demény, Argay és Kosutány*. A napbiztosok délután fél 4 órától kezdve állnak a játékok rendelkezésére.

Az urkocsisok szövetségének sokat ígérő ügétő versenyei holnap, vasárnap délután 3 órakor veszik kezdetüket, a városi ügétő Erzsébet királyné uton fekvő ügétő verseny pályán. A változatos programmra a szövökezetek áldozatkészsége igazán hivatal van arra, hogy a közönséget a legnagyobb mértékben vonzza a városi ügétő pályára. *Gr. Károlyi Sándor* remekművi ezüst cognacoc készletet adományoz a *Vista díj* győztesének, ki, a mellett még a szövökezet díját is kapja. A *Dama díj* (négyesfogat) tiszteletdíj: I. Egy gyönyörű masszív ezüst serleg, II. A nyertes fogat tényképpel való megüröltése, III. Egy ezüst medence. Ezenkívül lesz még a *Gyémántdíj* stb.

Lóverseny Debrecenben. Ma kezdődött meg Debrecenben távirati jelentésünk szerint a két napos lóverseny-meeting. Rendkívül nagy közönség tördült a versenyre, mely élénk érdeklődéssel kísérte a versenyeket. Mint előre látható volt, a Geist-istálló dominált, 3 versenyt nyerve meg a programon levő hat szám közül. Csak éppen legjobb lovát *Des Griant* verték meg a nap fő számában a horthyáknál, melyet nagy meglepetésre báró Banffy Albert *Orchidéja* nyert meg. Az egyes futások, melyekben nagyrészt az alsó versenytér ismert lovai indultak, a következő eredményekkel végződtek:

I. Nyeretlenek eladóversenye. Díj 1200 korona. Távság 1600 méter. Rohozék *G. Arladneje* (Krause) első, Geist *G. Trillája* (báró Eltz) második, gróf Degenfeld *J. Pentislerja* (Tulajdonos) harmadik, azután *Brut, Lilli*. Itélet: Könnyen 2 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 16. II. Debrecen sz. kir. város díja. Díj 100 arany. Távság 2400 méter. Liptay *B. Vendéje* (Szemere) első, Rohozék *G. Azámja* (Krause) második, báró Szentkereszti *P. Akasztója* (Tulajdonos) harmadik. Itélet: Könnyen 2 hosszal első, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 13.

III. Hortobágyi díj. Díj 1600 korona. Távság 1600 méter. Báró Banffy *A. Orchidéja* (Szentkereszti) első, Geist *G. Des Griantja* (Eltz) második, Ellinger *O. Magister* (herceg Braganza) harmadik. Itélet: bizonyosan egy hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 65.

IV. Eladó verseny. Díj 1400 korona. Távság 2000 méter. Geist *G. Eshemeje* (Eltz) első, Liptay *A. J. A. J. A. J.* (Szemere) második, Gróf Merweldt *Mogorvaja* (Csizsar) harmadik, azután *Bodrog, Prior*. Itélet: könnyen 1 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 17. A győztesre nem volt álnat.

V. Nyulási gáverseny. Díj 1400 korona. Távság 2400 méter. Geist *G. Maturaja* (lov. Eltz) első, Gróf Starhemberg *V. Ezofofia* (lov. tulajdonos) második, Gróf Merweldt sz. fia. Fritzy (lov. Csizsar f. hadnagy) harmadik. Azután *Torontál, Arkádia*. Birói itélet: Nyakhosszal nyerve, rossz harmadik, Arkádia kiúrt. Totalizátor: 10: 18.

VI. Szongyörgyi akadályverseny. Díj 1400 korona. Távság 4000 méter. Geist *G. Veszélye* (lov. Hortay J.) első, Woltmann *Gy. Schlaubergerje* (lov. báró Eltz) második, Krause *K. D. D. cheapja* (Krause) harmadik. Azután *Tisza*. Birói itélet: Könnyen négy hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 16.

Bécsi lóversenyek. A Freudenau holnapi negyedik napjának főszáma a Kisbér-verseny, ez azonban csak az esetben lenne érdekes, hogyha csakugyon futnának érte a program legjobb lovai: *Kara, Polonius és Barmkor*. Ez esetben a verseny valószínű próbasfutása lenne a Trial stakerek; itt már lehetne valami támponot szerezni arra nézve, hogy körülbelül milyen eredményt ígér a vasárnapi nagy verseny. De tekintve, hogy mind a három lóval éppen a Trial stakeres készülnek, nincs kizárva, hogy egyikük sem indul s távollétükben *Gondi, Tippu Tipp és Csaribrod* fognak egymással viaskodni. Más egyetlenegy érdekesebb szám nincs a programon, melynek jobb crackjeit alább adjuk:

I. *Felemás—Adolf*.

II. *Elluci—Ucalegon*.

III. *Barmkor—Polonius*.

IV. *Sarkantyú—Fenfüdi*.

V. *Hángdián—Gaspilleur*.

VI. *Drift—Mauthner-istálló*.

VII. Herceg *Aversperg-istálló—p. p. c.*

A bécsi lóversenyek eredményét leg hamarabb a *Telefon Hírmondó* után tudhatja meg a nagyközönség, amennyiben a Hírmondó már a kora délutáni órákban, közvetlenül az egyes futamok lefutása után részletes tudósítást olvasat fel. Így az első két futamról az első referdátú 4 órakor, a többi pedig 1/2 óráig olvasatja fel, az *Urkocsisok Szövetsége* által rendezett versenyek eredményével együtt. Mindezen felolvasást rádjelöl előz meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Czikora János elmeletel.** A budapesti törvényszék előtt ma *Czikora János* fejtegette társadalom-tudományi elméleteit. Ezeknek az elméleteknek igen egyszerű a végső konkluziója s hogy *Czikora János* világlátását hamarosan megértjük, abban áll, hogy a papokat el kell pusztítani. Ezt a gyakorlati tétre átvitt elméletet *Czikora* ur ki is fejtegette a *Czipész* című lap első vezetőírákban. A cikket azért írta, — ugymond — mert saját szemével látta, mikor egy gyermek lopott s saját fülel hallotta, hogy a rendőr kérdésre a gyermek így felelt:

— Azért loptam, mert éhes voltam.

Ezért a elkkért ma esküdtársak elé állították *Czikora Jánost* s osztálygyűlésre való ígertás vétségével vádolták. Az ítélettanácsban *Zsitray Leo* elnökölt. A vádhatóságot *Gegus Gusztáv* főügyészi helyettes képviselő, védő dr. *Gál Jenő* ügyvéd volt.

— Mit lopott az a gyermek? kérdezte az elnök.

— Fügét.

— Aztan hogy függ össze ez a füge a papokkal?

— Hogy? Hát ugy, hogy az a meggyőződés, hogy az általános nyomornak a hiányos nevelés az oka s a papok, akik hivatala volna oktatni a népet, nem teljesítik ezt a feladatot. Emlékezem rá gyerekkoromból, hogy a hitoktató, a helyett, hogy jó példát mutatott volna, úgy leitta magát, hogy öiben vitték haza.

— Hát az, hogy függ össze a fügével, hogy ön a Czipészben ezt írta: Jöjjetek az egyedül üdvözítő pártba?

— Az a köze, hogy ha a nép követné a szocializmus zászlóját, sokkal boldogabb volna s nem lopnának a gyermekek füget.

Mintán a füge összefüggését ily módon, minden irányban magyarázta a vádlott, az elnök befejezte a bizonyítási eljárást.

Dr. *Gegus Gusztáv* főügyészhelyettes így szólott: Mielőtt idefárasztottam önöket tisztelt esküdtörök urak, hogy törvényt hozzanak és igazságot tegyenek a fölött, vajjon intézet-e a vádlott hírlapjában a közrend ellen támadást: előbb, őszintén szólva, magam is gondolkodtam, hogy az ő cikken mosolyogni kell-e, vagy valódni kell-e ezért a cikkért valakit. Az, hogy most önök előtt állok, mutatja ime, hogy az utóbbira határozatom el magamat. *Czikora János*, aki nem csak jó cipész akar lenni, hanem írni báberokra is áhítozik, az utcán lát, vagy mint afféle irambor, elképzeli egy jelenetet. Az elzúlótt utca-gyerek alakját állítja az előtérbe. Nem vitás az, hogy nekünk támogatni, segíyezni, nevelni és fennlartani kell azokat a kis teremteseket, akik a költő szerint „hámas diadémval vannak ékesítve: ártatlanok, szegények s gyermekek.” A gyermekvédelem kérdése egyformán foglalkoztatja világszerte a törvényhozásokat, kormányokat és emberbarátokat. Hogy mindezekben előtűnik járnak az egyházak és papjaik, azt fölösleges mondanom. A magyar papság mindig fölvette gondját minden elhagyottak, a magyar papság mindig nevelt, tanított, mindig oktatott és példájával még ottan is, ahol vérrel kellett megpecsétolni az eszméket, a legnemesebb ideálok kultuszára oktatott. Nem itéli el a bírő sem a tolvaj gyermeket, mert nem felelős, ha bűnt követ el. Azt azonban megteszik ezek a magyar bírák, akik tényleg az igazság bírái, hogy a saját fillereken alapított és főtartott rabszolgai egyesületekkel is izyekenek eltávolítani az efféle lopásoknak indító okait. Annak a gyermekvédő egyesületnek is, amely most építi a maga szerény otthonát, ezek közül a bírák közül nem egy a vezér-embere. Üléseit ebben a palotában szokta tartani. Az irtalomnak is van itt otthona. Azután rátért a közvölő vádlott rosszakaratuságának bizonyítására s kimutatni iparkodott, hogy a cikk az alacsonyabb műveltségi fokot álló munkásszótály tagjainak osztálygyűléseit kelthet s ezért marasztaló verdiktet kért az esküdtől.

A főügyészhelyettes után dr. *Gál Jenő* mondott nagyhatású védőbeszédet. Avval érvelt, hogy az inkriminált cikkben nincs ígertás, hanem csak a hitélet kezelőinek kritikája. Nagy költők irtak szatírákat a papok bírái ellen. A nagy papság hazafiságát senki sem vonta kétségbe.

Az esküdtársak verdiktjét felőrá tanácskozás után *Nedezky Tibor*, az esküdtek feje hirdette ki. A verdikt fölmentő volt s így a sajtóbíróság is fölmentette a vádlottat.

TÁVIRATOK.

A cár Moszkvában.

Moszkva, április 21. *Miklós* cár és *Alexandra* cárné *Sergius* nagyherceg és nejének kíséretében nagypénteken éjjel három órakor váratlanul megjelentek az óriási néptömeg által megtöltött Uszpenszky-székesegyházban és a nép között jelen voltak az ünnepléses sárbátéti szertartáson. Midőn a cár szentelt gyertyája, amelyet a kezében tartott, kétszer elaludt, a cár egy mellette álló, a népből való férfi gyertyáján újból meggyújtotta. Azután a felségek a néppel együtt résztvettek a székesegyház körül lefolyt körmenetben és kora reggel visszatértek a Kremlbe. A császári pár ájtatosságának ez a bizonyossága a népre mély benyomást tett.

A morva tartománygyűlésből.

Brünn, április 21. A tartománygyűlés hosszabb vita után egyhangulag elfogadta a népiszkolai költségvetést. A vita folyamán Zödel tanár tartományi bizottsági tag sajnálkozását fejezte ki a miatt, hogy Seftsik páter a tanítók egy részét illojalitással vádolta, annál is inkább, mert az országos iskolai tanács a tanítói kar hazafias és dinasztikus magatartását feltűnően dicsőretreméltónak jelentette ki.

Götz előadó Seftsik páterrel szemben, aki a felekezeti iskola mellett érvelt, megjegyezte, hogy a cseheknel és a németeknel az új iskola mély gyökeret vert.

A lex Heinze.

München, április 21. A képviselőház ma folytatta a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását. A vita folyamán *Landmann* közoktatásügyi miniszter azt mondta, hogy a *lex Heinze* 181. §-a nem keltett a művésztalálkozóban olyan nagy izgatottságot, mint a törvény ellenzők állítják. Valamennyi illetékes kormányképviselő határozott nyilatkozata szerint a művészet szabad marad és nem lesz semmi bántódása. A meztelesség művészeti ábrázolását a 184. §. elfogadása esetén sem fogják jobban korlátozni, mint most. A miniszter azután a *Lipps-ügyről* beszélt és bejelentette, hogy *Lipps* tanár visszatért szabadságáról és meglátogatta őt. *Lipps* a *Müncheni Neueste Nachrichten*-ben közté tett nyilatkozatára hivatkozott és hangsúlyozta, hogy nem a bajor bírói karról, hanem általában a német bírói karról nyilatkozott és hogy azok a speciális esetek, amelyek szem előtt lebegtek, nem a bajor igazságszolgáltatás köréből valók. A miniszter végül kijelentette, hogy később megmondja a maga véleményét *Lipps* tanár ügyéről.

Lorenz centrum-párti képviselő, mint bíró hevesen tiltakozik *Lipps* nyilatkozatai ellen, amelyek szerinte súlyosan sérült a bírói kart. Azután kikelt a *lex Heinze* ellen folyó ígertás ellen és azt kívánja egyebek között, hogy *Böcklinnek* a müncheni pinakothékában kiállított „Hullámok játéka” című képt távolítsák el.

Leonvöl igazságügyminiszter azt válaszolja, hogy a *Böcklin* képre vonatkozó kívánság nem egyezik meg a bajor kormány felfogásával. A bajor kormány nem szavazta meg a 184. b. §-t. A *Lipps-ügyre* vonatkozólag a miniszter fönttartja magának azt a jogot, hogy a kellő lépéseket megtgye. Késégtelen, hogy a német bírói kart megsértették.

A ház azután elfogadta az általános vita berekesztéséről szóló indítványt és áttért a közoktatásügyi költségvetés részletes tárgyalására.

Törökország és Amerika.

New York, április 21. A *World*-nak azt jelentik Washingtonból, hogy az esetben, ha a szultán gyorsan nem cselekszik, *Ali Ferud* bég török követnek kiadják az utleplekát és megszakítják Törökországgal a diplomáciai érintkezést, amíg meg nem fizeti az Egyesült-Államoknak a követelt 100,000 dollárnyi kártérítést.

Páris város banketje.

Páris, április 21. *Loubet* elnök és neje résztvettek a városházán a közösgtanács által a vilákiállítás alkalmából rendezett banketen. A bankete 450 meghívott küldet szét. A diplomáciai testület is megjelent.

Közgazdasági táviratok.

New York, április 21. (Terményfőssze.) (Zárlat)
Gyapot: New Yorkban helyben 9.10/16 (9.10/16). Májusra 9.26 (9.43). júliusra 9.32 (9.42). New-Orleansban helyben 9.7/16 (9.7/16). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.25 (9.25). Stand white Philadelphában 9.20 (9.20). Refined in Cases 10.45 (10.45). Credit Balances at Oil City 1.52 (1.52). — *Zsír:* Western steam 7.45 (7.55). Rohe és Brothers 7.75 (7.55). — *Tengeri* irányszata szilárd. Áprilisra — (—). Májusra 44.1/4 (44.—). Júliusra 44.1/4 (44.1/4). — *Buza* irányszata szilárd. Piros ószi helyben 79.1/4 (79.1/4). Szeptemberre 73.1/4 (73.—). Áprilisra — (—). Májusra 72.1/4 (72.1/4). Júliusra 72.1/4 (72.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/4 (3.1/4). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8.— (8.—). Májusra 6.85 (6.75). Júliusra 6.85 (6.75). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3.12/16 (3.12/16). — *Őn:* 30.90 (30.99). — *Héz:* 17.25 (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 21. (Terményfőssze.) (Zárlat)
Buza irányszata tartott. Áprilisra 65.1/4 (65.—). Májusra 65.1/4 (65.1/4). — *Tengeri* irányszata tartott. Májusra 38.1/4 (38.1/4). — *Zsír:* Áprilisra 6.92 (7.10). Májusra 6.92 (7.10). — *Szalonna* short clear 7.50 (7.55). — *Sertészsuk:* Februárra — (—). Áprilisra 12.72 (12.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MÓKA BÁCSI MÉSÉI.

A két okos.

Volt egyszer két szomszéd, egy asztalos meg egy szabó. Jó dolgos emberek voltak, de egyik ostobább mint a másik és nem volt olyan bolondság, amit el ne lehetett volna velük hitetni. Nagyon busult a két szomszédasszony, hogy az uruk olyan ostoba. Hiába tanította mindegyik a maga urát, hogy nem kell mindenkinek mindent elhinni, egy csöppet se fogott rajtuk a tanítás. Utóljára szidták őket, mint a bokrot, annak se volt semmi haszna.

Mit csinálnak? Mit csinálnak? Addig okoskodtak, tanakodtak, míg egyszer csak kieszelték valamit.

Az asztalosnak máshol volt a műhelye, máshol a lakása. Egy nap haza jön nagy fáradtan, nagy éhesen s amint belép az ajtón, azt mondja neki az asszony ijedt képpel:

— Jaj, de rossz szinben vagy, apjuk! Mi bajod van?

— Nincs én nekem semmi bajom, csak nagyon éhes vagyok. Add be a vacsorát!

— Dehogy vacsorálhatsz, édes lelkem, dehogy vacsorálhatsz! Nagy bajod lehet neked, ma csak egy kis herbatéát kapsz.

Hát az ember kezdte elhinni, hogy neki csakugyan van valami baja. A cigányok rémítőn muzsikáltak a gyomrában, a nagy éhségtől karikát vetett a szeme és nagy nyögéssel itta meg a kis herbatéáját. Mikor megitta, csak annál éheőbb lett és azt mondta:

— Igazad van, anyjuk, már én is érzem, hogy valami belső nyavalyám van.

Reggel föl akart kelni, el akart menni a műhelybe.

— Jaj, mi jut az eszedbe? azt mondta a felesége. Dehogy engedlek fölkelni! Iszen olyan vagy, mintha a koporsóból huztak volna ki. Nem érzed, milyen gyöngöge vagy?

Addig, addig beszélt neki, hogy utóljára maga az ember is érezte a nagy gyöngösgét. Nagyokat nyögött és egész nap egyebet se kapott csak egy kis levest meg egy kis herbatéát.

Harmadnap már föl se kíváncsított az ágyból, csak nyögött keservesen, negyedik nap reggel pedig azt mondta neki a felesége.

— Ne nyögj tovább, édes uram, mert meghaltál. Már csináltatom is számodra a legénynevel a koporsót, mindjárt hozzák, aztán abba belefekszel.

— Már hogy haltam volna meg, anyjuk, mikor beszélek veled?

— Dehogy beszélsz velem, azt csak úgy gondolod.

S megint addig beszélt, addig beszélt, míg az ura csakugyan elhítte, hogy meghalt.

Azonban hozták a koporsót.

— No már most csak feküdj bele, lelkem édes uram! Jaj, hogy ilyen korán itt hagyta engemet!

Mit volt majszter uramnak itt tenni, a felesége nagy jajgatására, siratására belefekküdt a koporsóba s ott szépen elnyújtózott. Mikor bent volt, az asszony egy nagy sonkát és kenyeret, meg egy korsó vizet tett a koporsóba s azt mondta:

— Jaj lelkem édes uram, ha ugysz meghaltál, most már mindegy, ehetsz, ihatsz, kedvedre.

Aztán rátette a koporsóra a fedelét, a fedélen pedig jó nagy lyukak voltak vágva, hogy az ura lélekzen tudjon, meg ki is tegingethessen.

Hát a szabóné mit csinált? Az volt az urának az inasa, legénye, mindene, segített neki ruhát varrni s mindent olyan jól megcsinált, hogy a legjobb szabó se különben. Ez meg azt mondta az urának:

— Hallod-e, ez már még se járja, hogy te mindig ilyen szakadt ruhában jársz!

— Ugyan mit gondolsz, anyjuk, iszen nincs ez elszakadva!

— Dehogy ninesen, dehogy ninesen! Nézd itt is egy lyuk, ott is egy lyuk.

S avval csak bökölte a hátát, mellét, ahol éppen érte, annyira, hogy utóljára a szabó elhítte, hogy csakugyan szakadt a ruhája.

— No, nem tesz semmit, azt mondta az asszony, gyere majd mértéket veszek, aztán csinálók én neked olyan új ruhát, hogy még egy herceg is fölvehetné.

Aztán mértéket is vett neki, s mikor megvette a mértéket, tette magát, mintha nagy nyáláb szöveteket venne le a polcra és azt mondta az urának:

— Nézd, itt vannak a legszebb, legújabb szövetek; melyikből csináljam a ruhádát? Ez itt világos, ez itt kék, ez itt sötét, válaszd kedvedre!

A szabó csak nézte, csak nézte a feleségét! — Ne bolondozz, iszen nincs itt semmiféle szövet!

— Uram s én Istenem, azt mondta az asszony, hát te veled mi történt? Csak nem vaktultál meg? Gyere közelebb!

A szabó egészen közel ment, még az orrát is odadugta, ahová a felesége mutatta, de bizony akárhogy erőltette a szemét, semmit se látott. Hanem ezt a világot se mertte volna megvallani s azt mondta:

— Mind szép a szövet. Én nem tudok választani, csinálj, amelyikből neked tetszik.

— No jól van, azt mondta az asszony, hát majd ebből a sötétből szabok ki egy ruhának valót. Ez jó lesz lakodalomra is, meg temetésre is.

Avval fogta az ollót, tette magát, mintha kiszabta volna a ruhát, aztán leült a masinához, hajtott, mintha varrná, aztán csak mondogatta:

szerenese, hogy még utolért... Mire gondolsz Ágota?

Ágota suttogva mondta: — Semmi. Báresak már jó egészségben visszatértél volna Ole.

— Édes jó Ágotám, hiszen csak Londonba utazom — mondta Ole megindultan. — Nyugodt lehetsz, nemcsak maradtok.

Atkarolta, támogatta, miközben felfelé haladtak az utcán s aközben folyton dédelgette s kis asszonykájának, édes jó asszonykájának nevezte.

A gőzhajó fűtött. Ole az óráját nézte, még egy negyedóra ideje volt. Még Tidemandhoz is be kellett néznie.

Sietés s mindjárt így szólt:

— Londonba megyek. Csak egyre kérlek Tidemand, olykor, ha az idő megengedi, nézz át az öreghez. Jól kitanítottam ugyan az embereimet, de mégis...

— Kérlek, természetes — mondta Tidemand. — foglaljon helyett kisasszony. Ön is utazik?

— Igen, holnap — felelt Ágota.

Olenak most a rozs-árak jutottak eszébe, a rozs-árak tudniillik megint nagyon emelkedtek. Gratulált Tidemandnak s megszorította a kezét.

Hogy jelentéktelen áremelkedés. Az orosz aratás jó volt s az egész árkülömbőség szinte elenyésző, de olyan nagy kvantumnál, mégis...

— Oh balancirozok, ahogy tudok — mondta Tidemand — és ezt jórészt neked köszönhetem Ole.

— Ha nem eselnak az előjelek, nem fogok vesztíteni rajta.

Aztán elbeszélte, hogy éppen javában dolgozik egy kátrány-szállítmány ügyében; kátrány-kivitelről van szó, a hajóépítéshez szükséges kátrányról. Nagyon boldog, hogy újra elkezdheti a dolgot és hogy egy kissé szabadabban mozoghat.

— Közelebről is letárgyaljuk a dolgot, de majd csak akkor, ha visszajössz. Jó utazást, Ole.

— No, a nadrág már kész. Csak még a gombokat meg hátul a csattot kell rávarnom.

Másnap: — No most már a kabát is kész.

Harmadnap: — No most már minden kész, most már csak ki kell vasalnom.

Aztán járt is a keze alatt a vasaló, de úgy ám, mintha igazán valami új ruhát vasalna.

Az ember meg nézte, nézte s utóljára tisztára elhítte, hogy csakugyan ujdont új ruhát varrt számára a felesége.

Negyednap azt mondja az asszony:

— Hallod-e, de jó, hogy ezt az új ruhát varrtam, mindjárt rád is veheted. Meghalt odaát szegény asztalos szomszéd, délután lesz a temetése. Vétközz te, majd én adom rád.

Az ember levetkőzött gatyára, ingre, az asszony pedig úgy tett, mintha az új nadrágot fogta volna és azt mondta:

— No bujj bele ebbe a nadrágba, majd én segíték. Fogd meg jól, aztán huzd!

Az ember azt hitte, hogy csak ő nem látja a nadrágot, hát belekapott a levegőbe, ahová a felesége mutatta és csak huzta, huzta a nagy semmit.

— Hej, apjuk, azt mondta a felesége, már sok nadrágot varrtam, de ilyen szépet még egyet sem. Mintha csak rád volna öntve. No már most csak a többi is!

Mikor föl volt a nagy semmibe öltözve, azt mondta az asszony:

— Már áll a temetés, siessünk át.

Át is mentek s mikor odaértek, ott volt a sok nép, mindenki azt hitte, hogy csakugyan meghalt az asztalos. Mindenki ünnepi ruhában volt, mint ahogyan temetésre menni szokás és nagyot néztek, mikor látták, hogy a halottnak legjobb barátja, a szabó, egész pőrén, gatyában, ingben jó. Nagyon megharagudtak s azon gondolkodtak, hogy jó volna innen ezt a bolond szabót hazaverni.

Azokban csak hozzák ám ki a halottat az udvarra s amint javában hozzák, meglátja az asztalos az egyik lyukon keresztül a szabót, elneveti magát és kikijátja a koporsóból:

— Ejnye, szomszéduram, hát maga ilyen pőrén jött el a temetésemre?

— Dehogy jöttem el pőrén, azt mondta a szabó, iszen egészen új ruha van rajtam, most csinálta a feleségem!

No lett aztán temetés helyett nevetés, mikor megtudták, hogyan halt meg az asztalos és hogyan öltözött új ruhába a szabó. Ez a kettő azt se tudta, hová bujjon szegényében s megfogadták, hogy ezután okosabbak lesznek s nem hisznek el minden bolondságot. Hogy okosabbak lettek-e, azt bizony már nem tudom.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Irtá: KNUT HAMSUN

(65)

Ole a zsebébe nyúlt a szekrénykulcsokért, de nem vette ki, mert már átadta a kulcsokat az édes apjának. Türelmetlenkedett s majd hogy azt nem mondta, hogy miért nem jött előbb, most sietve el kell utaznia. Ojen meg sem moccant. Hogy mennyi kell neki? — Jó! Ole gyorsan egy kis utalványt irt az édes apjához.

Az öreg Henriksen kinyitotta ugyan a szekrényt, de mielőtt pénzt adott volna, kérdegetni kezdett. Nem tudta a jogcímet, a titlust, nem tudta, hogy milyen címen írja be a könyvbe. Végre is Olenak kellett Ojen segélyére sietni.

Ojen hevesen mondta: — Nyugtát is adok. Hol van egy toll? Egy új toll, csak új tollal írok.

— Jó, jó, hagyjuk, majd ha visszajövök.

— De én nagyon szeretnék nyugtát adni róla. Elvégre, becsületes emberrel van dolgod.

— Persze. Hogy is beszélhetsz ilyesméről. Igen. Hát még egyszer. Isten veled!

Most azonban Ojen irást vett elő a zsebéből s így szólt:

— Ole, ez az utolsó költeményem. Egyiptomban játszik. Azt hiszem, tetszeni fog neked. A másolatát át akarom adni, te igazán megszolgáltad. Itt, kérlek. Oh nincs okod, csak a kötelességet teljesítem.

Végre Ole elutazhatott, Ágota elkísérte. — Láttad, hogy mennyire örült Ojen, hogy átadhatta a versét? kérdezte — kár érte, igen finom tehetség, sőt nagyszerű tehetség. Nagyon türelmetlenül viselkedtem, sajnálom. No, de mégis

— Ha időközben történik valami, hát sürgönyözzél.

Tidemand az ajtóig kísérte őket, Ole is, Ágota is meg volt hatva. Aztán az ablak mellé állott s onnan intgetett a távozók után. Mikor mindketten elmentek az ablak alatt, Tidemand visszament az íróasztalához s dolgozott. Egy félóra múltával látta Ágotát, amint magányosan jött vissza a hajóhídtól, Ole elutazott.

Tidemand végigment a szobán, mormogott, számolt s a kátrány-szállítmány minden eshetőségére gondolt. Pillantása a kinyitott főkönyv egyik lapjára esett. Közélebb hajolt, megnézte. Irgens számlalapja volt. Tidemand közömbös pillantást vetett rá; régi tartozások voltak, bor és készpénz-kölésen, aztán megint bor, megint készpénz. Már évekkkel ezelőttről szóltak ezek az adatok, az utóbbi évben már teljesen elmaradt. Egyetlen fillért sem fizetett, a fizetések rovata üres volt — végig. Veszett fejsze nyele! Tidemandnak eszébe jutott az is, hogy hogyan szokott Irgens beszélni, mikor az adósságairól volt szó; nem tagadta, hogy talán már huszszal is tartozik. Nem tagadta, sőt gyakran emlegette. Mit csináljon? Elvégre is élni csak kell. Nagyon szomorú különben, hogy a körülmények ilyen dolgokra kergetik, de az ország kiesiny, a nép szegény, ő maga is jobban szeretné, ha másként volna s hálásan borult volna annak a férfinak a keblére, aki egy napon így szólt volna hozzá:

— Uram! Kifizetem az adósságait!

De ilyen férfi nem jött. Nos hát — mondta Irgens — akkor nem is marad más hátra, mint hogy az ember viseli a sorsát. Igaz, hogy a hiteltelzők legnagyobb részének volt annyi finom tapintata, hogy tudta, kivel van dolga. Nem igen követelőztek, tisztelték a tehetséget. Olykor-olykor azonban mégis megessett, hogy egy borkereskedő vagy szabó elküldte a számláját s ezáltal gyakran írásra igen alkalmas hangulatokat zavart meg. Mikor a legedesebb kultúri melegség járta át a szívet, éppen akkor zavarták őt ezek az ostobaságokkal. Meg kellett állnia egy pil-

KÜLÖNFÉLÉK.

A Magdolna-utcából.

Hét óra. Sípólnak a gyárak,
Élénkül az utca.
Asszonyok itt-ott kapuba állnak
Várva urukra.

Jönnek a lányok, vig kacagással,
Tarka ruhában.
Itt-ott egy-egy lány szögerezéval
Barna hajában.

Itt is, amott is nyílik az ablak,
Arra vetődnek
Ifjú legények, úgy mulatoznak
És onyelegnek.

S míg beleolvad az este az éjbe,
Egy-két fiatal pár
Belemerülve lassu beszédbe
Az ablak alatt jár.

S hogy csókot ezernyi csókra cseréli,
Más senki se látja
Csak én meg a tisztá májusi éj
Csilagmirádjá.

Szentessy Gyula.

† Nestroy és a király. Nestroy, a népszerű komikus a „Lumpácius Vagabundus” főpróbájára menet megkérdezte egyik kollégáját, Lang Ferdinándot, hogy I. Laós bajor királyjal szemben mennyire menel a kedélyeskedésben, ha éppen úgy fordulna a dolog, hogy a király megszólítja. Lang erre a következőket mondotta el:

A király egyszer nagyon kegyes hangulatban volt s pompás aranyórát és láncot ajándékozott nekem. Néhány hónappal később szemben jön éppen velem a király és az ő éles tekintete rögtön észrevette a mellényemen látogató ürességet. A király gunyos mosolylyal szólította meg:

— Nos kedves Láng, hogyan jár az órája?

Én a nagy zavaromat csakhamar legyőztem s így feleltem:

— Felség, köszönöm a kegyes érdeklődést, az óram eleinte igen pontosan igazodott a városházához, de most csökönyösen a zálogház után jár.

A király jóízűen nevetett az őszinte vallomáson, de azért elélejtette kiváltani az óramat.

Nestroyt nagyon kielégítette kollégája válasza és elhatározta, hogy az esti előadásán olyan alakítást mutat be a münchenieknek, hogy no. A darab koreami jelenetében annyira hűen játszotta a részeg suszter szerepét, hogy a karzat egyszerre pisszegni kezdett. Nestroy erre a legnagyobb nyugalommal oda állt a lámpák elé s a karzatot megfenyeggetve így kiáltott föl:

lanatra, meg kellett kérdeznie, hogy mi tetszik. Hogy? Igen, számlát? Kérem, tegye le oda az asztalra, majd megnézi, mihelyt papírosra lesz szüksége. Ah, ugy, hogy már nyugatra van? Akkor hát nem fogadhatja el. Nem, mert az ő házában még sohasem volt nyugta. Soha. Vigye csak vissza s mondja meg, hogy tiszteltetem, üdvözölöm...

Tidemand fel s alá járkált. Eszmétársulás folytán Hanka és az elváltás dolga jutott eszébe. Az Isten tudja, hogy mire vár, még most sem költözött el, szépen csendesen viselkedett, elbújt a második emeleti szobákba, mindig a gyermekek körül volt s kis ruhákat varrogatott. Egyszer találkozott vele a lépesőn, akkor kenyeret és több apró eszmagot vitt; félre állt s bocsánatot kért; nem is beszéltek egymással.

Istenem, hát mit is gondolt? Tidemand nem akarta elkergetni, de sokáig nem maradhatott így a dolog. A legfureszább az volt a dologban, hogy Hanka otthon ebédelt s már nem járt vendéglőbe. Az igaz, hogy nem is volt már pénze; egy napon egypár koronát küldött föl neki Tidemand, de ezzel az összeggel csak nem takarékoskodhatott örök időnkig. Talán hiányt szenved s csak nem akarja megmondani? Felutotta jegyzőkönyvét és rögtön látta, hogy már egynehány hónap óta nem küldött neki pénzt, az a pár rongyos garas pedig okvetlenül elfogyott már azóta. Bizonyosan abból a pénzből vett magának és a gyerekeknek ruhát.

Tidemand izgatott volt. Nem, hiányt nem szabad szenvednie, annyira még nem jutottak! Hamarosan összekapartott annyit pénzt, amennyit nélkülözhetett, elhagyta az íródt s felment a lakásba. A cseléd azt mondta, hogy Hanka a kis szobában van. Négy óra volt.

Kopogtatott s várt, amíg beeresztették. Belépett.

Hanka az asztal mellett ült, éppen ebédelni akart. Felugrott.

— Nem... azt hittem, hogy a cseléd —

— Ső, wann Ső nőt still san, kumm'i no dicker!
(Hallják, ha nem nyugosznak, még cifrában szólok!)

Mély csönd támadt erre a váratlan jelenetre, azután orkánzerű tapsvihar hangzott föl. Nestroy sikere teljes volt. Másnap a művész az udvari kertben a Café Tambosinál falatozott, amikor egyszerre a király lépett hozzá, s így szólt:

— Nagyon jól mulattam tegnap a maga suszterén, kedves Nestroy! De mondja csak, hol tanulmányozta a részegséget, hogy olyan megdöbbentő természetességgel játszotta?

Nestroy mélyen meghajlott az uralkodó előtt s így válaszolt:

— A királyi udvari sörházban, Felség.

† Levél a múlt századból. Az Aradi Közlöny adja ki legutóbbi számában az alább következő levelet. A levél szövege Ráday Gedeonnek, a költőnek, s száz kilenc esztendő előtt kelt. Szólv pedig ekképpen:

Nagy Méltóságú Gróf,
Érdemem felett való Jó Uram!

Minden posta-napon vártam az ifjú Gróftól a tudósítást a Magyar Theatrum tavalyi megnyitása felől; és azt annál bizodalmasabban mertem reményleni, mivel nem a magam nevében, hanem az Orpheus, és így a Haza nevében, kerem. Imé a Nyomatató nyolc nap alatt bozza fog az Október havára esendő Heft nyomatásához. Eszedem azért Méltóságos Gróf előtt, ha az ifjú Gróf kérésemet teljesíteni továbbra is késedelmestedik, melőttassék nekem egy Nyomatott Comœdiai tézűlát megküldeni, és ha a Játszó személyek közül senki sem volna Pesten, aki nekem különös tudósításokat küldhessen, Gants Urannak parancsolni eranta, hogy azt, amit az *Ipaházi* játszása felől az Orpheusban való előhozásra írdemesnek től, nekem írja meg. A Styluson ne akadón fel soha az Iró: em azt rendbe szedem; isak Informatio az, amit venni óhajtok, mert sem alkalmasabb helyt nem látok az Octóberi játszás felől szólni az Octóber havára esendő Heft-nél; sem semmi szükségesebbet, mint a következő idonek fel-jegyzni, hogy a fel-ébredt Patriotismus és Nyelvszerelés epochájában ezen szükséges tárgy el-érhetése felől gondoskodunk, ha bár szerencsétlen előmenetellel is.

A második kötet utolsó negyede, az az a nyolczadik naponra eső Heft most van sűjő alatt. A 7-dik darabba bele ment a Mepes Verse és Apologiaja. A Rudolphi Karolina Violaja, a Telemacusból való Próbák, és a Virgilius kezdete. Ugy a Latzaitantoz medvére is. A Méltóságos Gróf egyéb Versei kezében vagynak a Belluriskonak. Heja biztam egészen a darabok választását a rendre nézve; mert abban semmi elsőség nincs, ha valakinek versei elől tételenk is; valamint azt nem lehet megvetésre magyarázni, hogy nemelyike hátul esik. Reménylen, hogy a 8-dik daraból a Mispog Grótnak egy verse sem marad el, és ezen okból bátorodom eszedezni a meg-írgéit Magyar Irók Laistromært.

Gróf Telekynek minapi deák Otvátóját bétételem az egyik Heftbe, mert a dekásgaz oly igen szép, a milyet még a Diœtalis Consensusok falai sohasem hallottak. Dícsõségere vagyon az az egész Nemzetnek.

dadogott. Elpirult s ijedten nézett Tidemandra. Aztán rendezgetni kezdett, az éltel betarkarta egy papírlappal, a szökeket elbuzta a helyükrõl s egyre azt mondta:

— Olyan rendtelenség... Olyan rendtelenség, nem vártam senkit... nem tudtam...

Tidemand bocsánatot kért, hogy ilyen váratlanul toppan be hozzá, mindõsze pedig csak egy kis kérésre van; úgy hiszi, hogy már régen elfogyott az a kis pénze, amit küldött. Most hát meztint hozott egy csekély összeget s a levélborítékot az asztalra tette.

Hanka vonakodott, nem akarta elvenni a pénzt; úgy neki nem kell, mert az utolsó kétszáz korona is megvan még nála, hozzá sem nyuit. Hogy még ezt is vissza kell adnia.

Tidemand bámolt. Hogy vajjon megvannak-e még a gyűrűi? Nem, a balkeze ujján egyetlen egy gyűrű sem volt, hová tette? Ráneba vont a homlokát s így szólt:

— Hol hagytad a gyűrűdet, Hanka?

— Nem az, amelyiket tóled kaptam — felelte gyorsan — az még megvan. Nézz ide! A másik.

Tidemand felelt:

— Nem tudtam, hogy annyira jutottál. Ha tudtam volna, már régen...

— Oh bizony, nem szükségbõl tettem, András. Nem szükségbõl. Csak úgy. Van énnekem, sok pénzem van, nem is tudnám elhasználni valamennyit... Különbben nem tesz, nem a te gyűrűd.

— Akár az én gyűrűm, akár... Nem, ez kellemetlen, mert én azt akartam, hogy amid van, az maradjon meg. Ha elbocsátottam is a személyzet egy részét, azért még nem vagyok egész koldus.

(Folytatása következik.)

Eszedem a Mlt. gróf előtt a Magyar Irók Laistromært és utabb Versekért is, de még inkább a Theatralis tudósítók sürgõségért, mint hogy azt az Octóberi Heftnél továbbra halasztani nem szeretném, s kegyességeibe ajánlja maradok Kassán, április 2-dikán 1791.

Kazinczy m. k.

† Teljes napfogyatkozás. Az idén tavaszszal teljes napfogyatkozás lesz, aminek látását azonban Közép- és Észak-Európa lakói meg lesznek fosztva, ha csak le nem rándulnak a Földközi tengerre és déli környékére. A teljes napsötétedés árnyéka 1900. május 28-ikán napkeltekor a Csendes óceánon kezdõdik, meglehetősen pontosan Mexikótól nyugatra és az amerikai kontinentet Norfolk (Virginia) közelében és a Henry-foknál bagyja el. Átvándorol az atlanti óceánon, Európát Coimbránál éri el, átszeli Portugáliát és Spanyolországot, a földközi tengeren át Észak-Afrikába (Algírja) megy és napnyugtakor a vörös tengeren ér véget.

† A fonográf a zenetanításban. Camille Saint-Saëns írja a *Tempsban*: Bizonyos, hogy senki sem ismeri õnmagát s hogy mások szemében a szalkát is észreveszszük, a magunkéban pedig a gerendát sem. Így például sem az énekesek nem ismerik a hangjukat, sem a muzsikusok a maguk talentumát, aminek következtében épp oly elnézőek maguk, mint amilyen szigorúak mások iránt. Némi változást ez a téren talán a fonográf idézhet elõ. Egyik barátunk Las Palmasban a múlt telen egy kitünõ fonográfot vásárolt Párisból és arra kért, hogy játszszam valamit a zongorán, hogy õ aztán telfoghassa a fonográfjával. Eljátszottam a „Valse canariote”-t. Amikor a fonográf eljátszotta darabomat, nagy érdeklõdéssel hallgattam. Két erõs hiba õltõtt a szemembe... azaz a fülemben: egy körülbélõlõ husz hangjegyi rész elhamarkodottnak és zavarosnak tetszett nekem, egy másik rész pedig ritmikailag egészen hamis volt. Ezeket a hibákat kijavítottam. Azt hiszem, hogy az ének- és zenetanúrok erõs segítõ eszközt láthatnak a fonográfban, amelyben így a tanítványaiknak kitünõen megmutathatják azokat a hibákat, amelyeket elkövetnek. A legmelegebben ajánlhatom nekik, hogy erre nézve kéréleteket tegyenek.

† A lényeg. A tanár (egy hölgybõz, akinek egy bogarat mutat egy falovelén): Nem csudás-e a nagy természet müve, ha meggondoljuk, hogy még a legapróbb rovarának is megvan a maga latin neve!

† Törvényssék előtt.

Bíró: Vádlott, mi a foglalkozása?

Vádlott: Sirásó, szolgálatjára.

N a p i r e n d.

Naptár. Vasárnap, április 22. — Róma: katolikus: G. 1. Quasimodo. — Protestáns: G. 1. Szóter. — Görög-ország: Április 9. Husvét vasárnap. — Zsidó: Niszán 23. — A nap két óra 43 percek. — Nyugszik este 8 óra 42 percek. — A hold két éjjel 12 óra 47 percek. — Nyugszik délelõtt 10 óra 31 percek.

A miniszternek nem fogadnak.

Az országos magyar képmûvészeti társulat közgyûlése

délelõtt 11 órakor a városligeti múcsarnokban.

A hadseregi vívõverseny szõr-akadémiája a budapesti

tisztá-kaszinó tornóban.

A múgyetelen-kör matintája délelõtt fél 11 órakor a fõ-

városi Vigadó tornóban.

A magyar munkások körének házi estélye a Baross-utca

82. számú helyiségben.

Az iparos ifjak országos egyesületének jótékonyesü tánc-

mulatója a Klemens-féle vendéglõben.

A budapesti katolikus népkör évi rendes közgyûlése dé-

után 4 órakor saját helyiségben.

A budapesti épitõiparosok segitõ egyesületének közgyûlése

délelõtt 10 órakor a Klüvni-féle vendéglõ hátsó tornóban.

A hajléktalanok menhelye egyesületi gyûlése délelõtt 10

órákor az István fõterez szaló díszteremben.

A kerületi betegsegitõ bizálat igazgató választása.

A magyarországi zenészek országos segitõ és nyugdíj-egy-

letének közgyûlése délelõtt 11 órakor a Nemzeti Zenede he-

lyiségben.

Fotball-matich délután a csömöri-uti versenypályán.

Csetõ-verseny délután 3 órakor az urkocsisok szöv-

kezetének Erzsébet királyné-uti versenypályáján.

A budapesti óras-ipartestület közgyûlése délután 3 óra-

kor az országos iparogyesület helyiségben.

Az Athenaeum díszletét közgyûlése délelõtt 11 órakor

a Fehér-lõ-szállóban.

Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelõtt 9 óra-

tól délután 1 óráig. A többi társai 1 korona belépõdíj

mellõtt megfizetendõk.

Tavaszi kiállítás, a városligeti Múcsarnokban, nyitva

délelõtt 9 órától délután 6 óráig. Belépés díj 1 korona, dé-

után 1 órától 40 fillér.

Iparmûvészeti Múzeum és az Iparmûvészeti Társulat

állandó bazárja nyitva délelõtt 9—1 óráig.

Mozgásgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e.

0—1 óráig.

Teknologiai iparmúzeum nyitva délelõtt 9 órától 12

óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelõtt 9—12-ig és délután

3—8-ig.

A többi könyvtár zárva vannak.

Kötelekess múzeum a városligetben nyitva délelõtt

9—12-ig.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9-12-ig.
Természettudományi gyűjtemények muzeuma (Museum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 9-12-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kereszt-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig délután 2 óráig. Tulaköz-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kereszt-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés és árusítástokat is eszközösi) a városi ipari parcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiállítási központi üzletvezetés (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somogyi Múlató, Nagymező-utca. Ma egész új szenczésős műsor.
Folies Caprice, VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.
Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpartérem.*
Petanovits Metropoli szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újonnan berendezett fényes éttermek.
Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarnak hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, április 21.

Gabonaüzlet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás az elmúlt hét folyamán kedvezőtlenre fordult. Habár csapadékok csak szórányosan fordult elő, a hőmérséklet a helyett, hogy tavaszi jellegű öltene, hűvös lett, mi által a vetések fejlődése visszamaradt. Az eddig csak helyenként hallatszott panaszok különösen a Tiszavidéken és a Bácskában szaporodtak, de azért az őszi vetések állása nagyjában kielégítő és a hét végén beállott melegebb időjárás bizonyára hozzá fog járulni, hogy az esetleges károk ismét elmuljanak. A vizállás ismét csökkenő.

A külföldi piacokon az irányzat keveset változott. A hangulat szilárd ugyan, a forgalom azonban korlátolt és a normális határokat túl nem haladja. Amerikában az irányzat, dacára a jobb keresletnek, lanya és a kedvező aratási becslések a spekulációt tartózkodásra készítették. A látható buzakészletek a „Bradstreets” becslése szerint 1,274.000 bushelre csökkentek és árák a múlt héthez viszonyítva fél centtel olcsóbbak. Angliában szintén lanya az irányzat, a fogyasztás tartózkodó volt és az árák csekély csökkenést mutatnak. A francia piacokon gyenge a forgalom és csendes hangulatban az árák alig változtak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás csak a normális keretben vásárolt, az eladási viszonyok azonban inkább voltak kielégítőek, habár magasabb árakat nem is lehetett elérni.

Nálunk a kereslet ugyancsak gyenge volt, azonban a kínálat sem éltől sürgető alakot és így az árák az összes cikkekben alig változtak. A felmondások tartósan gyengék és csak nehezkösen találtak átvevőkre. Összesen 46.000 mm. buza, 7000 mm. zab és 500 mm. rozs szállítást jelentettek be.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza csak mérsékelt figyelemben részesült. A malmok eddigi tetemes beszerzéseik után tartózkodóbbak lettek és így az irányzat a hét első napjaiban csökkenő árák mellett lanya volt. A fedezésre szilárduló határidőpánc behatása alatt azonban kész-aru iránt is jobb kereslet állott be és habár a forgalom nem éltől nagyobb terjedelmet, az árbitrótársaságok magasabb árkövetelések még megadattak, miáltal a múlt héthez viszonyítva egyenlegképp alig van néhány fillér csökkenés. A hetihozatal körülbelül 126.200 metermáza, az összeforgalom 110.000 mázsa.

Rozs a hét első felében ugy a fogyasztás, mint a kivétel céljaira jó keresletre talált és 5-10 fillérrel magasabb árakat ért el, később az érdeklődés azonban megszűnt, az irányzat elanyhult és az árák 5 fillért veszítettek. Minőség szerint merkantilárút 6.40-6.60, jobb és primaárút 6.60-6.75 koronaig jegyzünk helyben és helybeli paritásban. Nyíri származékokban csak gyenge volt a forgalom és Kisvárdán 6.05, Debrecen paritásában 6.10-6.20 koronát fizettek. (Minden 50 kilogrammonként.)

Arpa (takarmányi és hámolási célokra) mérsékelt volt forgalmában, a hangulat azonban szilárdan tartott és árák 5-7 1/2 fillérrel emelkedtek. Minőség szerint 5.60-6.05 koronaig jegyzünk helyben. Jó középminőségű sörárpá ugyanancsak szilárd árakat ért el és kisebb mennyiségben budapesti paritásra 6.25-6.75 koronán adatott el. (Minden 50 kilogrammonként.)

Zabban a kínálat jó volt, míg a kereslet mérsékelt alakult, az irányzat csendes maradt és az árák a múlt héthez viszonyítva változatlanok. Szin és tisztaság szerint 5.10-5.25, jobb és prima árúért 5.70 koronaig készpenz érhető el helyben.

Ángeri csak mérsékelt volt forgalomban. A

vidéki kereslet alább hagyott és így csak a múlt heti árakat: 5.40-5.42 1/2 kor-ig Budapest távolságában átvéve jegyezhetünk. A hét vége felé a hangulat kellemesebb és budapesti paritásra 5.47 1/2 és helyben 5.50 koronát fizettek. Tiszavidéki állomásokon 5.20-5.35 koronát jegyzünk. Szeszgyárosaink szerb tengerit májusi kötések ellenében „simán” vettek át, míg hazai árúért néhánny fillért ráfizettek.

Szeszüzlet. Évek óta tapasztalható lehet, hogy a szeszárak ilyen tájban emelkednek. A mezőgazdasági szeszgyárak többnyire beszűntetik az üzemet, a kínálat kisebb lesz, az ipari szeszgyárak könnyebben szabályozhatják az árakat és innét van, hogy most, a melegebb idő beálltával, amidőn tudvalevőleg kevesebb szesz fogy, mint télen, a szeszárak magasabbak, mint az előtte való hónapokban. Jegyeztek: nyerszeszt finomított részére 37 1/2-38.—, finomított szeszt nagyban 114.—115.—, kisebb mennyiségben 116.—117.—, koronával, denaturált szeszt nagyban 38.—39.—, kicsiben 40.— koronával, helyben.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójáé.) A lefolyt héten a lisztüzletben kevés forgalom volt, mert új vétel csak gyér számmal történt és a szállítások is szűk korlátok között mozogtak. Bár a buzapice a héten elég szilárdan tartotta magát, malmainak mégis hajlandók voltak áraikból kisebb engedményeket koncedálni.

0	1	2	3	4	5
27.50	26.—	24.40	22.70	22.20	21.60
6	7	7 1/2	8	F	G
20.—	17.—	14.50	11.90	9.—	9.—

Az árák 100 kg-ot, zsákostól Budapesten szállítva.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása a Budapesti Napló részére.) Míg korábbi években a husvára következő héten egészen elcsöndesült a magvásár, ez évben az egész vonalon különös élénkségről számolhatunk be, főképpen *vörös löhere* után olyan nagy a kereslet, hogy a megbízható árúbeli készletek csakhamar teljesen ki fognak fogyni. Ambar elengedő áru érkezik a piacra, de mivelhogy régi francia, alig csiriző vagy egyáltalán csiraképtelen minőségűekből, részben amerikai magból állanak a ténészek, tekintetbe nem jönnek és ügyet nem vetnek rájuk.

Lucerna. Az ebbeli forgalom szintén élénk. Magyar lucerna most már csak kisebb mennyiségekben van készletben, míg ellenben a kitűnő francia eredetűből a szükséglet még könnyen fedezhető. *Takarmányborsó*, mely a búkkönyvt pótolja, e lefolyt héten is meglehetősen mennyiségben kelt el. Jó kelendőséget jegyezhetünk fel a *muharról, Takarmányépamag*, azon körülménnyel fogva, hogy még minden répa-fajta leszállított áron kapható, a gazdák részéről ebbeli kereslet még mindig nagyon kielégítő.

Jegyzések nyersárúért 100 kilónként Budapesten: *Vörös löhere* 75-80 frt. *Lucerna francia* 64-66 frt. *Lucerna magyar* 53-55 frt. *Muharmag* 7 1/2-8 forint.

Kávó. (Belák István kávényereskedők heti jelentése a Budapesti Napló részére.) Santos sup. 54-50, Extra zöld 55, Good Average 48 1/2, Regular 44, Rio 62, Fortorico 95-110.—, Blau Java 125, Ceylon 137, Transito Triest vám nélkül.

Ipar és kereskedelem.

A tőzsde új elnöke. A tőzsdetanács ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen a tanács tagjai Kornfeld Zsigmondot egyhangulag elnöknek választották meg. Kornfeld Zsigmond nagyszabású beszédében köszönte meg a tanács bizalmát és különös melegséggel emlékezett meg elődje báró Kochmeister Frigyes érdemeiről. Az elnöknek nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után a megválasztása következtében megüresedett alelnöki állásra szintén egyhangulag a tanács kiváló tagját Neumann Miksát, a Magyar Leszámtoló és Pénzváltóbank igazgatóját választották meg.

A sertésvásár pénztára. Ma délután a Köztelken, a sertésvásár pénztára ügyében értekezlet volt, amelyet Desseoffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági-Egyesület elnöke, hívott össze.

Az elnököl gróf Desseoffy Aurél jelezve az összejövetel célját, bejelentette, hogy a földmivélsügyi minisztérium képviselőtében Krick Aladár van jelen, a hentes ipartársulatot Bittner János elnök és a élelmiszer-szállító vállalat r. társaságtól Kiszler Henrik. A megjelentek sorában ott voltak még: Tolnay Lajos orsz. képviselő, Fenyessy Adolf fővárosi bizottsági tag, Kolba Lajos a budapesti sertéshizláló vállalat r. t. főtitkára, Boronkay György, Brand Gyula, Bukovszky Artur, Horváth Mihály, Kenéz Zoltán, Blantz Jenő, Gruner Lipót, báró Veesey József és mások.

Az elnök fölkerítte Jeszenszky Pált, az Országos Gazdasági Egyesület titkárát, hogy az ügyet adja elő.

Jeszenszky előre becsejtja, hogy a már meglevő vásárpénztár a várakozásoknak nem minden tekintetben felelt meg. Az üzletlebonylólat nem teszi olcsóbbá, sőt bizonyos tekintetben drágítja. De, hogy szükséges-e a sertésvásárpénztárnak a létesítése vagy sem, arról vitakozni ma nem lehet, mert a körülmények úgy hozták magukkal, hogy okvetlenül számolni kell a dologgal. Az már az eddigiekből is nyilvánlik azonban, hogy az intézmény a ténésztők érdekében is inkább megfelelő lesz, ha szövetkezeti alapon szervezik. A gazdaközösséget s az illető szakiparosokat is be kell tehát vonni.

Javasolja ezek után az előadó, hogy mondja ki az értekezlet, hogy a megindított mozzalmat helyesli,

ahoz csatlakozik s az üzletrészek jegyzése tekintetében az intézkedéseket megteszi. Fölkeríti az értekezlet az Országos gazdasági egyesület elnökségét, hogy a részletekre vonatkozó lépéseket tegye meg. Kimondandónak tartja az értekezlet azt is, hogy a sertésvásár-pénztár vásárbizományi üzlettel nem foglalkozhatik s kéri a főváros, hogy gondoskodjék a bizományi üzlet szabályozásáról főleg abban az irányban, hogy a bizományosság kvalifikációját kötsseék. Javasolja végül az előadó, hogy a továbbiakra vonatkozó előterjesztéssel céljából bizottságot küldjenek ki.

Boronkay György föltétlenül szükségesnek tartja, hogy a sertésvásár-pénztár szövetkezeti alapon, a termelők és iparosok bevonásával szervezzék, hogy így az uszoronak eleje vessék. Az egy millió koroná értékű részjegyet kevésnek tartja.

Fenyessy Adolf ajánlja, hogy az előadó konkrét javaslatát — tehát részleteiben belőle a már meglevő vásárpénztárra vonatkozó kritikai részt — fogadják el.

Tolnay Lajos országgyűlési képviselő egyáltalában nem tartja szükségesnek a vásárpénztár föllállítását. Ha azonban a főváros ennek a vélekedésnek az ellenére is ragaszkodik hozzá, akkor föltétlenül szövetkezeti alapon kell szervezni.

Bittner János, a hentesipartársulat elnöke, szintén annak ad kifejezést, hogy a hentesiparra nézve nem kívánatos a vásárpénztár föllítása. Ha azonban mégis meglesz, ő is abban a véleményben van, mint Tolnay Lajos, hogy az intézményt szövetkezeti alapokra kell fektetni.

Krick Aladár hangsúlyozza, hogy ezáltal ő is szükségesnek tartja, hogy előbb tisztázzák az a kérdést, van-e szükség olyan intézményre, amely a vásáros feleknek hitelt nyújt, bizonyos megszabott és ellenőrizhető föltételek mellett; van-e szükség olyan intézményre, amely a fizetéseket közvetíti, hogy azok a funkciók, amelyeket ezenkívül a budapesti vásárpénztár végez: az állatok kirakása, gondozása stb. szintén az alakítandó vásárpénztárra bízassanak-e, vagy pedig ezek megmaradjanak hatóságai funkcióknak. Mindezeket a kérdéseket előbb tisztázni kell s csak azután határozhatunk a dolog lényegében.

Forster Géza, az Országos Gazdasági Egyesület igazgatója: Ha kimondatnék — amihéz ő különben nem ragaszkodik — a sertésvásár-pénztár föllállítása, akkor csakis ahhoz járulna hozzá, hogy ez szövetkezeti alapon történjen. Szükséges, hogy a fővároshoz intézzenek közös átiratot, kérve, hogy a tervekkel a kellő időben készítsesse el. Az albizottság kiküldéséhez hozzájárul.

Brand Gyula kritikai megjegyzéseket tesz a vásárpénztár üzletvitelére felöl, amire Fenyessy Adolf azt nyilatkoztatta, hogy konkrét és igazolt vádakat nem merültek föl, sőt a tény az, hogy a vásárpénztár, jól fölfigyelt üzleti érdekekből, kisebb díjakat szab nem egy esetben az engedélyezettéül.

Kenéz Zoltán kijelenti, hogy noha maga a husvénztár intézménye talán lehet hibás, de az igazgatóság eljárása soha kifogás alá nem eshetett. Kijelenti, mint a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Gazdasági Egyesület tagja, hogy ha az intézményt szövetkezeti alapon létesítik, kontaktusban kívánna maradni a szervező-bizottsággal.

Az előadó Jeszenszky Pál titkár tett még néhány észrevételt a történet fölszámolásokra s aztán az elnök kimondta a többség határozatát, amely szerint nem tartja kívánatosnak az értekezlet a sertésvásári husvénztár föllállítását. Arra az esetre azonban, ha a főváros az autonóm jogánál fogva ragaszkodnék a tervezetthez, az említett négy közgazdasági testület a szövetkezeti alapra kíván helyezkedni s együttesen eljárni. A dolgok további figyelemmel kísérése céljából albizottságot küldöttek ki, amelynek tagjai: gróf Desseoffy Aurél, Lipthay István, Tolnay Lajos, Kenéz Zoltán, Krick Aladár, Boronkay György, Kiszler Henrik, Bittner János, Gruner Lipót, Jeszenszky Pál.

Foncilere, Pesti Biztosítói Intézet. A Foncilere, Pesti Biztosítói Intézet ezidei rendez évi közgyűlését április 30-ikán fogja megtartani. Az intézet által a múlt évre vonatkozólag közzétett zárszámlából a következő számadatokat vesszük át: A törlesék levonása után fennmaradt múlt évi díjbevételek az elemi és balesetbiztosítási ágazatokban 8.597.515 K. 18 fillér és az életbiztosítási ágazatban 2.487.413 K. 52 fillér, összesen 11.084.928 K. 70 fillérre rugtak, míg a későbbi években esedékes díjkötelezvények és díjváltók állománya a tűz- és balesetbiztosítási ágazatban 19.397.080 K. 15 fillér értékét képvisel. Az életbiztosítási ágazat állománya a lefolyt üzletévben 59.178.308 korona tőkére emelkedett. A készpénzidőjártalékok és díjathozatok az életbiztosítási ágazatban 14.238.575 korona 60 fillér és az elemi és balesetbiztosítási ágazatban 2.672.323 koronát tesznek ki. Az életbiztosítási ágazat készpénzidőjártalékaik szaporodára az előző évről szemben ennél fogva 831.416 korona 84 fillérre rug. Különösen felemlítendő még, hogy a nyereségrészesedéssel biztosítottak azon csoportja, kiknek kötvényei a nyereség évenkénti felosztása mellett kizárólag halálesetre szólnak, az évi díj 10%-át tevő osztalékban részesül, míg a biztosítottaknak 1890-ban megnyitott azon csoportja, melynek kötvényei a nyereség háromévenkénti felosztása mellett, vegyes tőkebiztosításról szólnak, 1899. december végével az évi díjnak 68 1/2%-át tevő osztalékot élvez. Az intézet tőkéi, ide nem érve a képviselősegeknek különlevő pénzkészletei és a képviselőségek és ügyfeleknél fennálló követelési egyenlegeket, követéseketépp vannak elhelyezve: Pénzkészlet az intézet központiában 236.584 korona 16 fillér. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lévő követelésekben 2.442.099-26 korona. Az intézet budapesti és bécsi telemerentes házaiban 3.363.717-96 korona. Allampapirokban, vasuti elsőbbségi kötvényekben és óvadékképes záloglevelekben

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. április hó 22-én.
 Délután fél 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal.
Kadétkisasszony.
 Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzezte Mader Raoul.
 Személyek:
 Williamson Németh Leila Ullah Bárdy
 Lucy, leánya Küry Robertson Raskó
 Billy Szirmai Watkings Kovács

A szökött katona.
 Eredeti népszimű dalokkal. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerzezte Eszterdahelyi József.
 Személyek:
 Monti gróf Szirmai Lajos Kovács
 Korpádine P. Lukács J. Julcsa Bárdy G.
 Gergely Kiss M. Miska Szerdahelyi Raskó

MAGYAR SZÍNHÁZ.
 Vasárnap, 1900. április hó 22-én.
 Délután 1/23-kor mérsékelt helyárrakkal.
Az asszonyregement.
 Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzezte: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző, karnagy: Hamvas Béla.)
 Személyek:
 Szerecsny Kardos Boriska Fenyvessi
 Északi Dóri M. Piroksa Béres M.
 Mariska Gombaszögi Mandi Manó Fűredi
 Juliska Horváth Rézi Láng Etel

Veronka.
 Operett 3 felvonásban. Szövegét írta A. Vanloo és G. Duval. Fordították Moznár Ferenc és Makai Emil. Zenéjét szerzezte A. Messager.
 Személyek:
 Florestan Ráthonyi Emerance Szilasi R.
 Cognenard Sziklai Lústot Fűredi
 Agathe Margó Seraphin Rózsahegy
 Solanges Ledófsky Denise Inkey

URÁNIA SZÍNHÁZ
 Kerepesi-ut 21.
 Vasárnap, 1900. április hó 22-én.
 Délután 4-kor mérsékelt helyárrakkal:
Spanyolország.
 Irta Pekár Gyula.
 206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.
 Este 1/28-kor rendez helyárrakkal:
Venecia.
 Irta Dessewffy Arisztid.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
 Vasárnap, 1900. április hó 22-én.
 Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal.
Próba-házasság.
 Eredeti szimű 3 felvonásban.
 Irta Gerő Károly.
 Este:
Nebántsvirág.
 Hétkes szimű 4 felvonásban. Írták Meilhae és A. Milaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzezte Herré.
 Kezdetre 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.
 Vasárnap, 1900. április hó 22-én.
 Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal.
Az új honpolgár. (Goldstein Számi.)
 Fővárosi életkép 3 felv. Irta Kövessy Albert.
 Este:
 Németh József, a Népszínház tagjának felléptével.
A vén bakancsos és fia a huszár.
 Eredeti népszimű 3 felvonásban. Szigeti J.-től
 Kezdetre 7 órakor.

NÉMETFÖLDI KIRÁLYI CIRCUS OSCAR CARRÉ
 Maximilian Carré Fils igazgatása alatt.
ELŐZETES JELENTÉS.
 A főrangú nemességnek s Budapest és környéke mélyan tisztelt közönségének van szerencsém becses tudomására hozni, hogy f. hó 26-án a. rangú művészekből, művésznőkből és külön gességekből álló, válogatott, Budapestre névve teljesen új társulattal megérkezem és egy előadási sorozatot rendezni fogok.
 Társulatom körülbéli 200 tagból, balletkarom 60 csinos hölgyből, zenekarom 25 zenészből és installóm 125 legemesebb rajtősből áll.
A megnyitő előadás szombaton április 28-án esti 1/8 órakor lesz.

A helyárrak a szokásos circuszárak, jegyek 25-től fogva elővetelben Kertészné dohánytözsédjében Bécsi-utca és Kristóf-ter sarkán kaphatók.
 Az a nagy rekonstruált, melynek atyámat Carré Oszkár igazgató az előbbi években Budapestben fogadták, azzal a reményességgel bízták, hogy én is ki fogom érdemelhetni, mivel teljes erőmmel azon leszek, hogy az irányomba támasztott igényeknek tökéletesen megfeleljek. Kiváló tisztelettel!

Maximilian Carré igazgató.

HAJFESTŐ-FESŐ
 (Holtos szabad, előkészített néki az óz vagy vörös hejat valódi szőke, barna vagy fekete festék. Toljosen ártalmatlan! Érték az használható! Sok szer darch használhatom. Darabja kor. franco. Ausztria és Magyarország, valamint a Balkánországek egyrészt főkutára.)
 VÉRTES és TARSA LUGOSON 17.

PÖSTYENÉ

(Budapestről 3 1/2 óra)
 — hírneves —

ISZAPFÜRDŐI a modern vonalán álló legfokéletebb berendezésűek. — Úgy jutányos árak, mint kényelmi eszközök tekintetében vetekedik a külföld valamennyi fűrdőivel. Csász., köszvény, neuralgiában (Isfűias) szenvedők kérjenek prospectust a fűrdőigazgatóságtól.

FOLIES CAPRICE

Ma nagy ujdonsági est!!
 11 órakor:
Die Hochstaplerin.
 Bohózat Leitner H.-től.
 Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor.
Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne. Rendező Rott S.
 Személyek:
 Bachrueh Jeremiás zabnagyerkeskedő Pfeifer M.
 Célia, neje ... .. Schindlerné G.
 Hajnalka, leányuk ... .. Ferenczy Zs.
 Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos ... .. Rott S.
 Dr. Spitz Gerő, ideggyógyos ... .. Steinhárdt G.
 Szimahy Leó hírlapíró ... .. Fürst B.
 Gedeon, Dr. Kazár szolgálója ... .. Peterdij Gy.
 Adonyi Mariska műlovarnó ... .. Jungwirth C.
 Lili, szobalány egy budapesti nagyszállóban ... .. St. Lengyel G.
 James, főpincér ... .. Echten K.
 Ujságíró, távirószolga.
 Történet napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

Budapest egyedüli szakszerű intézete.
 Fehérneműk tisztítása saját öccsialukon költöztemesen háztól elvitelnek és haza is szállítatnak.
 Mosás előtt a fehérneműk átvizsgálataknak és szükség esetén kijavítatnak.

„HATTYU“

gőzmosó-és tisztító-intézet
 vegyi tisztítás és mű-festészet
BUDAPEST,
VII., Gizella-ut 26. sz.
 saját gyár.

Elvállal legszébb kivitelre fehérnemű mosást és vasalást magánosok, szállodák, kávéházak, vendéglők és üzletek részére. A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

A Hattyu gőzmosó- és tisztító-intézet igazgatósága.

Videki mozg. rendezések pontosságnal. kifizerésenlel. csezt-üzlet. neh.
 Megtekintésre a gyár a n. é. közönség rendel. közörsé áll.
TELEFON.
 A mosás minden chemiai szerrel németi tört. mtk.

7.50 kr.

Belák István
 BUDAPEST,
 VII., Rottenbiller-u. 4.

Uri Havelock 7 frittól,
 Női Havelock 9 frittól,
 Fiu Havelock 4 frittól,
 Leány Havelock 5 frittól feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,
 lodenruha-specialista
BECS,
 IX., Währingerstrasse 48.
 Telefon 7248. sz.

- LODEN városi 12.-
- LODEN hajlók. 12.-
- LODEN meny. 12.-
- LODEN turista-öl. 12.-
- LODEN tóny 12.-
- LODEN molnár-öl. 10.-
- LODEN süte-öl. 12.-
- LODEN öltöny ma- 12.-
- LODEN lomnij- 12.-
- LODEN donosok- 12.-
- LODEN nak 12.-
- LODEN ördös-öl. 15.-
- LODEN ördösör- 15.-
- LODEN lónék 10.-
- LODEN ribargallér 5.-
- LODEN gamaszi 2.50
- LODEN vihark. 5.-
- LODEN kerékpáros 5.-
- LODEN dress sap- 5.-
- LODEN minden 10.-
- LODEN szinben 10.-
- LODEN iskolai-öl. 5.50
- LODEN iskolai-kö- 5.-
- LODEN peny 4.-
- LODEN ru-öltöny 5.-
- LODEN fu fölsőka- 6.-
- LODEN öri öltöny 12.-
- LODEN saccó és 8.-
- LODEN mellény 8.-
- LODEN vászonölt. 15.-
- LODEN v. 17.50
- LODEN vadászka- 12.-
- LODEN büt 12.-
- LODEN köpeny 12.-
- LODEN trolakabát 5.-
- LODEN nadrág 5.-
- LODEN hosszú 4.50
- LODEN rövid 10.-
- LODEN felöltés 10.-
- LODEN zokkakabát 7.-

Justitz Leopold,
 lodenruha-specialista,
 Bécs, IX., Währingerstr. 48
 Hivatalnok nadrág, szűr- ke, tricot 5.50
 Hivatalnok zubbony ál- tanzóld 7.-
 Tornanadrág, drap, tricot 5.50
 Double-hálókabát ... 7.-

4 1/2 ko.
 Manilla Melange

kávé
 elvámolva és bérmentve költségmentesen házhöz szállítva

7.50 kr.
Belák István
 BUDAPEST,
 VII., Rottenbiller-u. 4.

H Elő cs. és kir. osztrák-magyar kirábirag szab.
omlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly
 BECS, III., Hauptstrasse 20.
 (saját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve
 Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézősek, vasutak, ipartánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítói. E homlokzat-festékek, melyek mézben földoldhatók, száraz állapotban porlakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól föfelé szállítatnak és ami a festék szinisztaságát illeti, azonos az olajfestékével.

Mintakártya, ugyintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

FEJFAJÁS, MIGREN
 ellően használjon
CAPTOLIN-T.
 Kipróbált legjobbszer. melynek kintő s üdítő hatása pár perc alatt bekövetkezik. I 1 üvegnek, mely többszöri használatra elegendő ára 1 korona.
 Kapható minden gyógyszerárban, továbbá a készítőnél.
Dr. Egger Leo és Egger J. Kádor gyógyszerárban, Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.
 Captolin a magy. kir. szaladalmi hivatal által 1901b. sz. által szabadalmat nyert.

AJÁNLATOS
 mindenkinek — mielőtt butorszükségletét fedezelátogassa meg
NEMES ÉS LENGYEL
 elsőrangú butortelepét
IV., Kecskeméti-utca 6. szám
 hol a legmodernebb butorok és különféle ebéd-, háló- és szalon-berendezések a legjobb kivitelben, a legszárazabb anyagból, legjutányosabb árakon vásárolhatók.

MERCUR

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.
170,000 korona nyerhető:

1 darab 300-as Magyar Jelszóló sorsjegy-igérvényével. Huzas április 25-én, főnyeremény 100,000 korona	Árak
1 darab 400-as Magyar Jelszóló sorsjegy-igérvényével. Huzas május 15-én, főnyeremény 70,000 korona	4.- kor. 3.50 kor. 13 K.

A kettő együtt csak 7 kor. kor. 7.50

GOLIÁT
MALÁTA SÖR
 Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.
 Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kéty
 egyetemi tanár urak.
 Idegbajokban, véréngességnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kifőtt sikerrel használhatók. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva
 1 láda 30 nagy palack ... .. 17 K. 50 f.
 1 " 30 kis palack ... .. 13 K.
 a fogyasztási adót is beleértve.
 A láda és üres palackok 4 hónapig belüli bérmentes visszaszadásakor 1 korona visszaszolgáltatás.
 Budapestben kapható minden fliszér- és csomagke- rekedésben és poharanként a „Quisiana Automata Buffet"-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládáként 1 koronával olcsóbb.
 Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak
MEGRENDELÉSI HELY:
Királysérfőző Budapest-Kőbánya.

GYERTYANLIGET

(Kabolapóljána)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei-hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet Mármarosgye-
ben. Csodálatos szép magas fekvés, por- és szél-
mentes, ozondu, enyhe levegő. Kitérő izi és köny-
nyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berende-
zett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyesker: Ver-
szegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-, bél-
bajok és női bántalmaknál.

Kényelmes csinos lakások és igen jó ellátás. Igen
mértékelt árak. Idény: Május—október. Vasuti álló-
más: Nagy-Bocskó.

Fürdőigazgatóság.

Javallat: a gégefő, a légző szervek és az emésztési
szervet megbetegedéseknél. — Ellenjavallat:
sorvadással. Gyógyeszközök: alkálikus-muriatikus
források: Konstantin és Emmaforrás, alkálikus-muri-
atikus vasasvanyu forrás; Jánoskút, tiszta vasas-
vanyu forrás; Remete forrás, savó, tej (száraz lakarmá-
nyozás) kefir,
Gleichenberg gyógyhely
forralap-belégzés: fenyőtűzők belégzése (mind-
kettő külön kabinokban), respirációs készülék,
pneumatikus kamrák, édesvízi, ásványvízi és pezsgő
káloriszator-fürdők fenyőtű- és acélfürdők. Nagy hőfor-
terapeutikus intézet, terogyógyiműd. Enyhe, nyirkos
meleg, pormentes, szélcsendes levegő, erdős, dombos
vidék. Magasság a tenger színe felett 500 méter. —
Féltárgyosított és prospektusok ingyen. Lakás- és kocsit-
megrendeléseket eszközöl.
Gleichenberg gyógyigazgatóság.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-árugyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13. sz.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medencék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fajence falburkolati
lapok,
Aszfalt-tető és elszige-
telő-lemezek,

Keramit-lap,
Mozaik-lap à la Mett-
lach,
Márvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyegzet-nádszövet,
Tűzálló téglá,
Portland Cement,
Roman Cement,
Terracotta-árak.

HEYDEN TÁPANYAGA

(NÄHRSTOFF HEYDEN) —————
egy feltárt fehérnye,
mely az emésztési szervektől függet-
lenül kiválóan táplál.
Előnyös erősítő és tápláló
gyengékedők, gyermekek, szoptató nők, verszegény, lába-
dozó és sovány egyének részére, valamint testszellemi
kimerültségnél.
Étvágygerjesztő.
Kapható gyógyszerárak és gyógyszárú-üzletekben.
— Heyden vegyészeti gyára Radebeul—Drezda.

A 20-ik század

vivmánya talán, hogy a t. c. butorvásárló közön-
ség egyes cégek cselekedésénél által mint az árak
kiírása, magánlak berendezések eladása, csak ke-
véssé használt butorok vétele és eladása révén
tévura vezetett magát és igen tanácsos lesz, ha
a t. c. butorvevők a jelen körülmények között
óvatossak lesznek, mert butort csak egyszer szokás
venni, de ekkor jó minőségben s ez csak úgy ér-
hető el, ha szolid (s kiterjedt vevőkörrel bíró
butorvevőhöz fordulunk, a minő van elég s ezek
közé bátran és szerénytelenség nélkül sorolhatjuk
évek óta fennálló s az egész országban a legjobb
bírnóvnek örvendő cégünket, mert kizárólag saját
készítményű és legjobb minőségű kárpitos- és aszta-
los-árakat árusítunk a legjutányosabb árak mellett.
Személyes meggyőződhetés céljából a t. c. bu-
torvásárló közönség b. látogatását kérve, maradtunk

Sárkány és Schütz
kárpitosok és díszítők.
VII. ker., Erzsébet-körút 12. sz. a New-York-kárház mellett.

Kinek van szeplője?
vagy bármilyen folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes
biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a
világhírű
SERAIL ARCKENŐCSHOZ,
mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot,
hanem az arczból vaktató fehérre, tisztává és üdövé
teszi. — 1 tégléry ára 1 kor. 40 fillér — Postán franko
küldve 2 kor. 10 fill. — Szappan hozzá 1 drb 60 fill.
Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál,
Egzer-féle Nádor-gyógyszertárban, valamint minden
magyarországi gyógyszerészárban.
ROZSNYAY MATYAS gyógyszerész Aradon.

Neikülözhetlen minden sérvbajosnak.
TIESEL-féle
sérvkötők
orvosilag kipróbálva, fájdalomtalanok, nappal és éjjel
viselhetőek.
Egy oldal 3 frt 50 kr., mindkét oldal 5 frt.
Elismerekelt dr. Weiss urtól, a bécsi Államkórház volt I.
oszt. párosdorrosától Bécsben.
TIESEL KÁROLY, szabadalom tulajdonos és gyártó.
BECS, VII., Schottenfeldgasse Nr. 23.
Részletes leírás és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Postzó szíjjelküldés csak magánosoknak.
Egy vég 3.10 m. 2 frt 80 kr. 10,
hossz, elegendő 4 * 10 * 10,
1 férfi állítzetre 7 * 50 * finom,
csak 8 * 70 * finom,
ennyibe kerül. 10 * 50 * igen f.,
12 * 40 * angol,
13 * 95 * kang.
Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frt.
Féltűzőkvetek mérete 3 frt 25 kr. 10. Loden gyönyörű
színekben, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr. Faruonno és Dooking,
dílmál, vasuti hivatalnok ruhapostok és bírói tölzpostok, leg-
finomabb kamaronok és ebvöltök, valamint egyenruha-postokat,
penzügyesség és csendesség számára stb., gyári áron küld a szolli-
kárdól ismert.
Kiesel Amhof, Brünn.
Minták ingyen és bérmentve. — Mintahú szállítás.
Figyelemztetés: A t. közönség különösen figyelemztetett,
hogy a postok ára, ha közvetlenül hoztatik, sokkal olcsóbb,
mintha azokat közvetlen útján vásorolják. A Kiesel Amhof Brünn
éeg az összes szöveteket valóságai gyári áron küldi s engedélyt
nem számít hozzá

Pénzkölcsön
sorsjegyekre és értékpapirokra, majdnem a teljes
árfolyamig. Zálogban levő sorsjegyek által
talán kiváltatnak és azokra nagyobb és ol-
csóbb elteget adok, vagy átveszem a sorsje-
gyeket a mai napiáron — mint a hírlapokban je-
gyezve — és a tulajdonos ugyanazon sorsjegyet
visszaveheti tölem apró részletletítésre.
Ifj. SCHÖN ARMIN bankháza
(Átállított 1884-ben.)
BUDAPEST, Erzsébet-körút 48. sz. a.
(A Royal nagyszállóval szemben.)
Vidéki megbízásokra különös gond fordítottak.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkineseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.
Remek diszalbum hosszukás negyedrétt formában.
A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.
Megjelenik havonként kétszer.
Igazgató: LAURENCIC GYULA. A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben
készül, művészi elrendezése és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által olcsóan alkotásként hódít majd az egész művelt
világon. — A műbe felöltött képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkineseinek, az olasz vidék
bunató ismerete s az ottani építészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választottak össze és rendezettek el.
A füzetek két szerkesztés nyuladást oldálnak a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkineseinek.
Jelbilleselő szöveg szolgál szeretetreméltó cíerone gyaránál. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal
és azok elmosódott és tisztátalan nyomott elhívéivel; e diszalbumbal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradáandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők
és ismerők legszeleesebb köröiben éppen úgy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudosok között a legmelegebben fogadják és elismerik.
A képek hitátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egytural nékülözhetetlen munka a művé-
szetek különböző ágának tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérről ára e terjedelmes és nagybecsű művészeti teljesítmény mellett páratlanul olcsó.
Előfizetések elfogadtatnak a
„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár:
6 füzetre 7 korona 20 fillér. 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Mészleg-utca 11. szám.
A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után
kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

"MERCUR"

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság, Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Az egyetlen osztálysorsjáték-főelárusítóhely, hol rövid idő alatt mind a három főnyeremény, u. m. a **200.000** koronás, a **400.000** koronás és a **600.000** koronás megnyeretett és kifizetésre került.

Legközelebbi húzás 1900. május 17-én és 18-án.

Eredeti sorsjegyek kaphatók a következő eredeti árakon:

Egész sorsjegy 12 kor., fél sorsjegy 6 kor., negyed sorsjegy 3 kor., nyolcad sorsjegy 1.50 kor.

RIES és BERKOVITS

Budapest, Kerepesi-ut 66.

Cs. és kir. szab. nickelón-szyfonkupak- és gépgyár.
Szab. szénsav- és kénsav-szikvizgépek.
Vizszűrők és sörnyomókészülékek.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
Hygienikus, minden visszaélést kizáró
"UNICUM" szyfonfejek
Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL
elsőrendű cseh szikvizüvegek.
RIES és BERKOVITS SZABADALMA.

Előnyök:

Sarokelsorbulás és piszkoterakodás kizárva. Továbbá legnagyobb ex-
plosió-ellenállóképeséggel bírnak.
Legizlésebb façon.

Csak akkor eredeti és valódi, hogy ha az üveg alja a fenti védjegyvel van el-
látva.

Fontos sérvbajosoknak.

SZENZÁCIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan ismert, mint a Pollitzer által feltalált és k. kir. szab. **gummi-sérvkötő**. Ezen sérvkötő előnye a többi sérvkötő felett a következők: 1. nem gyakorol kórtudományt. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A mellőlték oly módon illeszkedik a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfedik és így a sérv légszivása lehetetlen. 4. A biztonságát 5. feltalálásával pedig a sérvkötő lecsúszása meg van gátolva. Gőzszerűségét nem egy bel- és külső orvost tekintély ismeri el. Használhatóságát bizonyítja továbbá azon számos köszönő és hálaanyaglatok, mely a világ minden tájáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzájuk beérkezett, s melyek a t. vevőknek mindenkor rendelkezésükre állanak. Gőzszerűsége mellett az árak mérsékeltek.

Egyoldalmi ára 7 és 10 frt. Kétoldalmi 10 és 18 frt.
Gyermeknek a felével olcsóbb.
Bendülőn a test bősége kértük centiméterekben, továbbá, hogy a sérv jobb, bal, vagy mindkétoldalmi.
Nagy rakár továbbá valódi angol és francia kéregű sérvkötőben használt köldökötő, irrigátor, mindenemű méhfészekendő, göröcsbaranya, hátsógyonostartó, légszárna, ágybetét, hárbajféltők és minden e szakmába vágó cikkben.
Egyoldalmi képviselőség valódi angol és francia

GUMMI-különlégekességében.

Postai megbízásokat, rendelvényeket pontosan és időtartás mellett leggyorsabban utánvéttel eszközöl.
POLLITZER MÓR és FIA
cs. és kir. szab. orthopedial kötszerek
Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapítványt 1858
ARZEGYKÉK kivételre zárt borítékban bérmentre küldetik.
■ A címre úgy elni tetszik. ■

Kendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24.
az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az éjszakai vizelés utó-
buját, az éjszakai vizelés, magfolyásokat, a bujjalód
szélesedéseket, nőknél fehéranyagot, hólyaggyógyítást,
idülték és valamint minden női betegségeket, me-
lyeknek a magtatandó egyik főkezelője és bűrbetegsé-
geket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel,
gyorsan és alaposan.

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor-
vot csász. kir. osztr. főorvos

RENDEL: naponta a. e. 10 órától este délután 4 óráig,
este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre leggyorsabb ügyintéssel válaszoltatik és
egyszerűségekről is gondoskodva lesz.

Nőknél külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzői: Dr. GARAI ANTAL-
nál megrendelhető **NEPSZERU UTMUTATÓ** (már
10-ik kiadásban megjelent) nemzeti betegségeket és azok
kezelését tárgyaló értekezés, amely könyv, vált. ára 2 frt 50
kr., az csak 30 kr. A könyv jól becsomagolva lesz
székely, 1 tri bukálódása mellett bérmentre vagy 30 kr.
utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervi leírás. — II. A nem-
diét ábrázolása. — III. Az éjszakai vizelés és az éjszakai magfolyás-
lések. — IV. Hugycsőfolyás (trippa) és húgyvesztésküldetek.
— V. A bujjalód (alipillás). — VI. Fehéranyag. — VII. Éjsz-
akai vizelés. — VIII. Női magtatandó. IX. A ivar-
szervi megbetegedések gyógykezelése rövidítve.

PAPIER WLINSI
Több mint 20 évtizede csatlakoztatva szer, hogy a
neml bántalmat, náthát, nyakfájást, rheumatiz-
must, tagzsúrgást a leggyorsabban módon gyógyítsuk.
Továbbá a Wlinski nevét kérni.
Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Butor
egy kézpénzért, mint
részletfizetésre
leggyorsabban a legbiztosabb
kivételre legbiztosabban
kapható

Ehrenten és Fuchs
testvéreknél
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8. sz.
(Andrássy-ut közelében.)
Képes árjegyzéket kívántra in-
gyez és bérmentre küldünk.

Zálogházi
cédlákat vesznek. Eladók
13 lator ezüst evőkészle-
teket, grammja 5 kr., gi-
randókat, gyertyatartó-
kat, hálalakat, tálcákat,
grammja 6 kr., 12 darab
ezüst evőkészletet 65 frt 50
kr., teljes 12 személyre
való teljes evőkészletet
135 frtól kezdve, dus vá-
laszték mindennemű
ezüst műtűs tárgyak-
ban, arany ferfilókak-
lógóval, grammja 85 kr.
naasziv arany gyűrűk 2
frt 40 krtól, tula remon-
toir órák 6 frt. Grünherg
Ármin Béla örököséi Bu-
dapesten, IV., Városház-ter
9., l. em. 23. Harisbazar.
Képes árjegyzéket bér-
mentre és ingyen.
Részletfizetésre is.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonarvosai (a bécsi és buda-
pesti katonakórházakban), részben magánorvos
tapasztalatai után legmolegobben ajánlható

DR. KAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsu-
lyosabb húghólyagbajokat, bujjakóros sebeket,
syphilist, az éntörtéstet és utóbajait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban olyannyira fel-
karolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nőknél fehéranyagot befec-
kenedése nélkül, a legmolegobban bőrbetegségeket,
valamint ifjúkori bűnök következtében be-
állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
jött hátrorobajokat gyógyít a legújabb gyógy-
mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknél egy mint férfiaknak külön be és kijárt.
Külön váróteremek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; eset-
leg gyógyszerkezelésről is gondoskodva lesz.

Köhögés és tüdő-
bajok a felülmulhatatlan

bécsi eredeti utifü-kivonatnedv-mészavassal,

használat mellett meggyógyulnak. Sok év óta a
legnagyobb sikerrel alkalmaztatik mindennemű
tüdőbajoknál, mellhurut, köhögés,
rekedtség, elnyálkásodással stb. Ezen
kittűnő szer minden **köhögést** csillapít, fel-
oldja a **nyálkát**, elmulasztja a **rekedtséget**,
meggyógyítja a **tüdődagadatok**at, csilla-
pítja az éjszakai izzadást, enyhíti a fájdalomt
a mellben és a tüdőben, minél fogva alafordlag
is hat. E könnyen emészthető vasgyógyítet tar-
talmánál fogva erősítőleg hat a testre, ameny-
nyiben a vas a vért javítja és gyarapítja, mi-
által a betegnek sápadt kinézőse is csakhamar
elmúlik és az arcszín ismét a rendez lesz. Egy
tüdőbajos vagy vérszegény so mulasztza el ko-
hát ezen kittűnő gyógyszer használatát, mely rö-
vid idő alatt visszaadja az óhajtott egészségét.
E szer valódiságának bizonyosságát mellékelt
két törv. védjeggyel van ellátva. No hagyjuk
magunkat tévútra vezetni és örökéletlen utánzat-
okat vásárolni, melyek a fennebbi nedvnek csak
néhány anyagát tartalmazsák és e mellett gyar-
ran árakért.

Posta után 20
kr. több csoma-
colás és szállítólé-
vélés (paris mérték).
Eszállítás és főraktár:
TRNKÓCZY VIKTOR
Franciscus-gyógyszertára
Bécs, V/2.,
Schubertgasse 107.

székhely: MÜNSTERBERGSTRASSE 103,
Budapesti raktárak:
Török József-gyógyszertára, Király-utca 12.,
továbbá Raditz Róbert, gyógyszerésznél, VIII., József-
körút 64. és a Nador-gyógyszertárban, Váci-körút.

Minden az egyenlő beiktatása póttól... 2 kr. Önmel elátozott hirtetésektől külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18. számán a következő díjak: Breuer növekedő, Toréz-körút és Podmaniczky-utca szarok.

Nemesek-féle tőzsdé Pe-től-tér. Benda Józsefné, Andrásy-ut 58. Sopronyi V. donány-nagy-tőzsdé, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 28. Szántó Mór tőzsdéjében. Keesemeti-utca 14. Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6. Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrőd-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárus-utca 7. Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-ut 29. Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-kör-ut 14.

Messe Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykört 9. Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-u. 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-ut 8. Fiatal uriember fess helyg barátját óhajtja, kit esetleg támogatásban is részesítené. Leveleket Állandó társ címen kérék a kiadóhivatalba. 6041

Azon gyászruhás szöke hölgyet, kit a lapra a Commerce-kávéház előtt figyelmeztetnem, edvő kérem, tudassa velem, hol lehetősége ismeretség. Gyógyyszerész" jelleg alatt a kiadóba. 6049

Előkelő állású igen vagyonos fiatal ember, karcsu, csinos ifjú hölgy bizalmas ismeretségét keresi. Leveleket "Vasgyáros" címen továbbít a kiadóhivatal, Csak distinguált hölgyek reflektáljanak. 6040

Két csinos fiatal asszonytól vagy hölgyescektől óhajt levelezni, két jó barát létrehozás céljából. Leveleket a kiadóba "Kuru-barát-ság" címen kérék. 2884

Kellemes szórakozást keres két fiatal ember. Tanácsokat kérnek fiatal asszonykattól "Jó tanács" címen a kiadóba. 2883

Megyei felügyelő. A monarchia legelőkelőbb gyermekbiztosítói intézete, magas javadalmazás, későbbi állandóság mellett, nagy ismeretű és öszenkötött-asztali bíró egynekét alkalmaz. Ugyanezen intézetnél még néhány jó jövedelmű főügynőség kiadó. Szives levélbeli megkeresés. 2400" jelleg alatt Goldberger A. V. hirdetői irodájába Budapest, Váci-utca 20. sz. alá kéretnek. 6043

Állandó és jól jövedelmű foglalkozást találnak megbízható intelligens urak, egy igen előkelő nagy vállalatnál. Bővebbet Budapest, IV. Váci-utca 23. sz. II. em. I. ajtó alatt, naponta d. e. 9-11 óráig.

Kis szökevény.

Bájos szöke, kinek figyelmét, pntekent a szinlepon hivtam fel a Budapesti Naplóra, ez uton kérem, szabad-e az ismeretség. Választ a kiadóba kér Komoly barna.

Borügynökök

keresek egy pár száz akór bor eladására. Cim a kiadóhivatalban. 6032

Alkalmazást

keres egy végkéligitt vasutas kitűnő bizonyítványokkal, ki minden irodai munkára alkalmas. Beszélget 5-600 korona óvadékkal pénzbezedő, vagy pénztárnoki állást is elfogad. Cim a kiadóban. 2851

Parisien

diplómé enseigne à très bas prix le français et les parisismos pour l'exposition. Adresse à l'expédition. 6046

Csak

délutánra kerestek egyszerű család gyermekkeivel józaváló izr. leány, ki a gyermekekkel foglalkozik és velük sétálni menjen. Havibér 6 ftt. Cim a kiadóban. 2886

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérék "2000-3000 korona." 2723

Kitűnő gyermekruha varrókn.

A nagybecsűt előkelő hölgyközönség figyelmét bátorodokom ezennel felhívni, miszerint a legelőkelőbb és a legújabb színes zsiének megfelelő gyermekruhák juttatásának elvállalok. Jól Mór ur gyermekruha-szalonjában tevék működöm. Cim e lap kiadóhivatalban. 2754

Kerékek bérletet,

körülbelül 7-800 hold terjedelmű, lehetőleg közeli közszéhez vagy állomáshoz, 50 feketé talaj. A szántó legalább 1/4 részét tegye a birtoknak, ha mind szántó még jobb. Kellő mennyiségű és jó karban levő gazdasági épületek és dohánytermek megkívánatok. Ügynökökét díjazok, tulajdonosokkal való érintkezés előnyben részesíték. Cim a kiadóban megtudható. 2873

Jogtanácsost

keres főv. koronaszövetkezet, mely speciális jellegűnél fogva szépen fejlődik. Fővárosi ügyvéd, kik jelenlegényebbet töltek helyettesnek el, jelentkezhetnek. Cim a kiadóhivatalban. 6038

Előkelő

magyar állami hivatalnok a legszerűbb feltételek mellett házfelügyelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Mosónót

keresek ki a fehérműt nem rutinja s azt javítani tudja. Cim a kiadóhivatalban. 2885

Egy jó fogalmlu

uri-női-dívat és rövidruhákat egy 60.000 lakossal bíró városban kedvező feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6043

Egy elegánsan

berendezett hónapos szoba előszobával, egész külön bútorral a Váci-körúton, közel a Törvénykezési Palotához, fiatal orvos vagy ügyvédnek is igen alkalmas, májura kiadó. Cim a kiadóban. 2865

Csinos

hálozozba butor sürgösen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6027

Kiadó.

Egy burtozorótt szoba és könyha a Hermína-uton, a villanyos vasuti megállóhely közvetlen közelében, grönnyör helyen, juttányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadóban. 2869

Csinos

fiatal intelligens urinó ajánlkozok jóbb üzletheo pénztárosnőnek, elarusító nőnek, szép irással bír, irodába is alkalmas, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Kerékpár

(Styria) alig használt és egy 16-os Lancaster (Piper-gegyver) juttányosan eladó. Cim a kiadóban. 2881

500

házhely eladó Kispeszt-Sent-Lőrincen. A vételár egész, fél- és negyedéves, sőt négyezegyelvenkét heti egy krajczáros részletekben is törleszthető. Ezen házhelyek villák, családiházak és gyárak építésére rendkívül alkalmasak. Folyó évi május 1-től 5 percenként villamos közlekedés. Bővebb felvilágosítás szerezhető Schiffer Miksa ökl. mérnökéknél, Budapest, VI. Szobi-utca 5. Podmaniczky-utca mellett és a postamostornél Szent-Lőrincen Diófáson. 2881

Butorok

a legnagyobb választékban, bázulatos első árban kaphatók csak készpénzfizetés mellett. Butoraktár Szabolcs-utca 4. 5890

Fehérvarráshoz

gépvarrónók és kézi leányok felvétetnek. Cim a kiadóban. 6051

Kertes lakás

tétre, nyárra, luggással, 4-5 szobás, modern, magas földszint, városi jellegű faszor 14. ott a ház tulajdonosnál, juttányosan kiadó. 6052

Szönyegdivány

ottomán, fotell, szalonkarantura, hálozozobator. kredenc, meglepő olcsó árban eladó. Gyár-utca 25. a kárpitosmesternél. 6053

Koszoru-utca

23. számú három emeletű új házban, két és három szobás utcai lakások fűrdővel, május elsőjére juttányosan kiadó. 6054

Haraszti

mellett 712 ö-öles bokrételtélgyművelés 600 forintért, 797 ö-öles pedig 706 forintért azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6055

Kávémérés

berendezés, billiard, márványasztalok, székék és a hozzátartozó összes berendezés ocsón eladó. 6048

Előkelő budai

házamat 3 emeletes, 14 évi adómentes eladnám, de legszivesebben elegendően kisebb felszerelt földbirtokra. Ajánlatokat "G. E." jelleg alatt kérék e lap kiadóhivatalba. 5979

Hajfűtálító,

biztos és kipróbált szer 500 haj, fejkorpa és hajhullás ellen, 1/4 literes üveg 1 forint 50 kr. Fűlöp Öveg. (ezelött Török K.) Budapest, Kálvin-tér 3. szám, I. em. 7. és Török József gyógyszerész uránál, Király-utca 12. sz. 6012

Visegrád

legszöke pontján kényelemmel berendezett nyaraló kiadó, mely Áll 4 nagy hálozozba, szalon, ebédlőterem, előszoba, konyha, kamra, cseléd-szoba, tágas mellékhelyiség és jövevényből. Árnyas kert, egész évadra 500 ftt. Ugyanott egy teljesen különálló kényelemmel felszerelt családi nyaraló kiadó, mely 3 egyforma, de egyenkint is kiadótlak lakásból áll. Ugyanis 4 szoba, íteves veranda, előszoba, cseléd, cseléd-szoba, konyha, jövevény, árnyas kert és kerti helyiségek nyári évadra 650 ftt. Mindkét nyaraló juttányosan áron eladó. — Tudakozható öv. Bakody Árpádnénál, Kerepesi-ut 10. II. em. 2887

Nevelőnöket

francia, angol és német-honiatok, ökl. magyar tanítóknak, minden nemzeti-gyö bnoeketés gyömekkörtözönöket, társalogónöket a nyárra is felkismertesen ajánl és elhelyez

Szegheőné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Desseffy-utca 22.

Klattanvilághírű

disz. és öriási-szegű mint különösen pártlan különlegességet ajánl erős szép példányokban: I. Elite választék 1 drb 4 kor.; 7 drb 20 korona. II. Öriási szegű I. r. választék kiállítási és reklám mintafajta 10 drb 14 korona.

III. Öriási szegű II. r. választék 10 drb 8 korona. IV. Pompás szegű I. rendű 10 drb 5 korona. V. Kerti szegű, csak telj. 10 drb 2 korona. VI. Rem. szegű 10 drb 6 korona. Elite öriási virág tevék fuchsziá 10 drb 3 korona Vanilia stötökék és vegyes 10 drb 2 kor. 40 fillér. Angol pelarg extra választék 10 drb 7 korona. Angol pelarg. II. r. választék 10 drb 5 korona. Pelargonium skarlát teljes 10 drb 3 korona. Gumós begonia extra vál. 10 drb 7 korona. Gumós begonia II. r. vál. 10 drb 4 korona. Valamint legjobban bevált rózsafajtákat és más növényeket katalógus szerint, melyet ingyen és bérmentve küldök. Levelezések magyarul, németül, csehül és lengyelül. DROZDA A. J. szegű és róza kivittl keretése, Klattau, Csehorsz.

Okmányszerző Vállalat!

Mennyasszonyok. Völögenyék. Az orsz. Esketési Ügyvíveség Budapest, VII. Kerepesi-ut 14. szám, mindenféle okmányt megszerez. Kerestörviszi és elvállalja a házassági dispensációkat, nevmagyarosítást, mindenfajta tiszti és katonai ügyeket, utlevél, állampolgárságot, közlekedési ügyeket és külföldi engedélyek megszerzését jogtanácsosa segítségével. — Beszörzi a házasságkötéshez szükséges összes okmányokat, engedélyeket, elvzöki a kihirdetése körül utat. Amerikai s minden külföldi megbízásokat lebonyolít. Ügyvívő: Kisteketi J. Szegénynek ingyen áll rendelkezésre a vállalat.

Hangszereket

ahozz való alkalmassággal és bízottan gyárt és szállít legjobb minőségben Tomsehek Ferenc Mf. udv. szállító Becs, VII., Westbahnstrasse 54.

Virág-

„Kötözönö”

szolid leány, megállapodott koru, a ki magyarul tökéletesen, némileg nemetül is tud, mint II. kötözönö és I. elarusító virágüzletem számára május 1-től felvétetik.

Mühle

Vilmos

cs. és k. udv. szállító Temesvár.

Ujpesten

közeli a Lohol-utáni villamoshoz kedvező feltételek mellett eladó egy kis ház négy lakással, kis kert és udvarral. Cim a kiadóban.

Pénczkölcsönöket

közvetítök utódjással bárkinél, bármennyit, tetszés szerinti törlesztéssel: Somogyi Imre, Desseffy-utca 23. Válaszbélyeg.

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárak bel- és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és juttányosan elvzöki. Minus Jakob Budapest, Fűzlet: Kerepesi-ut 6. Fiöküzlet: Irányi-ut 25.

CSIZ

ezidőszerint a legerősebb Jód-Brom-Forrás-Fűrdő. Ekefeljats azará, meleg gyógy-erődmények meglepő fűrdő-évdig, 180 kényépméren felszerelt lakozba; szonatórium, gyűrtár; zongora, olvasó-billárd-terem; laun-tennis; térenea. Kátónatitok, állampolgárságotok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-éig szep-tember végéig gyógy- és fűrdő-évdig tekintetben 50% kedvezményben részesülök. Hivatalos fűrdőorvos: Dr. Szasy Janos. Kímeltó prospektusokkal szolgók kívánatra a fűrdőigazgatóság Szeged Rima-Szász. Az évad alatt posta és áru-irány helyben. Cím: Pátek-Miskolc vasútvonal állomáson.

ERENYI-féle

Ichtiol-Salicylöl egy télegy megszűnt: bőrvizketegyet, mindennemű bőrbetegséget, bőrkörtököt, izzadákat. Szagatlan. Ártalmatlan. 1898

Veszek

zálogházi cédulát régi arany ezüst ártit brilláns és gyémánt ártit a legmagasabb árak mellett: FRIED A. órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

Feltalálók

találományaikkal forduljanak Kalmár J. szabadelmi irodájához BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 44. szám alatt Ugyanitt rendelkezőkre áll a „Blatt für Erfindungen und Industrie” című lap, mely szabadelmek értékelésénél kitűnő szolgálót tesz.

Remington-irógép- és gyorsíró-iskola.

Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület gyorsíró tanfolyamaira öv. Mezeyné-Bányai Amanda ökl. tanító vezetése alatt magyar levelező-vita és német kurzusok kezdődnek. A Remington-gépirási és ezen gyorsírási tanfolyamok férfi és nő jelentkezőket korlátolt számban felvesz. Glogovszki és Tsa, Erzsébetkörút 10.

Szolid árak.

MAUTNER HENRIK

butorszállítási és be-raktározási vállalat BUDAPEST, VIII. József-körút 21. Száraz raktárak

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetőt arcom és piperecskékből mehezen választanak. Legyenek továbbis bizalommal és kísértés csak egyszer meg én általam készített ekkéket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könyvvél 50 kr., száppan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Rózi gyögszeret, kitűnő középizta vörös felrepedt kezek ellen próbátélegy 35 kr. Szórtírtó biztos eredmény, próbatélegy 60kr. Homlokötőim szonatóriát keltenek, a redőket végképp kisimítja, darabja 1 ft 50 kr. Hajvizem pártalan! 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredeti színt visszaadja, sohase lehet lomsoni, 2 üveg 3 lept (3 hölg elegendő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyíthatom. Utánvétel bárholva küldöm. Mandl Ida, Budapest, Bethlen-utca 12. sz.

The Berlitz School

of Languages. Erzsébet-körút 25. II. em. Jobbra. Francia, angol, orosz, német, spanyol, magyar, szeb és román nyelvök tanítása a felvételnök az illető nemzetiségű tanárokkal Berlitz módszer szerint. Az első lelkőrártól fogva a tanulóval csupán a magtan-találód nyelven beszélnek. Csak csupán azok hallja. Magagantónókkal semmimégy öszelkötésben nem állunk. Legjobb előkészület a párti kiállításra.

Prospektusok ingyen és bérmentve. Beletás minden időben. Fordítások eszközöl-tetnek.

Butor

készpénzért vagy részlet-fizetésre legoocsóbban FUCHS BODOG-nál BUDAPEST, József-körút 26. Képes árjegyeket ingyen és bérmentve.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. Náthán Ignác kárpitos- és asztalos-butor egyedül forrártára VII. ker. Erzsébet-körút 23. Árjegyeket vidékre ingyen és bérmentve Cs. kir. szab. déll vaspálya.

Hirdetmény.

Az idei fűrdővad tartama alatt, azaz f. é. május hó 1-15-i fogva szeptember hó végéig, Budapest déli vasúrtól, Budapest délti pályaudvartól, Budapest-Kelenföldről, Székesfehérvárról Nagy-Kaniszlóról rendkívülmértékű áru I. II. és III. osztály, az egész évadra, azaz f. é. szeptember hó 30-ig érvényos menettértyek adnak ki Siófokra, Szentábrára, Balaton-Fűrdőtelepen át) Badacsonyba, Kővfülöpére és vissza. Ezen menettértyek alapján az utpódgyász a fennevezett vasuti és gőzhajózási állomásokra és vízszont közvetlenül továbbíthatók.

Ezenkívül a fűrdővad tartama alatt Budapest déli vasút-Siófok és Balaton-Fűrdő közti forgalomban időleges jegyek is adnak ki, melyek árai a következők: a) Budapest 3. v. Siófok között: 1 óra: I. osztály 104 korona, II. osztály 76 korona. Az egész fűrdő-évdra: I. osztály 256 korona, II. osztály 188 korona.

b) Budapest d. v. Balaton-Fűrdő között: 1 óra: I. osztály 118 korona, II. osztály 86 korona. Az egész fűrdő-évdra: I. osztály 290 korona, II. osztály 212 korona. Az igazgatóság.

Őszivarká-hövely

magyarul árban kapható Kohn Simonnál, BUDAPEST, VIII., József-körút 5. Minta bérmentve és ingyen.

Használt és új ajtók, ablakok

mórt után, teljesen felvasalva, befalazásához ké-szen, ocsón kaphatók EISLER ARMIN építő-asztalosnál Budapest, V. Ná-dor-utca 57-59.